

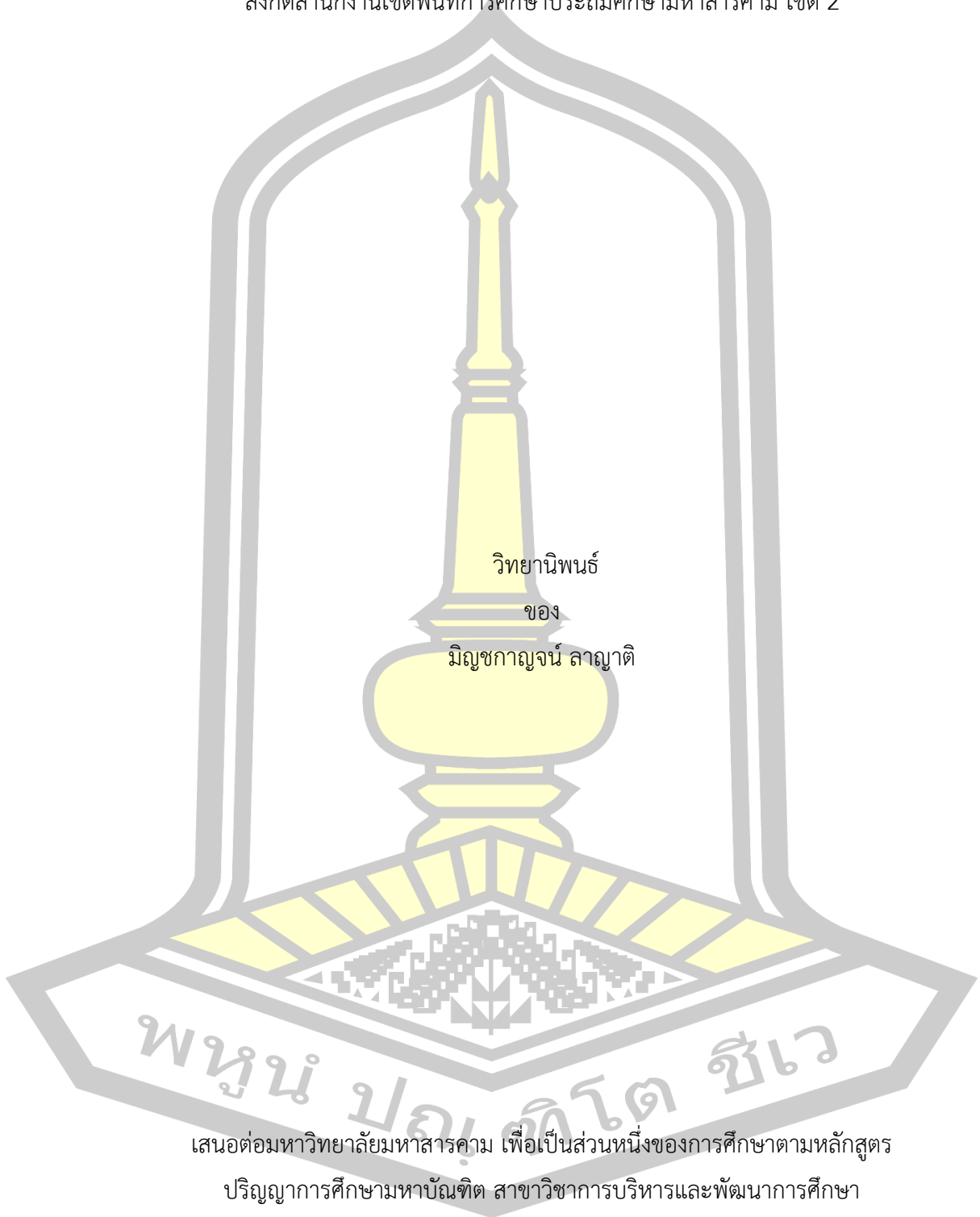
การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

วิทยานิพนธ์
ของ
มิณชกาญจน์ ลาญาติ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
พฤษภาคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

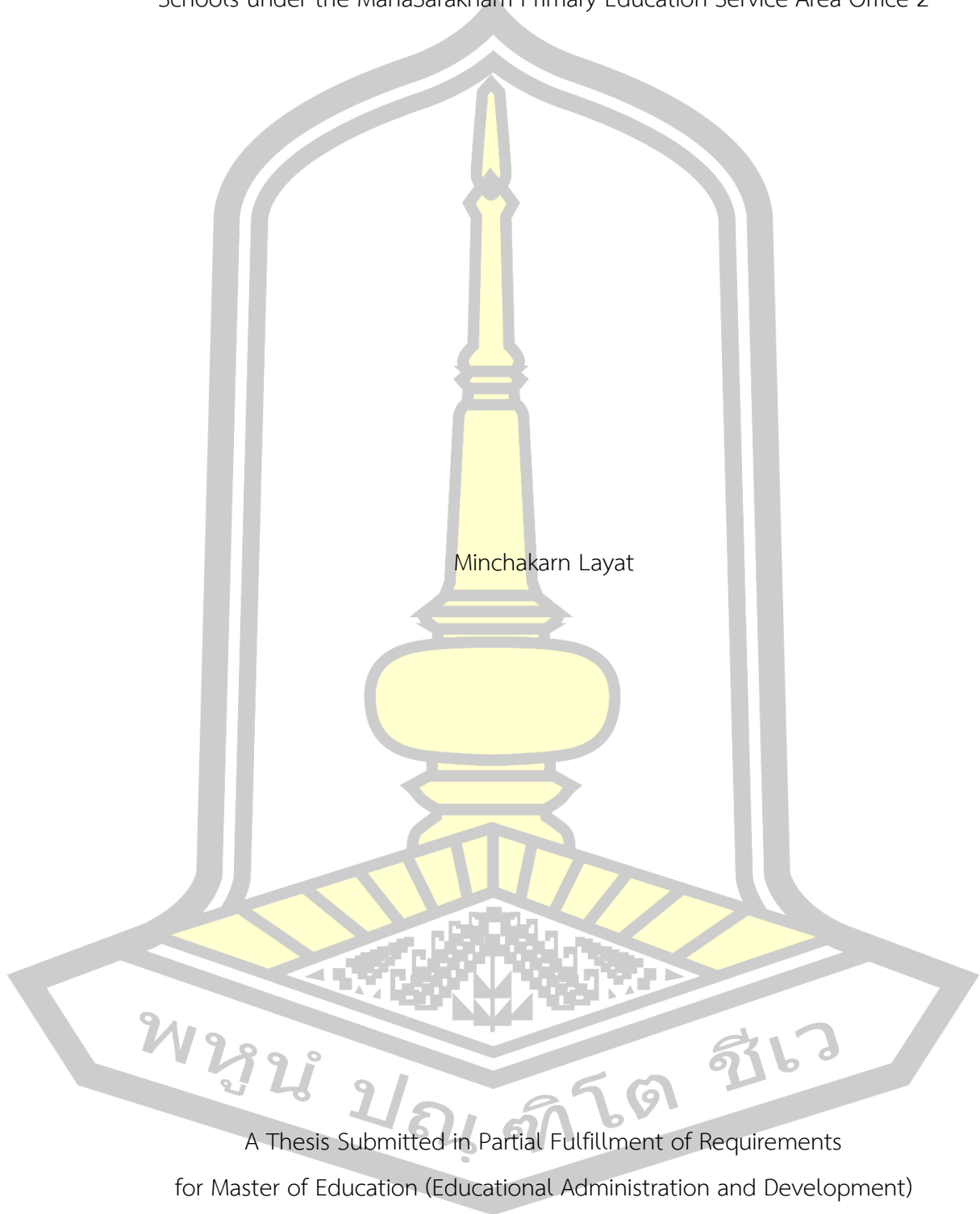
วิถยานิพนธ์
ของ
มิถุชกาญจน์ ลาญาติ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

พฤษภาคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Development of Academic Management Approaches for Opportunity Expansion
Schools under the MahaSarakham Primary Education Service Area Office 2

Minchakarn Layat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

May 2025

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางมิญชกาญจน์ ลาญาติ
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รศ. ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. กาญจน์ เรืองมนตรี)

.....กรรมการ

(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสร)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(รศ. ดร. กฤษกนก ดวงชาทม)

มหาวิทยาลัยขอนแก่นให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. ขวลิต ชูกำแพง)

.....
(ผศ. ดร. พลเดช เชาวรัตน์)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2		
ผู้วิจัย	มิณชกาญจน์ ลาญาติ		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาญจน์ เรืองมนตรี		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2568

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 2) เพื่อพัฒนาการพัฒนานวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 253 คน ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยศึกษาและสังเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ที่ใช้พัฒนาการบริการงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศจากผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานวิชาการ จากการสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีจำนวน 3 โรงเรียน ร่างเป็นพัฒนาการพัฒนานวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 และประเมินแนวทางโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

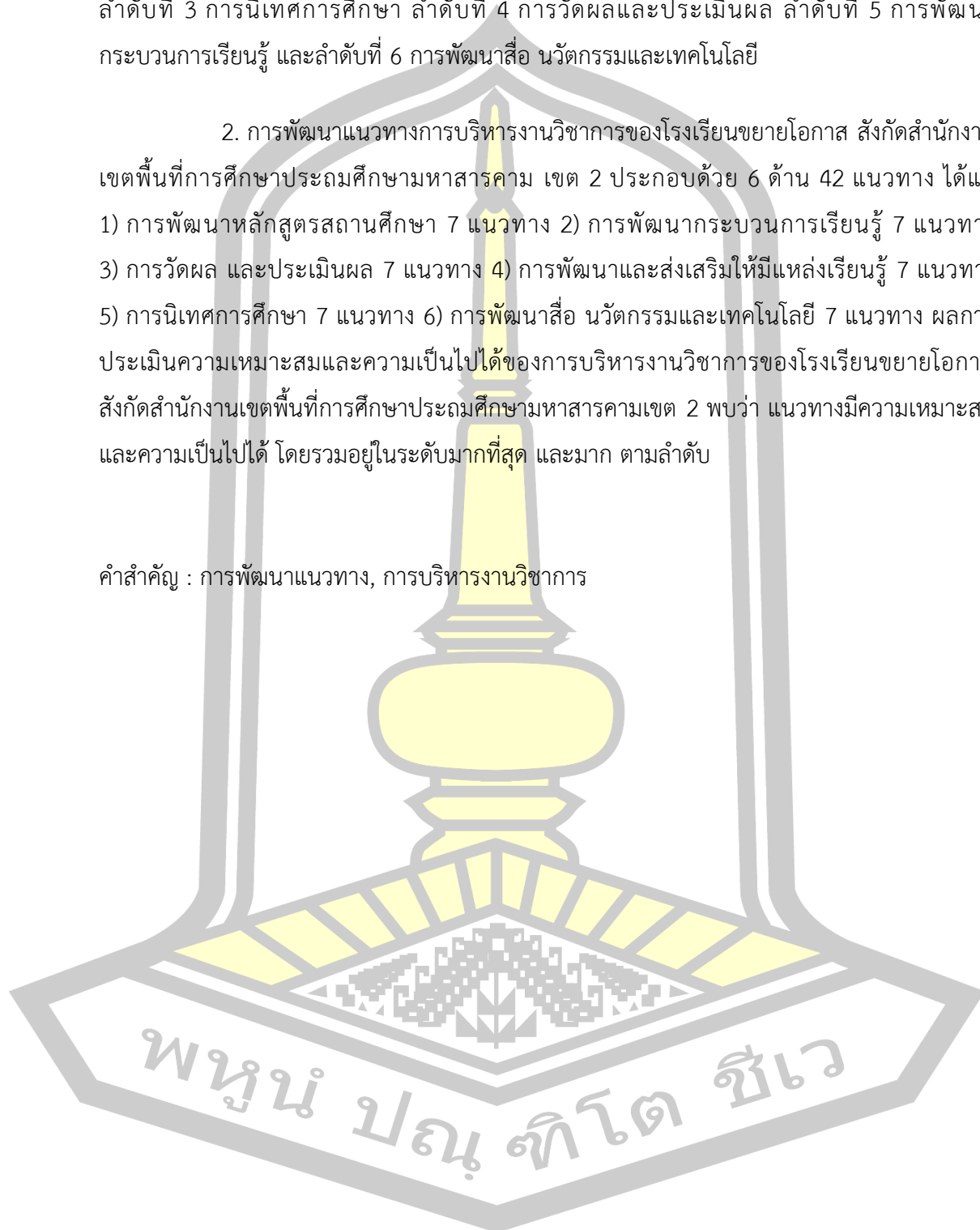
ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และลำดับความต้องการจำเป็น เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่

ลำดับที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ลำดับที่ 2 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ลำดับที่ 3 การนิเทศการศึกษา ลำดับที่ 4 การวัดผลและประเมินผล ลำดับที่ 5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และลำดับที่ 6 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี

2. การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ประกอบด้วย 6 ด้าน 42 แนวทาง ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 7 แนวทาง 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 7 แนวทาง 3) การวัดผล และประเมินผล 7 แนวทาง 4) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 7 แนวทาง 5) การนิเทศการศึกษา 7 แนวทาง 6) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี 7 แนวทาง ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมาก ตามลำดับ

คำสำคัญ : การพัฒนาแนวทาง, การบริหารงานวิชาการ

TITLE	The Development of Academic Management Approaches for Opportunity Expansion Schools under the MahaSarakham Primary Education Service Area Office 2		
AUTHOR	Minchakarn Layat		
ADVISORS	Assistant Professor Karn Ruangmontri , Ph.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2025

ABSTRACT

This research aims to: 1. Study the current conditions, desirable conditions, and essential needs for academic administration in opportunity expansion schools under the MahaSarakham Primary Educational Service Area Office 2. 2. Develop guidelines for academic administration in these schools. The research was conducted in 2 phases: Phase 1 focused on studying the current conditions, desirable conditions, and essential needs for academic administration. The sample group consisted of 253 school administrators and teachers from opportunity expansion schools under the MahaSarakham Primary Educational Service Area Office 2. Phase 2 involved developing guidelines for achieving academic administration excellence. This phase included analyzing and synthesizing the current and desirable conditions to enhance academic administration. Data was collected from administrators and academic supervisor through interviews with 3 schools recognized for their best practices. Drafting a development framework for academic administration excellence in opportunity expansion schools under the Office of MahaSarakham Primary Educational Service Area 2, followed by an evaluation of the framework by 10 experts. The research instruments include questionnaires, interviews, and assessment forms. The statistical methods used for data analysis include mean,

standard deviation, and the necessary needs index.

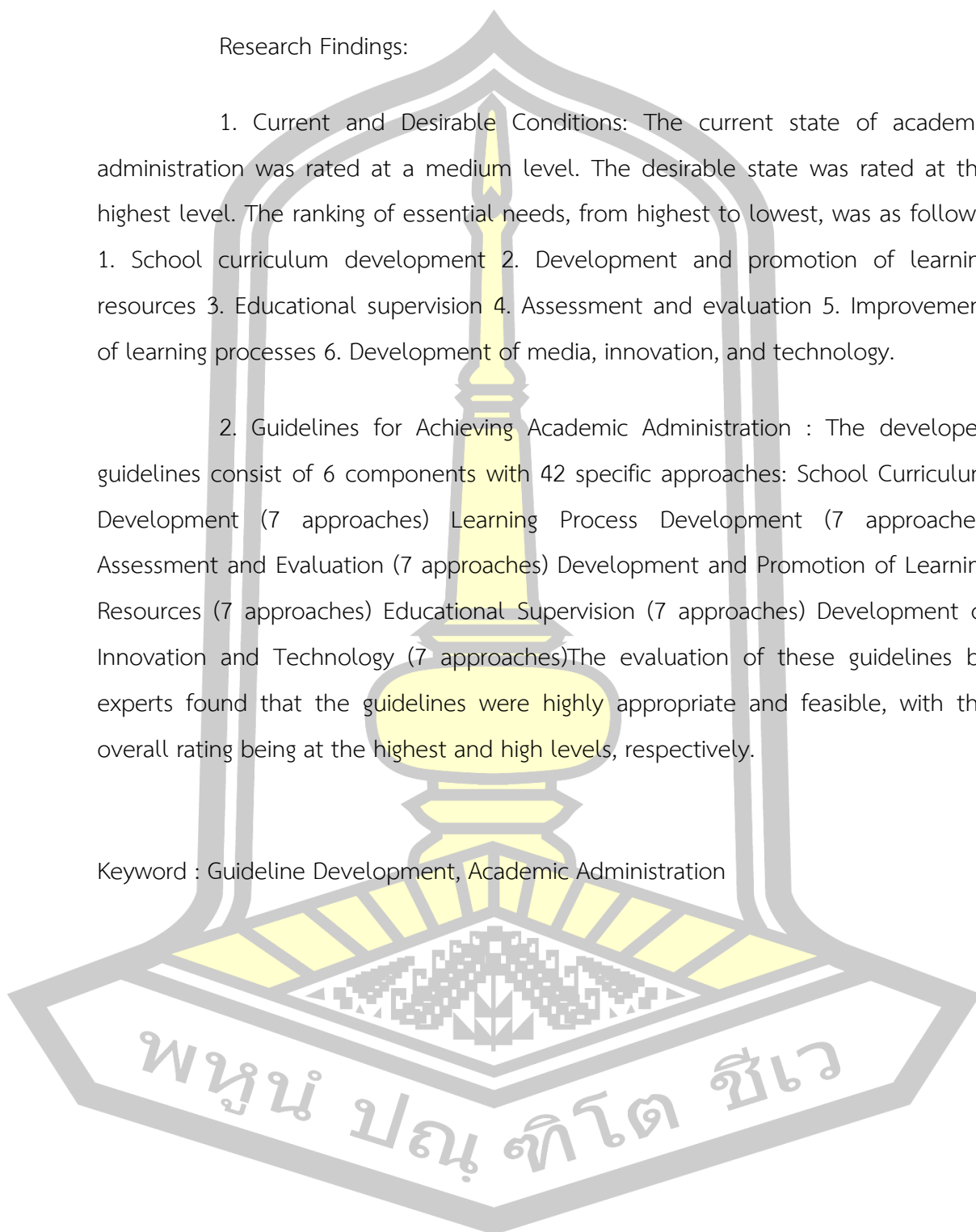
Research Findings:

1. Current and Desirable Conditions: The current state of academic administration was rated at a medium level. The desirable state was rated at the highest level. The ranking of essential needs, from highest to lowest, was as follows:

1. School curriculum development 2. Development and promotion of learning resources 3. Educational supervision 4. Assessment and evaluation 5. Improvement of learning processes 6. Development of media, innovation, and technology.

2. Guidelines for Achieving Academic Administration : The developed guidelines consist of 6 components with 42 specific approaches: School Curriculum Development (7 approaches) Learning Process Development (7 approaches) Assessment and Evaluation (7 approaches) Development and Promotion of Learning Resources (7 approaches) Educational Supervision (7 approaches) Development of Innovation and Technology (7 approaches)The evaluation of these guidelines by experts found that the guidelines were highly appropriate and feasible, with the overall rating being at the highest and high levels, respectively.

Keyword : Guideline Development, Academic Administration

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.กฤษกนก ดวงชาทม ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่เสียสละเวลาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษางานวิจัยจนสำเร็จลุล่วง จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ให้ความรู้และชี้แนะเรื่องต่าง ๆ ในระยะเวลาที่ผู้วิจัยศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยแห่งนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ข้อมูลเชิงลึกในการสัมภาษณ์ประกอบการร่างการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหาร ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์และสละเวลาเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณบิดามารดา ญาติพี่น้องที่เป็นกำลังใจ และดูแลห่วงใยผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา รวมถึงเพื่อนนิสิตทุกท่าน ที่คอยให้คำปรึกษา และให้กำลังใจในการทำวิจัย คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศเพื่อบูชาพระคุณบิดามารดา ตลอดจนบูรพาจารย์ ที่ให้การอบรมสั่งสอน รวมทั้งผู้มีพระคุณทุกท่านในการทำการวิจัยครั้งนี้

มิถุนายน ๒๕๖๕ ลาญาติ

พูน ปณ ทิโต ชีเว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามของการวิจัย.....	4
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทาง.....	38
แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น.....	44
บริบทโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2.....	51
งานวิจัยเกี่ยวข้อง.....	58

งานวิจัยในประเทศ.....	58
งานวิจัยต่างประเทศ.....	73
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	76
ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2.....	77
ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2.....	84
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	92
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	145
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	145
สรุปผล.....	145
อภิปรายผล.....	147
ข้อเสนอแนะ.....	151
บรรณานุกรม.....	152
ภาคผนวก.....	162
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	163
ภาคผนวก ข ค่าคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	183
ภาคผนวก ค ภาพประกอบในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย.....	190
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	193
ภาคผนวก จ (ร่าง) การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2.....	214
ประวัติผู้เขียน.....	216

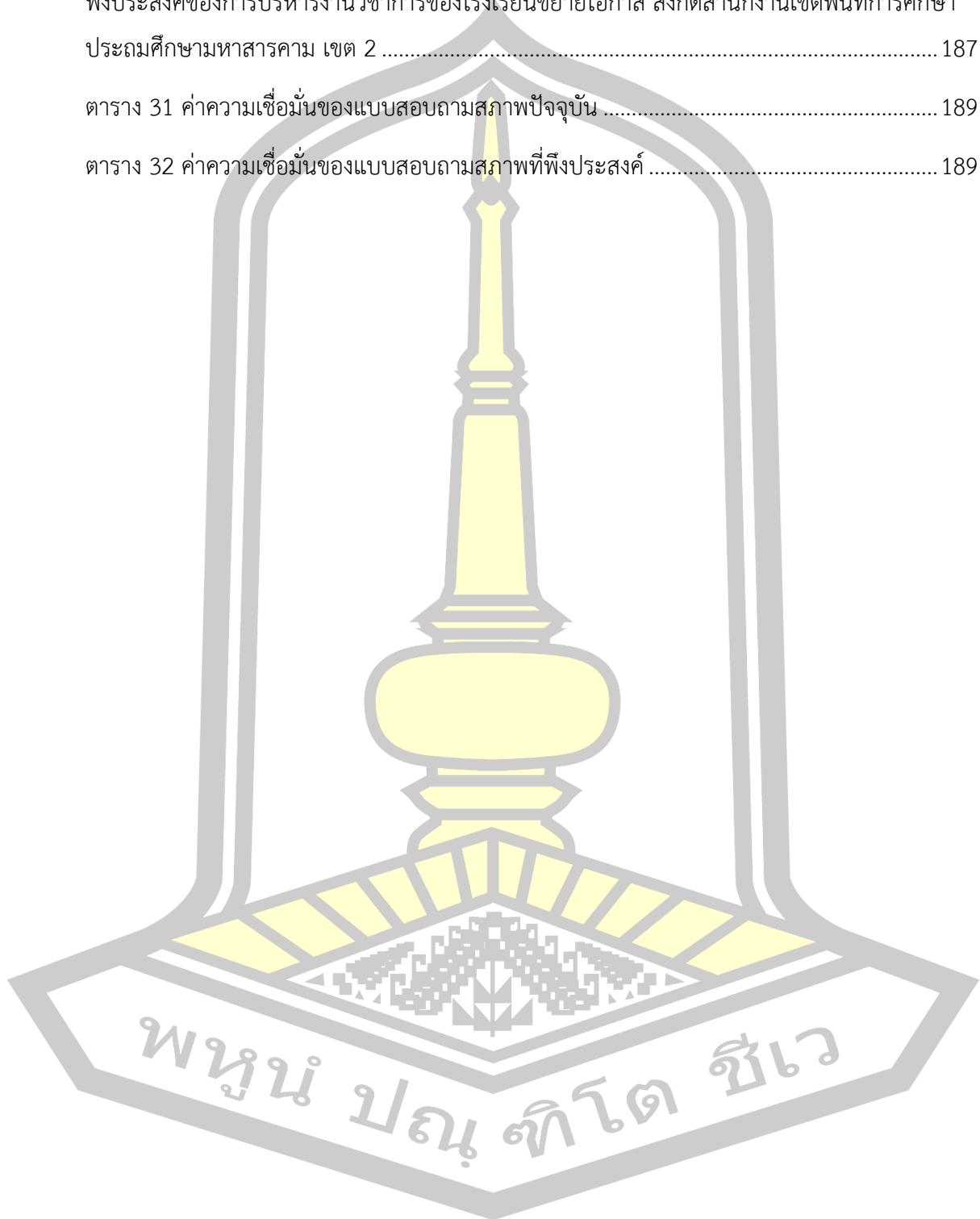
สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 ผลการสังเคราะห์ห้วงค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการ	19
ตาราง 2 สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2	53
ตาราง 3 แสดงข้อมูลจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา	53
ตาราง 4 แสดงข้อมูลนักเรียน จำแนกตามอำเภอ ระดับชั้น	54
ตาราง 5 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนขยายโอกาสจำแนกตามขนาดสถานศึกษา 78	
ตาราง 6 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	92
ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึง ประสงค์ของความเป็นการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2.....	93
ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน	94
ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ในภาพรวมและรายด้าน	95
ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการวัดผลและประเมินผล ในภาพรวมและรายด้าน	97
ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ในภาพรวมและรายด้าน	99

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการนิเทศการศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน.....	101
ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ในภาพรวมและรายด้าน	103
ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 และค่า ดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง PNI _{modified} และลำดับความต้องการจำเป็น โดยรวม	105
ตาราง 15 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง PNI _{modified} ของการดำเนินงานการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.....	106
ตาราง 16 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง PNI _{modified} ของการดำเนินงานการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้.....	107
ตาราง 17 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง PNI _{modified} ของการดำเนินงานการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 การวัดผลและประเมินผล.....	108
ตาราง 18 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง PNI _{modified} ของการดำเนินงานการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้.....	110
ตาราง 19 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง PNI _{modified} ของการดำเนินงานการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการนิเทศการศึกษา.....	111
ตาราง 20 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง PNI _{modified} ของการดำเนินงานการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี.....	113

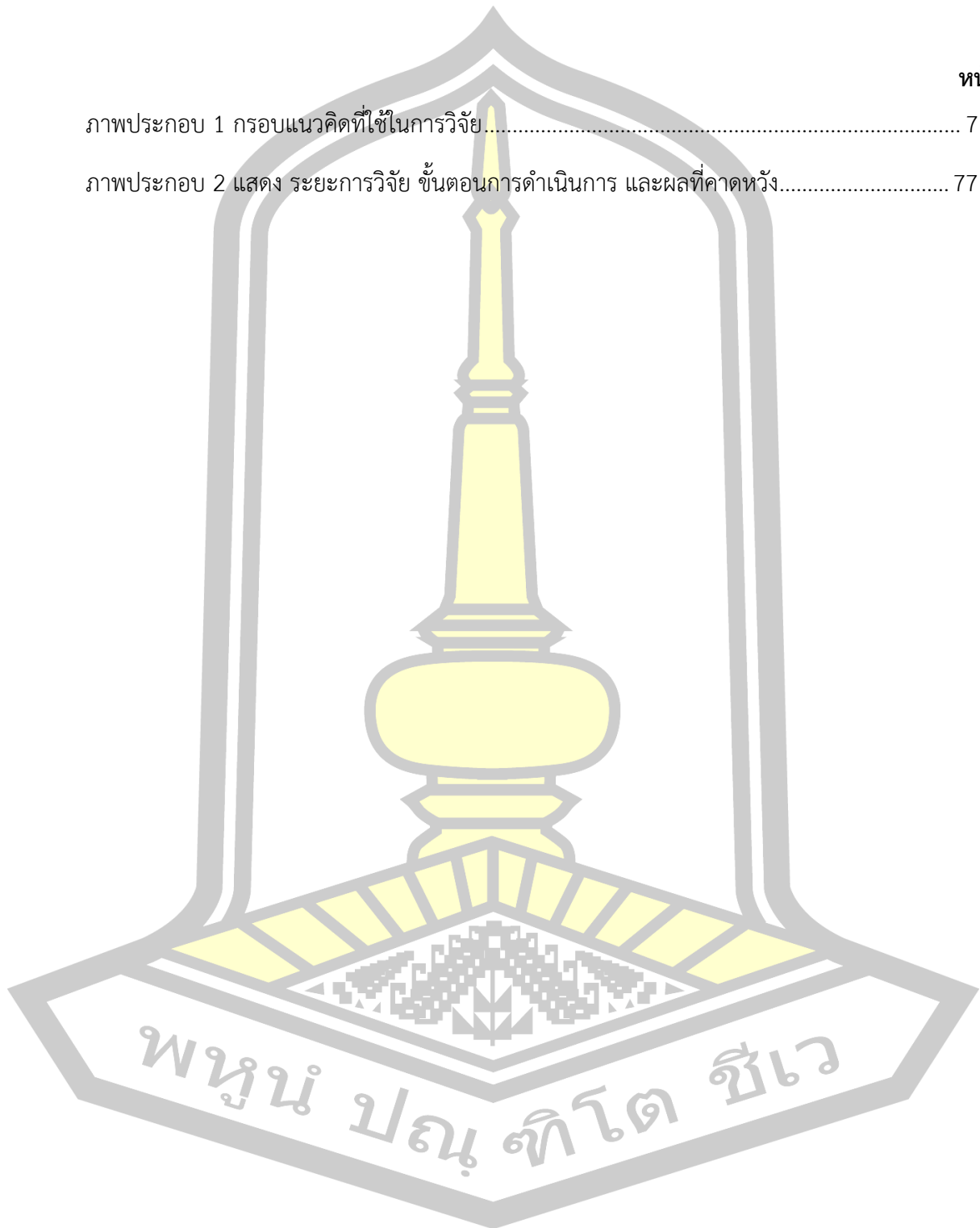
ตาราง 21	สังเคราะห์การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2.....	126
ตาราง 22	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวม	134
ตาราง 23	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	135
ตาราง 24	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	136
ตาราง 25	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการวัดผลและประเมินผล	138
ตาราง 26	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้.....	139
ตาราง 27	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการนิเทศการศึกษา	141
ตาราง 28	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี.....	142
ตาราง 29	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) เชิงเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2.....	184

ตาราง 30 ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2	187
ตาราง 31 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน	189
ตาราง 32 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์	189

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ภาพประกอบ 2 แสดง ระยะเวลาวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ และผลที่คาดหวัง.....	77

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาคนในทุกมิติและทุกช่วงวัย ให้เป็นคนดี เก่งและมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา มีแนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่ดีสมวัยทุกด้าน มีการปฏิรูปการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 ปรับบทบาทครูให้เป็นครูยุคใหม่ เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกกระดับ และสร้างระบบการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ รวมถึงแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 มีกรอบทิศทางการจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ และเป้าหมายในการจัดการศึกษาของประเทศให้มีการพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและการพัฒนาประเทศ ซึ่งองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการพัฒนาเยาวชนไทยแห่งยุคศตวรรษที่ 21 คือ การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาถือว่าเป็นหัวใจของสถาบันการศึกษาทุกระดับ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) ทั้งนี้การบริหารงานวิชาการที่จะให้ประสพผลสำเร็จย่อมมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา อันได้แก่ ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านผู้ปกครอง และชุมชน ด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านสื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษาและปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่งคือ ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษามีภารกิจสำคัญในการปฏิบัติงานทั้งทางด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป นอกจากนี้ การเป็นผู้นำที่มีทั้งศาสตร์และศิลป์นั้นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลายอย่างทางการบริหาร ได้แก่ การบริหารตนเองให้เป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ การบริหารคน และการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้จะทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารแล้ว ยังต้องมีทักษะความสามารถในการสื่อสารประสานงาน จูงใจ รับฟัง เข้าใจถึงความคิดเห็นที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล และการยอมรับความคิดเห็นใหม่สร้างสรรค์ (กัญจนวลัย นนทแก้วแพร่รี, ธนภณ นิธิเชาวกุล และจารีภรณ์ กิตติเมธีวัฒน์, 2563)

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษานั้นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้

สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการ สามารถพัฒนา หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา คือ ความร่วมมือกันของกลุ่มบุคคลที่ปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานรัฐหรือเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่ในการ จัดการศึกษา โดยกระทำกิจกรรมหรือดำเนินงานให้การศึกษาหรือฝึกอบรมคนทุกช่วงวัย วิธีการ กำหนดวัตถุประสงค์ ระบบการดำเนินงาน เทคนิคการดำเนินงาน และปัจจัยทางการบริหารไว้อย่าง ชัดเจน โดยมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2562) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของ การบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำ หลักสูตรไปใช้แบบเรียน งานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูง (กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธรี นามวรรณ, 2554)

อย่างไรก็ตามพบว่า การจัดการศึกษาในประเทศไทยยังไม่ได้คุณภาพ และมาตรฐาน ในทุกระดับ ปัญหาการจัดการศึกษาของประเทศไทยที่มีมาอย่างยาวนาน การจัดการศึกษาใน ประเทศไทยยังขาดคุณภาพและมาตรฐานในทุกระดับ คุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย ยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ คนไทยได้รับโอกาสทางการศึกษาสูงขึ้น โดยมีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของ ประชากรวัยแรงงานเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่เมื่อพิจารณาคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำในทุกกลุ่มสาระและผลคะแนนจากการทดสอบ โครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) อยู่ในระดับต่ำกว่าอีกหลายประเทศที่มีระดับ การพัฒนาใกล้เคียงกัน ปัญหาเหล่านี้เกิดจากข้อจำกัดเรื่องหลักสูตรและระบบการเรียนการสอน ที่เน้นการสอนเนื้อหาสาระและความจำมากกว่าการพัฒนาทักษะและสมรรถนะ ส่งผลให้ผู้เรียนขาด ความคิดสร้างสรรค์ ปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและครูที่มีคุณภาพยังกระจายไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล ขณะที่ในระดับอาชีวศึกษายังมีเด็กที่สนใจเรียนต่อสายอาชีพในสัดส่วนที่ น้อย ส่วนระดับอุดมศึกษา พบว่า มีการเปิดหลักสูตรโดยไม่คำนึงถึงความต้องการของตลาดงาน บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาบางส่วนยังมีปัญหาคุณภาพ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านคุณภาพ การศึกษาของมหาวิทยาลัยของไทยในระดับนานาชาติยังอยู่ในลำดับที่ต่ำ ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้

ส่งผลให้การศึกษไทยในทุกระดับยังมีปัญหาเชิงคุณภาพที่ต้องเร่งแก้ไข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565)

ประเทศไทยมีนักเรียนกลุ่มเสี่ยงสูงที่จะหลุดออกจากระบบการศึกษาก่อนสำเร็จการศึกษาภาคบังคับและการศึกษาขั้นพื้นฐาน อันเนื่องมาจากปัญหา ความยากจน ความด้อยโอกาสทางสังคม ความพิการ และปัญหาครอบครัว ในด้านคุณภาพทางการศึกษา และตลอดเวลาที่ผ่านมาประเทศไทยได้รับการจัดอันดับและการรายงานสถานการณ์ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ทั้งในมิติโอกาสทางการศึกษาและมีมิติคุณภาพที่มีแนวโน้มตกต่ำลงมาโดยตลอด ทิศทางของระบบการศึกษาไทยเช่นนี้ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นทางเศรษฐกิจสังคมและทิศทางการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของไทย ในอนาคตในสายตาขององค์กรระหว่างประเทศและนักลงทุน รวมทั้งโอกาสในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลกด้านการศึกษา (UNSDG4) ซึ่งเมื่อพิจารณาคุณภาพการศึกษาโดยใช้ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบมาตรฐานทั้งในประเทศและต่างประเทศมาพิจารณาร่วมกัน อันได้แก่ การทดสอบแห่งชาติหรือ O-NET, PISA และ TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study) ตอกย้ำให้ประจักษ์ถึงปัญหาคุณภาพทางการศึกษาที่ซ่อนอยู่ แม้จะมีความพยายามปฏิรูปการศึกษามาเกือบสองทศวรรษไม่อาจปฏิเสธได้ว่าความเหลื่อมล้ำทางการศึกษานำไปสู่ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมด้านอื่น ๆ เช่น โอกาสในการเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นและความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้หรือด้านค่าจ้าง อันเป็นความเหลื่อมล้ำในคุณภาพชีวิตและสถานะทางสังคมเศรษฐกิจ ความเหลื่อมล้ำนี้ยังมีผลต่อการพัฒนาประเทศด้วยหากทรัพยากรมนุษย์ของชาติยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับต่ำแล้ว การพัฒนาประเทศจะเป็นไปได้ยากยิ่งขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562) เพื่อจะแก้ปัญหาดังกล่าวจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐจะต้องสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริหารการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษานั่นการสร้างโอกาสให้เด็กวัยเรียนและผู้เรียนทุกคนเข้าถึงการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ ที่เป็นมาตรฐานเสมอกัน ไม่ว่าผู้เรียนจะยาก ดี มี จน จะอยู่ในพื้นที่ใดของประเทศ อยู่ในชุมชนเมืองพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร หรือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของประเทศ โดยการสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Global Goals for Sustainable Development) สร้างกลไกความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ ในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับองค์กรปกครองท้องถิ่นหรือตำบล ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค และส่วนกลาง สร้างมาตรฐานสถานศึกษาตามบริบทของพื้นที่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564)

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่ผ่านมายังประสบปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการ เนื่องจากผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขาดความพร้อมทางด้าน

ปัจจัย เช่น ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน มีครูไม่ครบชั้นเรียน ครูสอนไม่ตรงสาขาวิชาเอก รวมถึงปัญหาของสถานศึกษาและบุคลากรภายในสถานศึกษา ส่วนหนึ่งยังขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาและส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถได้ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นงานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และด้านการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่วนด้านบุคลากรทางการศึกษาควรมีการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความสามารถในการจัดประสบการณ์และกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพตามหลักสูตรกำหนด โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการบริหารงานบุคคลให้เอื้อต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียนตามความต้องการของสถานศึกษาอย่างแท้จริง และใช้มาตรการจูงใจเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกระดับ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2, 2564)

จากเหตุผลข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพราะเล็งเห็นว่าในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพโรงเรียนขยายโอกาสตามแนวทางที่กล่าวถึงจะสามารถส่งผลให้มีการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่ดีขึ้น เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความตระหนัก มีความรู้ ความเข้าใจและมีความสามารถในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพโรงเรียนขยายโอกาสมากขึ้นโดยเฉพาะการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนขนาดขยายโอกาส สามารถพัฒนาองค์ความรู้ของครูในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่สามารถดำเนินการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ รวมทั้งสามารถดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนอย่างยั่งยืนต่อไป

คำถามของการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 อยู่ในระดับใด
2. การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
2. เพื่อพัฒนาการพัฒนานโยบายการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ทราบสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2
2. ได้การพัฒนานโยบายการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนานโยบายการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดการบริหารงานวิชาการและได้สังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วยการบริหารงานวิชาการ 6 ด้าน ดังนี้

- 1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3) การวัดผลและประเมินผล .
- 4) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 5) การนิเทศการศึกษา
- 6) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

การนำเสนอขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่างและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย จึงลำดับการนำเสนอเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

1. ประชากร ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหาร และครูผู้สอน จากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 810 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 48 คน ครู จำนวน 762 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 253 คน โดยใช้ตารางของเครจซี่ มอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) จากกลุ่มตัวอย่างได้มาจากสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

1. ศึกษา Best Practice ของโรงเรียนต้นแบบด้านการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขยายโอกาสได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ โรงเรียนต้นแบบ จำนวน 3 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 3 คน หัวหน้างานวิชาการ 3 คน รวม 6 คน

2. ร่างการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

3. ประเมินเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส ไปใช้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 และอาจารย์หรือบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 5 คน รวม 10 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

กรอบแนวคิดการบริหารงานวิชาการ
การบริหารงานวิชาการตามกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยของนักวิชาการ ดังนี้
กระทรวงศึกษาธิการ (2550), สันติ บุญภิรมย์ (2552), กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2554), ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2556), รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2556) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) ทั้ง 17 ด้าน ซึ่งถือเป็นสาระสำคัญที่ผู้วิจัยได้นำมาเป็น

กรอบแนวคิดในงานวิจัยและได้ทำการสังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการทั้งหมดออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผลและประเมินผล
4. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
5. การนิเทศการศึกษา
6. การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารงานในสถานศึกษาที่เกี่ยวกับด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน งานวัดผลประเมินผล งานนิเทศการเรียนการสอน งานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อผู้เรียน

ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างภายในสถานศึกษาที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียน ซึ่งมีขอบข่ายงานดังต่อไปนี้

1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การกำกับดูแล ควบคุม การดำเนินงาน วิชาการที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร โดยครอบคลุมการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยมีแผนปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดทำปฏิทินการศึกษา การมอบหมายภาระหน้าที่ เป็นต้น การบริหารหลักสูตร มีขอบข่ายครอบคลุมการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรทั้งระบบ ได้แก่ การสร้างหลักสูตรขึ้นใหม่ การวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับชุมชน การจัดทำสาระหลักสูตร การใช้หลักสูตร และการประเมินหลักสูตร

1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การกำกับดูแล ควบคุมการดำเนินงาน วิชาการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน โดยครอบคลุมการเตรียมทรัพยากรในการจัดการเรียนรู้ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งระบบ ได้แก่ การจัดการชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การวิเคราะห์ผู้เรียน การจัดการเอกสารแบบเรียน สื่อหรือแหล่งการเรียนรู้

1.3 การวัดผลและประเมินผล หมายถึง การดำเนินงานปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนด ระเบียบและแนวทางการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษา การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย เน้นประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ ซึ่งผลการประเมินจะเป็นข้อมูลสารสนเทศที่แสดงความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียน การจัดทำระบบฐานข้อมูลโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่ออำนวยความสะดวกในการวัดและประเมินผลในสถานศึกษา

1.4 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การกำกับดูแลควบคุม การดำเนินงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ แหล่งข้อมูลข่าวสาร แหล่งความรู้ทาง วิทยาการ แหล่งเรียนรู้ในชุมชน โดยเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับนักเรียน ครู บุคลากร และชุมชน ซึ่งการบริหารวิชาการด้านแหล่งเรียนรู้มีการดำเนินการครอบคลุม การสำรวจแหล่งเรียนรู้ การจัดทำ เอกสารเผยแพร่และให้ความรู้ การจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาและส่งเสริมให้มี แหล่งเรียนรู้

1.5 การนิเทศการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานเพื่อกำกับ ติดตาม ชี้แนะ ให้ความช่วยเหลือครูในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ และให้ครูได้ปรับปรุงวิธีการสอนควบคู่กับ การพัฒนาตนเอง โดยมีการประเมินผลกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา รวมถึง เป็นกระบวนการปฏิบัติงานและประสานความร่วมมือกัน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุด

1.6 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี หมายถึง การกำหนดนโยบายการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอน เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจให้แก่ผู้เรียน การดำเนินงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้เทคโนโลยี และแหล่งการเรียนรู้ การจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ การส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเรียน การสอนในชั้นเรียนและนวัตกรรมการไปใช้ การสะท้อนผลการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล นวัตกรรม การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษาและชุมชน

2. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการ สถานศึกษา หรือครูที่ปฏิบัติหน้าที่รักษาราชการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

3. ครู หมายถึง ข้าราชการประจำที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

4. โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้นอนุบาล ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

5. สภาพปัจจุบัน หมายถึง สภาพที่ดำเนินการในปัจจุบันเกี่ยวกับการบริหารจัดการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2

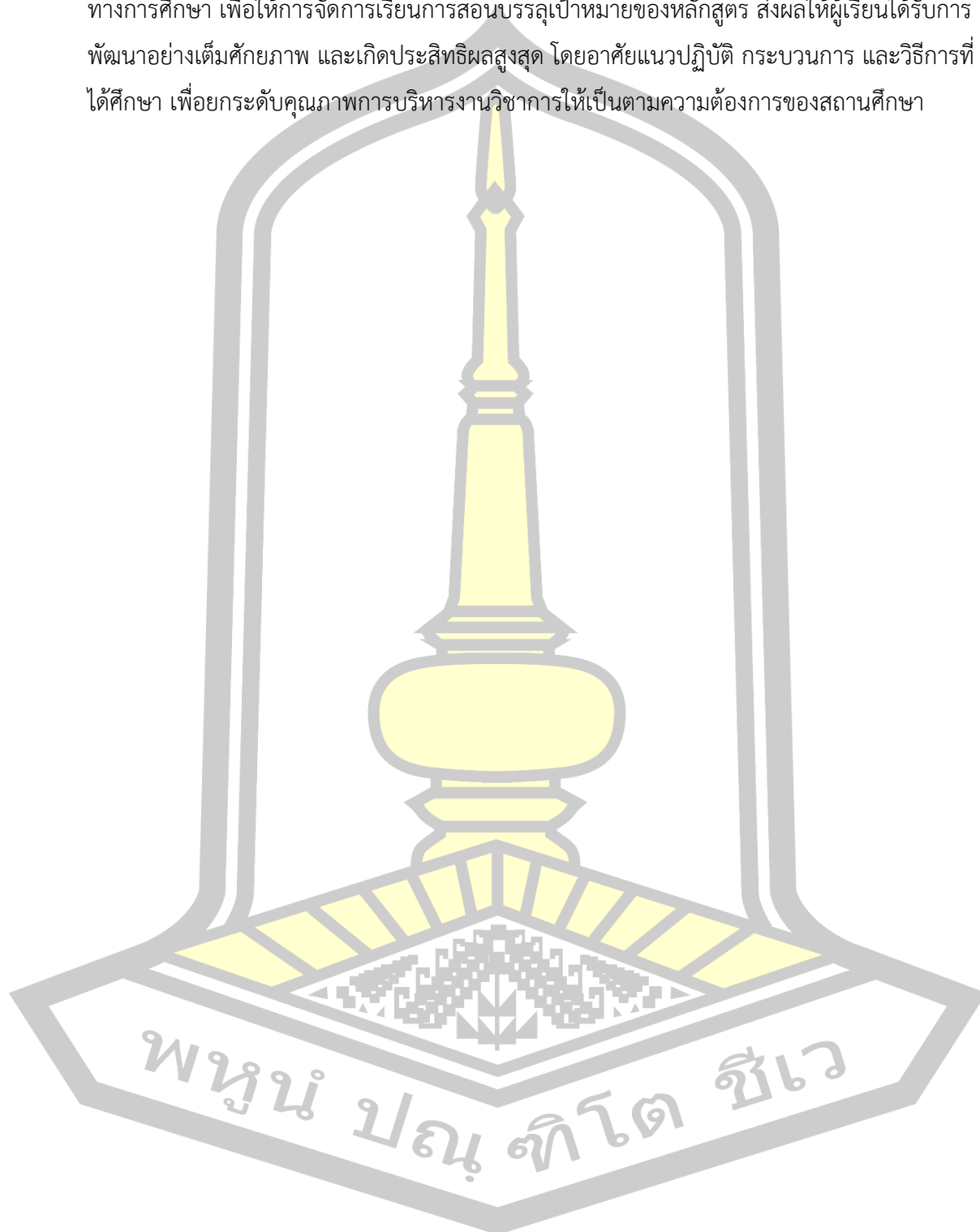
6. สภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง สภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการพัฒนาและปรับปรุง เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

7. แนวทาง หมายถึง แนวปฏิบัติ กระบวนการ วิธีการ ที่ได้ศึกษาหรือพัฒนาขึ้นและ ใช้ยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินงานของหน่วยงาน องค์กร และสถานศึกษา เพื่อนำไปปฏิบัติ ให้เกิดผลสำเร็จในการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ

8. การพัฒนาแนวทาง หมายถึง การปรับปรุง เปลี่ยนแปลงกระบวนการ วิธีการ หลักการ และแนวปฏิบัติไปในทิศทางที่พึงประสงค์ เพื่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

9. การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 หมายถึง การพัฒนากระบวนการจัดการงาน วิชาการในโรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้นอนุบาล ถึงมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยมุ่งเน้นการดำเนินงานที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล

การพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา และการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยอาศัยแนวปฏิบัติ กระบวนการ และวิธีการที่ได้ศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการให้เป็นตามความต้องการของสถานศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด หลักการ ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นประโยชน์ในการกำหนด กรอบแนวคิดการวิจัย กระบวนการวิจัย และการพัฒนาแนวทางโดยมีประเด็น ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทาง
3. แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น
4. บริบทโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้เลือกหลักการบริหารที่ สอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งจะทำให้การบริหารจัดการโรงเรียนเกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากที่สุด ผู้ทำการวิจัยจึงเลือกหลักการของการบริหารงานวิชาการมาใช้เพื่อศึกษา การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ในครั้งนี้ ซึ่งรายละเอียดมีดังต่อไปนี้

1. ความหมายการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญของการบริหารการศึกษาทุกระดับ ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องรับผิดชอบ ผู้บริหารการศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรประมวลการสอน อุปกรณ์การสอน การจัดตารางสอน แบบเรียน ห้องสมุดโรงเรียน การวัดผลการเรียนการสอน ต่าง ๆ ที่ทันสมัยอยู่เสมอ งานวิชาการจะชี้ให้เห็นถึงคุณค่าและคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัด การศึกษาของหน่วยงานนั้น ๆ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความเอาใจใส่งานวิชาการเป็นพิเศษ

และเชื่อว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนการสอนในโรงเรียนมีนักรักษาการได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

วิจิตร ศรีสอ้าน (2550) ได้ให้ความหมายการบริหารวิชาการไว้ว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุดแก่ผู้เรียน

เลิศดาว กลินศรีสุข (2550) ได้ให้ความหมายการบริหารวิชาการไว้ว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของครูและนักเรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้ให้ความหมายของการบริหารวิชาการไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพสูงสุด หรือการบริหารงานที่ให้พลเมือง มีความรู้ มีคุณธรรมสามารถประกอบอาชีพ ดำรงตนให้เป็นพลเมืองดี ช่วยพัฒนาชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551) ได้ให้ความหมายการบริหารวิชาการไว้ว่า เป็นงานที่รวมภารกิจหลักของหน่วยงานหรือสถานศึกษาที่บ่งบอกถึงปรัชญาจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้รับบริการ ซึ่งได้แก่ นักเรียนหรือบุคคลในชุมชนได้รับการพัฒนาตนเองด้านความรู้ เจตคติ และทักษะในศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

สันติ บุญภิรมย์ (2552) ได้ให้ความหมายการบริหารวิชาการไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุด

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารงานในสถานศึกษาที่เกี่ยวกับด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน งานด้านวัสดุ สื่อการเรียนการสอน งานวัดผลประเมินผล งานนิเทศการเรียนการสอน งานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อผู้เรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาหรือกิจการทุกอย่างภายในสถานศึกษาที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียน

2. ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ นับว่าเป็นหัวใจสำคัญของบริหารโรงเรียนที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งส่วนการบริหารงานด้านอื่น ๆ แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่ก็ยังเป็นเพียงงานที่สนับสนุนให้งานวิชาการของโรงเรียนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะหัวใจสำคัญของโรงเรียนก็คือ เป็นสถานที่ฝึกอบรมคุณธรรม จริยธรรม อาชีพ ให้กับผู้เรียนเรียนให้เป็นคนดี

คนเก่งและให้สามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข นักวิชาการจึงให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

กมล ภูประเสริฐ (2545) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวัง ประกอบด้วยงานหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ งานเกี่ยวกับหลักสูตร หลักสูตรท้องถิ่น งานเกี่ยวกับการเรียนการสอนงานเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง ไม่เน้นการใช้ข้อสอบเพียงอย่างเดียว

อนุศักดิ์ สมิตสันต์ (2540) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการไว้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษา จะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา

สันติ บุญภิรมย์ (2552) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า โดยทั่วไปภารกิจหรืองานในสถานศึกษา โดยเฉพาะในโรงเรียนมักจะแยกเป็น 6 งาน ในบางสถานศึกษาจะแยกย่อยมากหรือน้อยกว่านี้ขึ้นอยู่กับปริมาณของนักเรียนนักศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ แต่ไม่มีสถานศึกษาหรือโรงเรียนใดไม่ได้จัดให้มีงานด้านวิชาการ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญหรือเรียกได้ว่าเป็นงานหลักของสถานศึกษาหรือโรงเรียน ส่วนงานด้านบุคลากร ธุรการ กิจการนักเรียน และงานอื่น ๆ นั้น เป็นงานมาสนับสนุนงานวิชาการให้มีคุณภาพ ดังนั้นงานวิชาการจึงมิใช่เพียงให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ ทำเลขเก่ง เท่านั้น แต่ยังรวมถึงการดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข งานวิชาการยังเน้นถึงการออกไปประกอบอาชีพได้ และเป็นงานรับผิดชอบต่อคุณภาพของพลเมืองที่จะออกไปช่วยพัฒนาประเทศในอนาคตจากแนวคิดของนักการศึกษาข้างต้น

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญและเป็นงานหลักการบริหารของสถานศึกษา คือ มุ่งให้การเรียนการสอนของสถานศึกษาประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนมีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมที่สังคมต้องการและตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ นอกจากนี้แล้วในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังนั้นจะประกอบด้วยงานหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ งานเกี่ยวกับหลักสูตร งานกิจกรรมการเรียนการสอน งานการนิเทศ การศึกษา งานวัดผลประเมินผล ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแนวคิดในการปฏิรูปการศึกษา สถานศึกษาจะต้องนำหลักสูตรแกนกลางมาจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษา ร่วมกับสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับท้องถิ่นที่สถานศึกษาเป็นผู้กำหนด ดังนั้นการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาจึงหมายถึง การบริหารเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษา

3. หลักการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการนับว่าเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาหรือโรงเรียน โรงเรียนจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับบริหารงานวิชาการ ดังนั้นในการบริหารงานวิชาการผู้บริหารจำเป็นจะต้องมีหลักในการบริหารซึ่งนักวิชาการได้ให้หลักการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

ชุมศักดิ์ อินทร์รัช (2551) ได้นำเสนอหลักการบริหารงานวิชาการที่สำคัญ ๆ ดังนี้

1. หลักการพัฒนาคุณภาพ (Quality Management) เป็นการบริหารเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ องค์ประกอบของคุณภาพที่เป็นตัวชี้วัด คือ ผลผลิตและกระบวนการเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคลากรและผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจ พัฒนาศักยภาพเป็นที่ยอมรับของสังคมในระดับสากลมากขึ้น โดยอาศัยกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การควบคุมคุณภาพการตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินผล

2. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) การปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการบริหารได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ โดยหลักการมีส่วนร่วม การเสนอแนะและการพัฒนาในงานวิชาการต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย จึงอาจดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการวิชาการ โดยมีเป้าหมายนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพได้มากขึ้น การมีส่วนร่วมต้องเริ่มจากการร่วมคิด ร่วมทำและร่วมประเมินผล

3. หลักการ 3 องค์ประกอบ (3-Es) ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด

3.1 หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ เป็นไปตามขั้นตอนและกระบวนการมีปัญหาและอุปสรรค ขณะดำเนินการก็สามารถปรับปรุงแก้ไขได้การมีประสิทธิภาพเน้นไปที่กระบวนการ (Process) การใช้กลยุทธ์และเทคนิควิธีต่าง ๆ ที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุด

3.2 หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ได้ผลผลิต (Outcome) ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะเพิ่มขึ้น รวมทั้ง การคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้รับ อย่างไรก็ตามมักใช้สองคำนี้ควบคู่กัน คือ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3.3 ประหยัด (Economy) หมายถึง การใช้เวลาน้อย การลงทุนน้อย การใช้กำลังหรือแรงงานน้อย โดยไม่ต้องเพิ่มทรัพยากรการบริหาร แต่ได้ผลผลิตตามที่คาดหวัง ดังนั้นการลงทุนทางวิชาการจึงต้องคำนึงหลักความประหยัดด้วยเช่นกัน

4. หลักความเป็นวิชาการ (Academics) หมายถึง ลักษณะที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระของวิชาการ ได้แก่ หลักการพัฒนาหลักสูตร หลักการเรียนรู้ หลักการสอน หลักการวัดผล

ประเมินผล หลักการนิเทศการศึกษา และหลักการวิจัย เป็นต้น หลักการเหล่านี้ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้นำเสนอการบริหารงานวิชาการไว้ว่ามีหลักการดังนี้

1. หลักแห่งประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การได้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุน นั่นคือ นักเรียน นักศึกษา สามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตรโดยไม่ล่าออกกลางคัน เรียนเกินเวลา หรือช้ากว่ากำหนด

2. หลักแห่งประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลผลิตได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ นั่นคือ นักเรียน นักศึกษา มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถทักษะ คุณภาพและการจัดการได้

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2554) ได้อธิบายถึงหลักในการบริหารงานวิชาการตามทฤษฎีการบริหารวิชาการของ Henri Fayol ว่า สามารถนำมาใช้ในการบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีองค์ประกอบขั้นมูลฐานในการบริหาร ดังนี้

1. การวางแผน (To Plan)
2. การจัดการองค์กร (To Organize)
3. การบังคับบัญชา (To Command)
4. การประสานงาน (To Coordinate)
5. การควบคุม (To Control)

สรุปได้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น การวางแผนการบริหารงานวิชาการเป็นสิ่งสำคัญ โดยมีการจัดวางโครงสร้างขององค์กร การวิเคราะห์นโยบายองค์กร และการออกแบบวิธีการหรือกระบวนการบริหารงานวิชาการ โดยนำหลักการบริหารงานวิชาการไปประยุกต์ใช้ในทุกกระบวนการของการบริหาร จะทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสร้างความเข้มแข็งให้กับงานวิชาการของสถานศึกษาได้อย่างยั่งยืน

4. องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจงานและแนวปฏิบัติงานด้านวิชาการไว้ ดังนี้

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
14. การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร

หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

สันติ บุญภิรมย์ (2552) ได้นำเสนอองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการ

ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ คือ

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
4. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
5. ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. ด้านพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
7. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
8. ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2554) ได้นำเสนอองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 12 องค์ประกอบ คือ

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนการศึกษา
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและการสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร

หน่วยงานและสถาบันอื่น

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2556) ได้นำเสนอองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ

1. หลักสูตรสถานศึกษา
2. กระบวนการจัดการเรียนการสอน
3. การวัดผล ประเมินผลและการรับเข้าศึกษาต่อ
4. การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ (ICT)

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2556) ได้นำเสนอองค์ประกอบของการบริหารงาน วิชาการประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดล่งหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีรายละเอียดดังนี้

1.1 แผนปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดทำ ปฏิทินการศึกษา การรับผิดชอบงานตามหน้าที่ การจัดชั้นตอนและเวลาในการทำงาน

1.2 โครงการสอน เป็นการจ้ดรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตาม

หลักสูตร

1.3 บันทึกการสอน เป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหา ที่จะสอนในแต่ละคาบเวลาของแต่ละวันหรือสัปดาห์ โดยการวางแผนไว้ล่วงหน้าหรือยึดโครงการสอน เป็นหลัก

2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนเพื่อให้การสอนในสถานศึกษา ดำเนินไปด้วยดีและสามารถปฏิบัติได้ จึงต้องมีการจัดเกี่ยวกับการเรียนการสอน ดังนี้

2.1 การจัดชั้นเรียน เป็นงานที่ฝ่ายวิชาการต้องประสานกับฝ่ายอาคารสถานที่ รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในห้องเรียน

2.2 การจัดครูเข้าสอน การจัดครูเข้าสอนต้องพิจารณาถึงความพร้อมของ สถานศึกษา และความพร้อมของบุคลากร รวมถึงการเชิญวิทยากรภายนอกมาช่วยสอน

2.3 การจัดแบบเรียน โดยปกติสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการจะใช้แบบเรียนที่กระทรวงกำหนด ซึ่งครูอาจใช้หนังสืออื่นเป็นหนังสือประกอบ หรือเอกสารที่ครูเตรียมเอง

2.4 การปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ก้าวหน้า วิทยาการเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความก้าวหน้าของสังคม ธุรกิจ อุตสาหกรรม เป็นต้น

2.5 การฝึกงาน จุดมุ่งหมายของการฝึกงาน เป็นการให้นักเรียนนักศึกษา รู้จักนำเอาทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง ทั้งยังมุ่งมั่นให้ผู้เรียนได้เห็นปัญหาที่แท้จริงในสาขาวิชาและอาชีพนั้น เพื่อให้โอกาสผู้เรียนได้เตรียมตัวที่จะออกไปเผชิญกับชีวิตจริงต่อไป

3. การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และส่งเสริมการจัดหลักสูตร และโปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ได้แก่

3.1 การจัดสื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่เอื้อต่อการศึกษาของนักเรียน นักศึกษา เน้นเครื่องมือและกิจกรรมให้ครูได้เลือกใช้ในการสอน

3.2 การจัดห้องสมุด เป็นที่รวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ และวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นแหล่งวิทยาการให้นักเรียนนักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

3.3 การนิเทศการสอน เป็นการช่วยเหลือแนะแนวครูให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน

4. การวัดและประเมินผล เป็นกระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้าน การตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจงาน และแนวปฏิบัติงานด้านวิชาการ ไว้ดังนี้

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

2. การวางแผนงานด้านวิชาการ

3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

9. การนิเทศการศึกษา

10. การแนะแนว

11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา

และองค์กรอื่น

14. การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. การพัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

จากการศึกษาองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดของนักการศึกษา
ข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารวิชาการ รายละเอียดดังปรากฏ
ในตาราง 1

ตาราง 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการ

ข้อ	การบริหารงานวิชาการ	กระทรวงศึกษาธิการ (2550)	สันติ บุญภิรมย์ (2552)	กาญจน์ เรืองมนตรี และริรฉัตร นามวรรณ (2554)	รุ่งชัชดาพร เวทชะชาติ (2556)	ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2556)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564)	ความถี่
1	การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	✓					✓	2
2	การวางแผนงานด้านวิชาการ	✓				✓	✓	3
3	การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	✓					✓	2
4	การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6
5	การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อ	การบริหาร งานวิชาการ	กระทรวงศึกษาธิการ (2550)	สันติ บุญภิรมย์ (2552)	กาญจน์ เรืองมนตรี และธีรวัชร นามวรรณ (2554)	รุ่งชัชดาพร เวทชะชาติ (2556)	ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2556)	สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564)	ความถี่
6	การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการ เทียบโอนผลการเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6
7	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษา	✓		✓			✓	3
8	การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	✓	✓	✓		✓	✓	5
9	การนิเทศการศึกษา	✓	✓	✓		✓	✓	5
10	การแนะแนว	✓		✓			✓	3
11	การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในและมาตรฐานการศึกษา	✓	✓	✓			✓	4
12	การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ทางวิชาการ	✓	✓	✓			✓	4
13	การประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	✓		✓			✓	3
14	การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ แก่บุคคล ครอบครัวยุวทัศน์หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่ จัดการศึกษา	✓		✓			✓	3
15	การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับงานด้านวิชาการของ สถานศึกษา	✓				✓	✓	3

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อ	การบริหาร งานวิชาการ	กระทรวงศึกษาธิการ (2550)	สันติ บุญภิรมย์ (2552)	กาญจน์ เรืองมนตรี และธีรวัชร นามวรรณ (2554)	รุ่งชัชดาพร เวทชะชาติ (2556)	ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2556)	สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564)	ความถี่
16	การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	✓					✓	2
17	การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	✓	✓	✓	✓		✓	5

จากตาราง 1 ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารวิชาการตามแนวคิดของนักการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ และเลือกใช้อ้างอิงองค์ประกอบที่มีความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป มาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ปรับข้อความของแต่ละองค์ประกอบให้สอดคล้องกับบริบทของการวิจัย ทำให้ได้องค์ประกอบของการบริหารวิชาการ ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล และประเมินผล
4. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
5. การนิเทศการศึกษา
6. การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

การศึกษาเอกสารและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเพื่อนำสู่การกำหนดนิยามแต่ละองค์ประกอบ มีรายละเอียดดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

เอกสารและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตร มีดังนี้

ความหมาย

ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ (2550) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาไว้ว่า หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ

เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหา พัฒนาค้น ขุมชน สังคม ถ่ายทอดความรู้ ผักฝน อบรมสืบสาน วัฒนธรรมในการดำรงชีวิตและการเรียนรู้ต่อตนเอง บารุงรักษาการใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุล ตลอดจนการพัฒนาผู้เรียนในด้านต่าง ๆ

สันติ บุญภิรมย์ (2552) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับหลักสูตรว่า หมายถึง มวลประสบการณ์ ทั้งกิจกรรมทางวิชาการและกิจกรรมอื่น ๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนได้บรรลุไปตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาแต่ละระดับ แต่ละประเภท หลักสูตรมีความสำคัญ ดังนี้ 1) หลักสูตรเป็นตัวกำหนด มาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละระดับชั้น เช่น หลักสูตรระดับปฐมวัย หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ หลักสูตรระดับอุดมศึกษา เป็นต้น 2) หลักสูตรได้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย 3) หลักสูตรเป็นตัวชี้วัดความเจริญงอกงามของผู้เรียนที่มีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง 4) หลักสูตร เป็นตัวชี้้นำในการรวบรวมเนื้อหาสาระของรายวิชาที่ผู้สอนนำมาใช้สอนผู้เรียนให้ครบตามหลักสูตรที่ ต้องการ 5) หลักสูตรเป็นตัวบ่งบอกพฤติกรรมที่คาดหวังที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน 6) หลักสูตรช่วยให้ผู้สอน ได้ดำเนินการสอนอย่างถูกต้อง ไม่หลงประเด็น 7) หลักสูตรเป็นเครื่องมือของผู้บริหารการศึกษา เพื่อใช้สำหรับการติดตาม ควบคุมและประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษา 8) หลักสูตร เป็นเอกสารของทางราชการที่แปลความมาจากความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาให้แก่ผลเมืองของ ประเทศชาติ 9) หลักสูตรเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาคนให้สอดคล้องกับการพัฒนา ประเทศชาติในอนาคต

แนวคิด

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2556) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร หลักสูตรไว้ว่า การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และ การนำหลักสูตรไปใช้ การจัดล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยมีแผนปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดทำปฏิทินการศึกษา การรับผิดชอบงานตามหน้าที่ การจัด ขึ้นตอนและเวลาในการทำงาน

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2556) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจหาทางเลือกทางการเรียน การสอนที่เหมาะสม เพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทางการเรียนการสอนไปในทางที่ดีขึ้น เพื่อให้ เหมาะกับผู้เรียนและสถานศึกษา โดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

วิธีการ

กมล ภูประเสริฐ (2545) ได้อธิบายเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของ สถานศึกษาไว้ว่า เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับ

1. การรวบรวมเอกสารและวัสดุต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรให้สมบูรณ์ และเพียงพอต่อการดำเนินงานด้านหลักสูตร

2. รวบรวมข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวกับชุมชนอย่างละเอียด

3. ทำความเข้าใจหลักสูตรและภารกิจที่ต้องปฏิบัติงานเกี่ยวกับหลักสูตร
สถานศึกษา

4. จัดทำสาระหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของ
ชุมชนและท้องถิ่น โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ในหลักสูตรสถานศึกษา

5. ชี้แจงและประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครองและ
ชุมชนในท้องถิ่นทราบถึงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

6. การเตรียมการใช้หลักสูตร จะช่วยให้สถานศึกษามีความรู้และข้อมูล
พื้นฐานทั้งในด้านบุคลากร อาคารสถานที่ สื่อวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งบุคคลในชุมชนที่จะร่วมดำเนินการ
พัฒนาและใช้หลักสูตรร่วมกัน

7. วางแนวทางการติดตามกำกับการใช้หลักสูตร โดยมีจุดมุ่งหมายอยู่ที่
การกระตุ้น เร่งเร้า สนับสนุน ช่วยเหลือ ให้กำลังใจและคอยแก้ไขปัญหาแก่ผู้ปฏิบัติ วางแผนทางการ
ประเมินการใช้หลักสูตร และผลของการใช้หลักสูตร

ทิศนา แคมมณี และคณะ (2548) ได้อธิบายเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของ
สถานศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาที่ดีว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดคือ การที่สถานศึกษากำหนดหลักสูตร
และการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง เรียนรู้
อย่างเป็นสุข โดยผ่านกระบวนการที่หลากหลายและสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้
สถานศึกษาดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการพัฒนาหลักสูตรในประเด็น
ต่อไปนี้

1. ด้านวิสัยทัศน์ ภารกิจและเป้าหมายต้องมีความชัดเจน สอดคล้องกับ
มาตรฐานระดับชาติและอยู่บนพื้นฐานความเข้าใจผู้เรียนและท้องถิ่น ควรมีการดำเนินการศึกษา
วิเคราะห์เอกสารหลักสูตร สาระแกนกลาง ข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมิน
สถานภาพของสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์

2. ด้านการกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ควรกำหนดบนพื้นฐาน
ความเป็นจริงและความเป็นไปได้ ต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ นโยบายและเป้าหมาย ตลอดจนบริบท
และความต้องการของชุมชนท้องถิ่น แนวทางนั้นอาจได้จากการศึกษาปัญหาและความต้องการของ
ผู้เรียน ผู้ปกครอง ท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม และเป้าหมาย
เอกลักษณ์ของชาติเป็นสำคัญ

3. ด้านการจัดโครงสร้าง ต้องจัดให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความเหมาะสม วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ มาตรฐานช่วงชั้น กำหนดเวลาเรียน กำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการวัดประเมินผลของสถานศึกษา

4. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการนำหลักสูตรไปใช้ สถานศึกษาควรมีแนวทางที่หลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ควรมีการนิเทศ กำกับติดตามการจัดการเรียนการสอน มีการประเมินการใช้หลักสูตร มีการสนับสนุนสื่อเทคโนโลยี ปัจจัยและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ครู นักเรียน มีการประสานงานกับเครือข่ายผู้ปกครอง ภูมิปัญญาท้องถิ่น ครูและนักวิชาการ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน เมื่อมีการดำเนินการใช้หลักสูตรพบข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนควรร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดีขึ้น

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง การกำกับดูแลควบคุม การดำเนินงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร โดยครอบคลุมการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดล่องหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยมีแผนปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดทำปฏิทินการศึกษา การมอบหมายภาระหน้าที่ เป็นต้น การบริหารหลักสูตร มีข้อช่วยครอบคลุมการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรทั้งระบบ ได้แก่ การสร้างหลักสูตรขึ้นใหม่ การวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับชุมชน การจัดทำสาระหลักสูตร การใช้หลักสูตร การประเมินหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. มีแผนการบริหารหลักสูตรและปฏิทินการบริหารหลักสูตรรายปี การศึกษาที่ครอบคลุมกระบวนการของงานหลักสูตรสถานศึกษาโดยภาพรวมทั้งหมด
2. มีการวิเคราะห์กฎหมาย นโยบาย หลักสูตรแกนกลาง บริบท และธรรมเนียมของสถานศึกษา เพื่อนำสู่การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
3. มีการจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชน และปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันพร้อมสำหรับการใช้งาน
4. มีการแต่งตั้งผู้ปฏิบัติงานด้านหลักสูตร และมีมอบหมายหน้าที่อย่างชัดเจน
5. มีแผนการใช้หลักสูตร การนิเทศ การประเมิน และการปรับปรุงหลักสูตรที่กำหนดระยะเวลา เกณฑ์หรือวิธีปฏิบัติ อย่างชัดเจน
6. หลักสูตรของสถานศึกษาผ่านการตรวจสอบและประเมิน โดยคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู ผู้แทนชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เกี่ยวข้อง

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

เอกสารและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการจัดการเรียนรู้ มีดังนี้

ความหมาย

วันทนา จาปาศรี (2558) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอน ในสถานศึกษาไว้ว่า หมายถึง การส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระ และ กิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

วรรณภา อุ่นคำ (2558) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอน ในสถานศึกษาไว้ว่า หมายถึง การกำหนดจุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ เนื้อหา การวางแผนการจัดการ เรียนรู้ การนิเทศการสอนสำหรับครูในการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนา อย่างต่อเนื่อง การจัดหาทรัพยากรและการระดมทุน การศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล/รายกรณี เพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง การประเมินผลและการสรุปผลการจัดการเรียนรู้ และมีการปรับปรุง และพัฒนากระบวนการเรียนรู้

แนวคิด

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2556) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการจัดการ เรียนรู้ไว้ว่า การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการมีรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการสอน เป็นการจัด รายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตามหลักสูตร บันทึกการสอน เป็นการแสดงรายละเอียดของ การกำหนดเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละคาบเวลาของแต่ละวันหรือสัปดาห์ โดยการวางแผนไว้ล่วงหน้า หรือยึดโครงการสอนเป็นหลัก และได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดี และสามารถปฏิบัติได้ การจัดการเกี่ยวกับการเรียน การสอนดังนี้

1. การจัดชั้นเรียน เป็นงานที่ฝ่ายวิชาการต้องประสานกับฝ่ายอาคาร สถานที่ รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในห้องเรียน
2. การจัดครูเข้าสอน การจัดครูเข้าสอนต้องพิจารณาถึงความพร้อมของ สถานศึกษา และความพร้อมของบุคลากร รวมถึงการเชิญวิทยากรภายนอกมาช่วยสอน
3. การจัดแบบเรียน โดยปกติสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จะใช้แบบเรียนที่กระทรวงกำหนด ซึ่งครูอาจใช้หนังสืออื่นเป็นหนังสือประกอบ หรือเอกสารที่ครู เตรียมเอง
4. การปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ก้าวทัน วิทยาการเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความก้าวหน้าของสังคม ธุรกิจ อุตสาหกรรม เป็นต้น

5. การฝึกงาน จุดมุ่งหมายของการฝึกงาน เป็นการให้นักเรียนนักศึกษา รู้จักนำเอาทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง ทั้งยังมุ่งมั่นให้ผู้เรียนได้เห็นปัญหาที่แท้จริงในสาขาวิชา และอาชีพนั้น เพื่อให้โอกาสผู้เรียนได้เตรียมตัวที่จะออกไปเผชิญกับชีวิตจริงต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2553) การจัดการเรียนการสอน เปรียบเสมือนเครื่องมือที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียน ตั้งใจเรียน และเกิดการเรียนรู้ขึ้น การเรียนของผู้เรียนจะไปสู่จุดหมายปลายทาง คือ ความสำเร็จในชีวิตหรือไม่เพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนการสอนที่ดีของครูด้วยเช่นกัน หากผู้สอนรู้จักเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนที่ดีและเหมาะสมแล้ว ย่อมจะมีผลดีต่อการเรียนของผู้เรียนดังนี้ คือ

1. มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาวิชา หรือกิจกรรมที่เรียนรู้
2. เกิดทักษะหรือมีความชำนาญในเนื้อหาวิชา หรือกิจกรรมที่เรียนรู้
3. เกิดทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียน
4. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
5. สามารถนำความรู้ไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมต่อไปอีกได้

อนึ่ง การที่ผู้สอนจะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเจริญงอกงามในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญานั้น การส่งเสริมที่ดีที่สุดก็คือ การให้การศึกษ ซึ่งจากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญในการให้การศึกษแก่ผู้เรียนเป็นอย่างมาก

วิธีการ

วิทยา พัฒนเมธาดา (2560) ได้นำเสนอเกี่ยวกับหลักการหรือวิธีการในการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถหลายอย่างในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ดังนี้

1. หลักการรู้จักผู้เรียน ถือเป็นสิ่งแรกที่คุณครูต้องสามารถวิเคราะห์ศักยภาพผู้เรียนได้ว่าเป็นอย่างไร มีความสามารถที่จะเรียนรู้ได้อย่างไร มากน้อยเพียงใด ปกติสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1.1 กลุ่มสติปัญญาค่อนข้างอ่อน/เรียนรู้ช้า กลุ่มนี้สามารถเรียนรู้ได้ต่อเมื่อได้รับการช่วยเหลือหรือสอนจากครูอย่างค่อยเป็นค่อยไปจึงจะเรียนรู้สำเร็จเป้าหมายการเรียนรู้เพียงช่วยเหลือตนเองได้โดยไม่ต้องเป็นภาระแก่ผู้อื่นในการดำรงชีวิต

1.2 กลุ่มสติปัญญาปานกลาง กลุ่มนี้มีความสามารถในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง แต่ต้องได้รับคำชี้แนะ รูปแบบ วิธีการ จากครูผู้สอน ภายใต้การให้กำลังใจการเรียนรู้จึงจะประสบผลสำเร็จ ความต้องการเรียนรู้เพื่อประยุกต์ใช้องค์ความรู้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและเอื้อแก่ผู้อื่นรอบข้างได้

1.3 กลุ่มสติปัญญาสูง กลุ่มนี้เป็นความหวังของสังคมประเทศชาติ ในการช่วยให้เกิดความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพในอนาคต กลุ่มนี้มีความสามารถที่จะ เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยต่อยอดจากการเรียนรู้จากครูแต่ต้องการความเป็นอิสระในการเรียนรู้ การใช้ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ จินตนาการ ฉะนั้น จึงต้องการโอกาสและการให้ความสะดวกในการ เรียนรู้อย่างหลากหลายรูปแบบ ไม่มีขีดจำกัด กลุ่มนี้มีเป้าหมายการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดประโยชน์กับ ตนเองแล้ว ยังเพื่อผู้อื่น ประเทศชาติ ตลอดจนสิ่งแวดล้อม ใช้องค์ความรู้เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม เป็นความหวังของทุกสังคม

2. หลักการวางแผนและเตรียมจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องมีความรู้ ความสามารถในการวางแผนการจัดการเรียนรู้และวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้เหมาะสมกับ กลุ่มผู้เรียน แต่ละศักยภาพ ทั้งนี้กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องต่อ การเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มผู้เรียน เป็นปัจจัยสำคัญต่อการเลือกวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วย

3. หลักการใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ การจะจัดการเรียนรู้อย่างไรกับ กลุ่มผู้เรียนใด ครูผู้สอนต้องมีพื้นฐานความรู้ทางด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ จิตวิทยาพัฒนาการ ทฤษฎีสมอง จิตวิทยาแนะแนวและการให้คำปรึกษา เพื่อประกอบการตัดสินใจในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

4. หลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การที่ครูผู้สอนจะเลือกรูปแบบ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้รูปแบบใด ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการวัดและ ประเมินผลว่ามีวัตถุประสงค์อย่างไร เช่น

4.1 ต้องการวัดองค์ความรู้และทักษะปฏิบัติเบื้องต้นว่ามีเท่าใด ควรใช้รูปแบบการวัด (Test)

4.2 ต้องการรู้ว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้น้อยแค่ไหนไ้จากการเรียนรู้ ด้วยตนเอง ใช้การประเมิน (Assessment) เทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

4.3 ต้องการทราบว่าผู้เรียนได้พัฒนาองค์ความรู้ใหม่ด้วยความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ จนเกิดประโยชน์ด้วยการประเมินแบบมีส่วนร่วมจากการยอมรับ ชื่นชมและให้รางวัล

สรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การกำกับดูแล ควบคุม การดำเนินงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน โดยครอบคลุมการเตรียมทรัพยากรใน การจัดการเรียนรู้ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งระบบ ได้แก่ การจัดการชั้นเรียน การจัดครู เข้าสอน การวิเคราะห์ผู้เรียน การจัดการเอกสารแบบเรียน สื่อหรือแหล่งการเรียนรู้ วิธีการจัดการ เรียนรู้ การบริหารการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 10 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. มีการวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

2. แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบครบถ้วนและกำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้อย่างชัดเจน

3. วิเคราะห์ผู้เรียนเพื่อนำมาวางแผนการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน

4. จัดบรรยากาศและจัดการชั้นเรียน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

5. ตรวจสอบความเหมาะสมและประเมินคุณภาพของเอกสาร ตำรา สื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้

6. จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและใช้วิธีการหลากหลาย เพื่อจัดการเรียนรู้และกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม

7. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำมาใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้

8. วัดผลและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่ถูกต้อง และใช้เครื่องมือการวัดผลที่มีคุณภาพ

9. นิเทศการจัดการเรียนรู้โดยคณะกรรมการนิเทศภายในของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของการจัดการเรียนรู้

10. พัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ที่ดี และทันสมัย

3. การวัดผลและประเมินผล

เอกสารและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล มีดังนี้

ความหมาย

สันติ บุญภิรมย์ (2552) ได้กล่าวถึงการวัดผลไว้ว่า หมายถึง การค้นหาคุณลักษณะของบุคคลหรือสิ่งของต่าง ๆ โดยใช้เครื่องมือวัดอย่างใดอย่างหนึ่งตามความเหมาะสม เพื่อให้ได้มาซึ่งผลตามหน่วยวัดของเครื่องมือ นั้น ๆ ที่เรียกว่าข้อมูล การประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่เกิดขึ้นจากการนำข้อมูลที่ได้จากการวัดมาทำการพิจารณาตัดสินเป็นระบบอย่างครอบคลุมเพื่อหาข้อสรุปด้วยคุณธรรม

แนวคิด

กระทรวงศึกษาธิการ (2553) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ไว้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนจุดมุ่งหมายพื้นฐานสองประการ

ประการแรก คือ การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนและการเรียนรู้ของผู้เรียนในระหว่างการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง บันทึก

วิเคราะห์ แปลความหมายข้อมูล แล้วนำมาใช้ในการส่งเสริมหรือปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ของผู้เรียน และการสอนของครู การวัดและประเมินผลกับการสอนจึงเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กัน หากขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใด การเรียนการสอนก็ขาดประสิทธิภาพ การประเมินระหว่างการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เช่นนี้เป็นการวัดและประเมินผลเพื่อการพัฒนา (Formative Assessment) ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ทุกวัน เป็นการประเมินเพื่อให้รู้จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง จึงเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการพัฒนาในการเก็บข้อมูล ผู้สอนต้องใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การซักถาม การระดมความคิดเห็นเพื่อให้ได้มติข้อสรุปของประเด็นที่กำหนด การใช้แฟ้มสะสมงาน การใช้ภาระงานที่เน้นการปฏิบัติ การประเมินความรู้เดิม การให้ผู้เรียนประเมินตนเอง การให้เพื่อนประเมิน เพื่อน และการใช้เกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) สิ่งสำคัญที่สุดในการประเมินเพื่อพัฒนา คือ การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนในลักษณะคำแนะนำที่เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ทำให้การเรียนรู้พอกพูน แก้ไขความคิด ความเข้าใจเดิมที่ไม่ถูกต้อง ตลอดจนการให้ผู้เรียนสามารถ ตั้งเป้าหมายและพัฒนาตนได้

ประการที่สอง คือ การวัดและประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน เป็นการประเมินสรุปผลการเรียนรู้ (Summative Assessment) ซึ่งมีหลายระดับ ได้แก่ เมื่อเรียนจบ หน่วยการเรียนรู้ จบรายวิชาเพื่อตัดสินให้คะแนน หรือให้ระดับผลการเรียน ให้การรับรองความรู้ ความสามารถของผู้เรียนว่า ผ่านรายวิชาหรือไม่ ควรได้รับการเลื่อนชั้นหรือไม่ หรือสามารถ จบหลักสูตรหรือไม่ ในการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนที่ดีต้องให้โอกาสผู้เรียนแสดงความรู้ ความสามารถด้วยวิธีการที่หลากหลาย และพิจารณาตัดสินบนพื้นฐานของเกณฑ์ผลการปฏิบัติ มากกว่าใช้เปรียบเทียบระหว่างผู้เรียน

ธีระ รุญเจริญ (2553) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล และ ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ไว้ว่า การวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญถือเป็นหลักสำคัญ ของการประเมินผลตามแนวทางปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวัดและประเมินผลตาม สภาพจริงมีลักษณะที่สำคัญ คือ

1. เน้นการประเมินที่ดำเนินการไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน ซึ่งสามารถทำได้ตลอดเวลาและทุกสถานการณ์
2. ครูควรมีการศึกษาวัดดูประสงค์ของการประเมิน เป็นการประเมิน พัฒนาการของผู้เรียนรอบด้าน ดังนั้น จึงใช้วิธีการที่หลากหลายขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ เช่น ใช้วิธีการ สังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงาน การทดสอบ เป็นต้น
3. ครูควรมีการกำหนดเครื่องมือในการประเมิน เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ ของการประเมินให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะกระบวนการและเจตคติต่อการเรียนรู้

4. ครูควรนาแนวคิดการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงไปใช้ โดยครูต้องเรียนรู้แนวทางการประเมินเพื่อนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2556) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ไว้ว่า การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียน

วิธีการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2556) ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงาน ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ไว้ดังนี้

1. กำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ
 2. จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา
 3. วัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียน และอนุมัติผลการเรียน
 4. จัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ช่วงชั้น และจัดให้มีการซ่อมเสริมกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน
 5. จัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล
 6. จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน เพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน
 7. ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติการประเมินการเรียนด้านต่าง ๆ รายปี/รายภาคและตัดสินผลการเรียนการสอนผ่านช่วงชั้นและจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 8. การเทียบโอนผลการเรียนเป็นอำนาจของสถานศึกษาที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ ได้แก่ คณะกรรมการเทียบระดับการศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน และเสนอคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ พร้อมทั้งให้ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติการเทียบโอน
- สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การกำกับดูแล ควบคุม การดำเนินงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียน ตรวจสอบผลการใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ว่าส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือไม่อย่างไร และตรวจสอบผลการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรอีกประการหนึ่ง โดยการวัดและประเมินผลเป็นการบริหารที่ครอบคลุมภารกิจของการวัดและประเมินผล ได้แก่ การกำหนดระเบียบหรือแนวปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผล การสร้างเครื่องมือ การหาคุณภาพเครื่องมือ การบันทึกผล

การวัด การประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียน การตรวจสอบและรายงานผล การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย 7 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. มีการวิเคราะห์หลักสูตร ระเบียบ และธรรมเนียมสถานศึกษา เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ และวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
2. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
3. วิธีการที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีความเหมาะสม สามารถวัดและประเมินผลได้ตรงตามวัตถุประสงค์
4. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้และความเข้าใจวิธีการและหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
5. กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีการดำเนินการอย่างมีมาตรฐาน ชัดเจน เทียบตรง และโปร่งใส
6. มีการรายงานผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน อย่างเป็นระบบ มีมาตรฐาน และตรงเวลา
7. มีการวิเคราะห์ผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ดีขึ้นและมีคุณภาพยิ่งขึ้น

4. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

เอกสารและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ มีดังนี้

ความหมาย

กิ่งแก้ว อารีรักษ์ (2548) ได้นำเสนอความหมายของแหล่งเรียนรู้ไว้ว่า แหล่งเรียนรู้ หมายถึง แหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ แหล่งความรู้ทางวิชาการ และประสบการณ์ ที่สนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่เรียนรู้ แสวงหาความรู้ความต้องจำเป็น เป็นแหล่งเรียนรู้ ตลอดชีวิต ปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน การศึกษาค้นคว้า การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นแหล่ง สร้างเสริมประสบการณ์ในภาคปฏิบัติ เป็นแหล่งสร้างเสริมความรู้ ความคิด

แนวคิด

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กล่าวไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 25 กล่าวถึงหน้าที่ของรัฐว่า รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงาน และการจัดตั้ง แหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุด ประชาชน หอศิลป์ พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะอุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์กีฬา และนันทนาการ แหล่งข้อมูล และ แหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างเพียงพอ และมาตรา 29 คือ ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา

สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

วิธีการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ดังนี้

1. สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นในเขตพื้นที่การศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง
2. จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้แก่ครู สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง
3. จัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้รวมทั้งพัฒนาองค์ความรู้ และประสานความร่วมมือสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง
4. จัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ และประสานความร่วมมือสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่น ที่จัดการศึกษาในการจัดตั้ง ส่งเสริม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ และดารณี คาวจันง (2546) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ไว้ดังนี้

1. จัดทำและจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ให้เป็นสื่อการเรียนรู้
2. ศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้โดยสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้
3. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียนและสำหรับเสริมความรู้ของผู้สอน
4. ศึกษาวิธีการเลือกและใช้สื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสม หลากหลาย และสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคล
5. ศึกษาวิเคราะห์และประเมินคุณภาพมาตรฐานสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเองและนำมาใช้ประกอบการเรียนรู้ โดยมีการวิเคราะห์และประเมินสื่อการเรียนรู้ที่ใช้อยู่อย่างสม่ำเสมอ

6. จัดหาหรือจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาและชุมชน เพื่อการศึกษา ค้นคว้า แลกเปลี่ยน ประสบการณ์ การเรียนรู้ และการเรียนรู้

7. จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน และสังคมอื่น ๆ

8. จัดให้มีการกำกับติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับสื่อ และการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ดังนี้

1. สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพทั้งในและนอกสถานศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษา
2. จัดทำเอกสารรวบรวมเผยแพร่แหล่งเรียนรู้แก่ครู บุคลากร ครอบครัวยุติบัตร หน่วยงาน สถานศึกษาอื่น ๆ
3. มีส่วนร่วมในการจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้
4. ประสานความร่วมมือ วางแผนกับสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัวยุติบัตร หน่วยงานที่จัดการศึกษา โดยส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ที่แต่ละแห่งมี เพื่อใช้ประโยชน์ให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน
5. มีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนให้เพื่อนครูได้ใช้แหล่งเรียนรู้เชิงอนุรักษ์ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ครอบคลุมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น

สรุปได้ว่า การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การกำกับดูแลควบคุม การดำเนินงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ แหล่งข้อมูลข่าวสาร แหล่งความรู้ทางวิชาการ แหล่งเรียนรู้ในชุมชน โดยเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับนักเรียน ครู บุคลากร และชุมชน ซึ่งการบริหารวิชาการด้านแหล่งเรียนรู้มีการดำเนินการครอบคลุม การสำรวจแหล่งเรียนรู้ การจัดทำเอกสารเผยแพร่และให้ความรู้ การจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. สถานศึกษามีนโยบายส่งเสริมให้มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและชุมชน
2. มีการจัดทำฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

3. มีการสำรวจ พัฒนา และจัดทำสารสนเทศแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้
ของนักเรียน และชุมชนท้องถิ่น

4. มีการพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน ด้านวิธีการเรียนรู้
จากแหล่งเรียนรู้นอกระบบโรงเรียน และการเรียนรู้ความรู้จากตัวบุคคล

5. การนิเทศการศึกษา

เอกสารและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการจัดการเรียนรู้และการทำงาน มีดังนี้

ความหมาย

สันติ บุญภิรมย์ (2552) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมหนึ่งในหลาย ๆ กิจกรรมของการบริหารการศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงเงื่อนไขการเรียนรู้และความเจริญงอกงามของผู้เรียน โดยมุ่งให้ผู้สอนปรับปรุงวิธีการสอน และจัดกิจกรรมอื่นควบคู่ไปด้วย การนิเทศไม่เพียงแต่มุ่งเฉพาะการแก้ปัญหาการสอนของครูหรือปัญหาการเรียนเท่านั้น แต่หมายรวมถึง การแก้ปัญหาอื่น ๆ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้สอนหรือผู้เรียนในระดับต่าง ๆ ที่มีปัญหาการเรียนการสอนร่วมกันด้วย สันติ บุญภิรมย์ ยังได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีหน้าที่หลักอีกประการหนึ่งคือ หน้าที่ในการนิเทศการศึกษา เนื่องจากการนิเทศการศึกษาเป็นงานที่แนะนำปรับปรุงให้คณะผู้สอนได้ทำการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ หากคณะผู้สอนคนใดไม่ได้ปรับปรุงวิธีการสอนของตนเอง ผู้บริหารก็สามารถที่จะลงไปช่วยผู้สอนได้ตามความเหมาะสม

แนวคิด

กระทรวงศึกษาธิการ (2556) ได้เสนอเกี่ยวกับความสำคัญของการปฏิบัติการ
นิเทศไว้ดังนี้

1. สร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่า เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผล การนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร เพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้อง ก้าวหน้า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตัวครูเอง

2. จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่อง เป็นระบบและกระบวนการ

3. จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ภารดี อนันต์นารี (2552) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการจัดระบบการนิเทศ
การศึกษา ไว้ดังนี้

1. จัดระบบนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในสถานศึกษา

2. ดำเนินงานนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในรูปแบบ
หลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา

3. ประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศการศึกษา
ในสถานศึกษา ติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศ

4. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษา
ในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา

วิธีการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้นำเสนอภารกิจหลัก
ของการนิเทศการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษากระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายใน
สถานศึกษา

1.1 ร่วมเป็นคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา

1.2 ร่วมวางแผนนิเทศภายในสถานศึกษา โดยใช้กิจกรรมที่

หลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา

1.3 จัดทำเครื่องมือนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอน

2. ดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนตามที่ได้รับ
มอบหมาย

2.1 สร้างความตระหนักความรู้ความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.2 กำหนดปฏิทินการนิเทศ

2.3 ดำเนินการตามแผนนิเทศ

3. ประเมินผลระบบและกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา

3.1 ตั้งคณะกรรมการประเมินผลการนิเทศ

3.2 จัดทำเครื่องมือประเมินผลการนิเทศ

3.3 ประเมินผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง

4. ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการ
นิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของสถานศึกษา

4.1 ขอความร่วมมือเป็นวิทยากร พัฒนาผู้นิเทศเกี่ยวกับความรู้และ
ทักษะการนิเทศงานวิชาการ การเรียนการสอนและการสร้างเครื่องมือนิเทศ

4.2 ขอความร่วมมือประเมินระบบและกระบวนการนิเทศภายใน
สถานศึกษา

5. แลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดการระบบการนิเทศภายในกับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษา

5.1 รวบรวมข้อมูลสถานศึกษาที่จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาดีเด่น

5.2 ศึกษาดูงานสถานศึกษาที่จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาดีเด่น

5.3 พัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยหัวหน้ากลุ่มสาระและผู้บริหารแบบกัลยาณมิตรหรือระหว่างครูผู้สอน ศึกษาสถานการณ์โลกและสังคมที่เปลี่ยนแปลงเพื่อเชื่อมโยงกับองค์ความรู้และประสบการณ์เดิม

5.4 ปรับปรุง พัฒนาองค์ความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่องจนเกิดผลดีต่อ

การจัดประสบการณ์เรียนรู้

5.5 แลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้ระหว่างครู กลุ่มสาระ สถานศึกษา

หรือสถาบันอื่น ๆ

สรุปได้ว่า การนิเทศการจัดการเรียนรู้และการทำงาน หมายถึง การกำกับดูแลควบคุม การดำเนินงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการจัดการเรียนรู้ และการทำงานที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการทั้งหมดอย่างเป็นระบบ ได้แก่ การสร้างความตระหนัก การสร้างความเข้าใจ การสร้างเจตคติที่ดีและถูกต้อง วิธีการนิเทศการจัดการเรียนรู้และการทำงาน การบันทึกผล การติดตามผล การรายงานผลการนิเทศ การนิเทศการจัดการเรียนรู้และการทำงาน ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. มีคณะกรรมการนิเทศการจัดการเรียนรู้และการทำงานในสถานศึกษา
2. แผนและปฏิทินการนิเทศการจัดการเรียนรู้และการทำงานมีช่วงเวลาชัดเจน
3. เลือกใช้รูปแบบหรือวิธีการนิเทศการจัดการเรียนรู้และการทำงานที่เหมาะสม
4. วัตถุประสงค์ของการนิเทศการจัดการเรียนรู้และการทำงานเพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพในการทำงานแบบกัลยาณมิตร
5. มีการสะท้อนผลการนิเทศการจัดการเรียนรู้และการทำงาน โดยให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขวิธีการทำงาน หรือปัญหาที่พบในลักษณะของการร่วมคิด ร่วมแก้ไขอย่างสร้างสรรค์

6. การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ความหมาย

อำภา บุญช่วย (2537) ได้แบ่งวัสดุสื่อการสอนไว้ 3 ประการ ได้แก่ สื่อประเภทวัสดุ หมายถึง สื่อที่ทำหน้าที่เก็บความรู้ในลักษณะของภาพ เสียงและตัวอักษร ในรูปแบบต่าง ๆ

ประเภทที่สอง เป็นสื่อประเภทเครื่องมือหรือโสตทัศนอุปกรณ์ หมายถึง สิ่งที่ช่วยสอนเป็นเครื่อง เช่น กระดานดำ กล้องถ่ายรูป เครื่องฉายภาพยนตร์ เป็นต้น และประการที่สามคือ สื่อประเภทเทคนิคหรือวิธีการ หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ครูหรือนักเรียนจัดขึ้นทั้งในและนอกห้องเรียน

อนุศักดิ์ สมิตสันต์ (2540) ได้ให้ความหมายของสื่อการเรียนการสอนว่า หมายถึง สิ่งที่ช่วยในการเรียนรู้ที่ครูและผู้เรียนเป็นผู้ใช้ เพื่อช่วยในกระบวนการเรียนการสอนให้ดำเนินไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนการสอน ได้แก่ วัสดุสิ่งของที่มีอยู่ในธรรมชาติหรือมนุษย์สร้างขึ้นมา รวมทั้งวิธีการสอนตลอดจนกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ

วิจิตร ศรีสอาน (2533) ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีทางการศึกษาว่าหมายถึง การประยุกต์เอาเทคนิควิธี แนวความคิด อุปกรณ์ และเครื่องมือใหม่ ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหา การศึกษาครอบคลุมเรื่องสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1. การเอาเครื่องมือใหม่ ๆ ประเภท Hardware มาใช้
2. การประดิษฐ์วัสดุการสอนใหม่
3. การใช้เทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ

แนวคิด

กิตติมา ปรีดีติลล (2532) ได้เสนอแนวทางในการจัดสื่อการเรียนการสอน ในโรงเรียนให้ได้ผล ดังนี้

การใช้สื่อ

1. ควรเป็นศูนย์บริการสื่อการเรียนการสอน เพื่อช่วยในการจัดหาและ

การใช้สื่อ

2. แบ่งแยกสื่อประเภทต่าง ๆ เป็นรายวิชา เพื่อสะดวกในการใช้งาน

3. จัดหา สื่อที่ทันสมัย และปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่แล้วให้ใช้งานได้

4. สำรวจและวิเคราะห์ความต้องการสื่อการสอนวิชาต่าง

ประเภทต่าง ๆ

5. ฝึกอบรมครูให้มีความรู้ ทักษะการใช้การรักษ และซ่อมแซมสื่อ

ให้มากยิ่งขึ้น

6. กระตุ้นให้ครูและนักเรียนสนใจการใช้สื่อ เพื่อการเรียนการสอน

ในการจัดหาและบริหารให้มีประสิทธิภาพ

7. สถานที่ควรจัดให้เพียงพอกับประเภทของสื่อ ควรมีบุคลากรเพื่อรับผิดชอบ

8. จัดสอนให้ครูทำสื่อการสอนประเภทที่สามารถทำขึ้นเองได้

สรุปได้ว่า การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การนำเอา สิ่งที่ช่วยในการเรียนรู้ที่ครูและผู้เรียนเป็นผู้ใช้ เพื่อช่วยในกระบวนการเรียนการสอนให้ดำเนินไปสู่

เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนการสอน ได้แก่ วัสดุสิ่งของที่มีอยู่ในธรรมชาติหรือมนุษย์ สร้างขึ้นมา รวมทั้งวิธีการสอน ตลอดจนกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ มีแนวทางปฏิบัติ

1. จัดให้มีการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดการและพัฒนา สื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาของสถานศึกษา
2. พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้อะและ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พร้อมทั้งให้มีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการเพื่อเป็นแหล่ง การเรียนรู้ของสถานศึกษา
3. พัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ให้อรรถประโยชน์เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้น โดยเฉพาะแหล่งสื่อที่ เสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
4. ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการจัดหา ผลิต ใช้ และพัฒนา สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทาง

ความหมายการพัฒนาแนวทาง

ราชบัณฑิตยสถาน (2554) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนา หมายถึง การทำให้เจริญ

ยนต์ ชุ่มจิต (2541) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนา หมายถึง การดำเนินการที่จะ ส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการสอนและการทำงาน ตลอดจนมีเจตคติที่ดีในการ ทำงานรวมถึงการมีบุคลิกภาพและคุณธรรม

คำหมาน คนไค (2542) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนา หมายถึง การทำให้มีคุณภาพ และมาตรฐานเพิ่มขึ้นหรือสูงขึ้น ด้วยวิธีการและกิจกรรมต่าง ๆ

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ (2542) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนา หมายถึง การทำให้ ดีขึ้น สมบูรณ์ขึ้น และการทำให้เกิดขึ้น

Good (1973) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนาทางการศึกษา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำด้วยตัวเองหรือผู้อื่น และเป็นไปในลักษณะ ที่ดี

สรุปได้ว่า การพัฒนา หมายถึง กระบวนการ หรือวิธีการ ที่ส่งเสริมให้เกิดความรู้ ความสามารถ มีทักษะในด้านต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่ดีขึ้น ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นจาก การกระทำของตนเองหรือการกระทำที่ผู้อื่นจัดให้

ราชบัณฑิตยสถาน (2554) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายไว้ว่า แนวทาง หมายถึง ทางปฏิบัติที่วางไว้เป็นแนวซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

Good (1973) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง แบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำเป็นตัวอย่าง เพื่อการลอกเลียนแบบ เป็นสิ่งที่เป็นตัวแบบของสิ่งหนึ่ง เป็นหลักการหรือแนวคิด หรือเป็นชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

Stoner และ Wankel (1986) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง การจำลองความจริงของปรากฏการณ์ เพื่อให้เข้าใจความสัมพันธ์ที่สลับซับซ้อนของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้ง่ายยิ่งขึ้น เป็นการสร้างมโนทัศน์ (Conceptualization) เกี่ยวกับชุดของปรากฏการณ์และมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำให้เกิดความชัดเจนของนิยามความสัมพันธ์และประพจน์ที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า แนวทาง หมายถึง แนวปฏิบัติ กระบวนการ วิธีการ ที่ได้ศึกษาหรือพัฒนาขึ้น และใช้ยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินงานของหน่วยงาน องค์กร และสถานศึกษาเพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จในการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ

จากความหมายของการพัฒนาและแนวทาง สามารถสรุปความหมายการพัฒนาแนวทางได้ว่า หมายถึง การจัดให้มีขึ้น หรือการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติ กระบวนการ วิธีการ หลักการที่ใช้ยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินงาน ให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่ดีขึ้น เพื่อนำไปใช้ให้เกิดผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน

1. ลักษณะที่ดีของการพัฒนาแนวทาง

นักวิชาการหลายท่านได้นำเสนอคุณลักษณะของการพัฒนาแนวทางที่ดี ไว้ดังนี้
ปรีชา กองจินดา (2549) ได้นำเสนอคุณลักษณะที่ดีของการพัฒนาแนวทางประกอบด้วย

1. ความเป็นไปตามความเป็นตรงเชิงโครงสร้างตามหลักวิชาในเรื่องแนวปฏิบัติในการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงองค์กรพฤติกรรมของคนในองค์กร ด้านการเป็นบุคคลรอบรู้ การมีแบบแผนของความคิด การมีวิสัยทัศน์ร่วม การเรียนรู้เป็นทีม และการคิดเชิงระบบ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนที่มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้
2. มีความเหมาะสมในเรื่องแนวทางการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนที่มีความเหมาะสมในการปฏิบัติจริงภายใต้บริบทของโรงเรียน
3. ความเป็นไปได้ในเรื่องแนวทางการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนที่มีความเหมาะสมในการปฏิบัติจริงภายใต้บริบทของโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541) ได้นำเสนอคุณลักษณะที่ดีของการพัฒนาแนวทาง ไว้ดังนี้

1. การพัฒนาเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างมีแผนที่มีจุดหมาย เพื่อแก้ปัญหา โดยมีความเกี่ยวข้องกับการวางแผนใช้กลยุทธ์ เพื่อการพัฒนาและการระดมทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์กรเพื่อใช้ในการเปลี่ยนแปลง
2. การพัฒนาเป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบ กล่าวคือ เป็นแนวคิดที่มอง การเปลี่ยนแปลงขององค์กรในลักษณะที่สัมพันธ์และเกี่ยวข้องร่วมกันถึงการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและ กันในลักษณะเกื้อกูลกัน
3. การพัฒนาองค์กร เป็นระบบกระบวนการปฏิสัมพันธ์ที่ต้องกระทำอย่าง ต่อเนื่อง ตลอดเวลาและใช้เวลานาน โดยนัยนี้กระบวนการพัฒนาองค์กรจึงเป็นกระบวนการแก้ปัญหา ขององค์กรที่ดำเนินงานต่อเนื่องกัน ไม่ใช่เป็นการแก้ปัญหาเพียงครั้งเดียวแล้วเลิกไปหากต้อง ดำเนินการปรับปรุงอยู่เรื่อย ๆ
4. การพัฒนาองค์กรต้องการให้ผู้นำการเปลี่ยนแปลงได้มีส่วนร่วมในการ เปลี่ยนแปลงนักปฏิบัติการส่วนใหญ่เน้นความต้องการบุคคลที่สาม ซึ่งเป็นตัวแทนการเปลี่ยนแปลง
5. การพัฒนาองค์กร การมุ่งเน้นเพิ่มสมรรถนะและสุขภาพที่สมบูรณ์ โดยทั่วไปจะต้องมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การพัฒนาแนวทางที่ดี จะต้องมีความสอดคล้องและเที่ยงตรงเชิง โครงสร้าง มีการพัฒนาโดยผ่านศึกษาข้อมูล เอกสาร แนวคิดต่าง ๆ และมีกระบวนการตรวจสอบ ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ตามหลักวิชา มีความยืดหยุ่นและสามารถต่อยอดเพื่อการพัฒนา ต่อไปได้

แนวทางการจัดเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวดที่ 4 ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษาเป็นการปฏิรูปการเรียนรู้ ที่ถือว่าเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา อันมุ่งให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า สาระสำคัญของหมวดนี้ครอบคลุมหลักสาระและกระบวนการจัดการศึกษาที่เปิดกว้างให้แนวทาง การมีส่วนร่วมสร้างสรรค์ วิสัยทัศน์ใหม่ทางการเรียนการสอนทั้งในและนอกระบบโรงเรียนสาระ เกี่ยวกับการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหมวดที่ 4 ตั้งแต่มาตรา 22 ถึงมาตรา 30 มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

มาตรา 22 การจัดการเรียนการสอนต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมี ความสามารถ เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด รวมถึงจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดสาระการเรียนรู้ โดยเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรมกระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับของการศึกษากล่าวคือ

1. ความรู้เกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติ สังคมโลก รวมทั้งความรู้เรื่องประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
2. ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน
3. ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา
4. ความรู้ด้านคณิตศาสตร์ ด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง
5. ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วน สมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
5. จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและวิทยากรประเภทต่าง ๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษา และนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

มาตรา 26 จัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากการพัฒนาการของผู้เรียน การเข้าร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง 1 รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคลตามมาตรา 10 วรรคสอง วรรคสามและวรรคสี่ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ให้จัดตามความเหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ สาระของหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการและวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงามและความรับผิดชอบต่อสังคม

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสารและเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งวิธีการสนับสนุนให้มีการเปลี่ยนแปลง ประสพการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษา

ยุพิน พิพิธกุล (2543) กล่าวว่า เมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ผู้สอนจะต้องนำ

พระราชบัญญัติมาพิจารณาว่า จะจัดการเรียนการสอนอย่างไรจึงจะสอดคล้องกับพระราชบัญญัติดังกล่าว แต่ละถ้อยคำในพระราชบัญญัตินี้ล้วนมีความหมายลึกซึ้ง พิจารณามวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

ยนต์ ชุ่มจิต (2544) ได้ให้คำอธิบายความตามมาตรา 24 กล่าวถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

1. การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติจริง ให้ทำได้ ให้คิดเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. ผสมผสานบูรณาการความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกกลุ่มวิชา
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้เอื้อต่อการเรียนรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และการเรียนรู้จากแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ
6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

สรุปได้ว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะและกระบวนการต่าง ๆ ประยุกต์ความรู้ เพื่อใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหาจัดกิจกรรมที่ให้ได้รับประสบการณ์จริงปฏิบัติจริง รักการอ่านและใฝ่หาความรู้ จัดการเรียนรู้โดยผสมผสานสาระต่าง ๆ อย่างสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรู้ ให้สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา โดยมีการประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน

แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น

ความหมายของความต้องการจำเป็น

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของความต้องการจำเป็น ไว้ดังนี้

Stufflebeam และคณะ (Stufflebeam and others, 1985 อ้างอิงจาก ปานจันทร์ โททอง, 2542) กล่าวว่า ให้ความหมายของความต้องการจำเป็น หมายถึง สิ่งที่เป็นต้องได้รับการตอบสนองหรือก่อให้เกิดประโยชน์เมื่อได้รับการตอบสนองโดยให้ความหมายความต้องการจำเป็นตามมุมมอง (View) 4 ด้าน ดังนี้

1. มุมมองด้านความแตกต่าง (Discrepancy View) ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความแตกต่างระหว่างการกระทำหรือผลการปฏิบัติงานที่ต้องการ (Desired Performance) กับการกระทำหรือผลการปฏิบัติงานที่สังเกตได้จากการปฏิบัติจริง (Observed Performance)
2. มุมมองด้านความเป็นประชาธิปไตย (Democratic View) ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความปรารถนา ความต้องการของคนส่วนใหญ่ ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มอ้างอิงที่เชื่อถือได้
3. มุมมองด้านการวิเคราะห์ (Analytic View) ความต้องการจำเป็น หมายถึง สารสนเทศของสิ่งหนึ่งสิ่งใดในหน่วยงานที่บุคลากรผู้มีความสามารถได้พิจารณาถึงความเห็นว่ามีมีความสำคัญต่อหน่วยงานและทำให้เกิดการพัฒนาในหน่วยงาน
4. มุมมองด้านการวินิจฉัย (Diagnostic View) ความต้องการจำเป็น หมายถึง สิ่งที่คุณค่าได้พิจารณาแล้วว่ามีครบหรือขาดหายไป (Deficiency of Absence) และพิสูจน์ความแตกต่างหรือช่องว่าง (Gap) ระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่หรือสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (What is?) กับสิ่งที่ควรจะเป็นหรือสภาพที่คาดหวัง (What should be?)

Mckillip (1995 อ้างอิงจาก ถนอมจิตต์ ชุททะกะพันธ์, 2546) กล่าวว่า ความต้องการจำเป็น หมายถึง การตัดสินใจคุณค่าของกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่งเกี่ยวกับปัญหาที่พบและพยายามในการแก้ปัญหา 4 ประการ ดังนี้

1. ความต้องการจำเป็น เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับคุณค่าแตกต่างกันแต่ละบุคคล
2. ความต้องการจำเป็น เป็นเรื่องเฉพาะของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง
3. ความต้องการจำเป็น อยู่ในรูปของปัญหาเมื่อผลผลิตไม่เพียงพอ
4. ความต้องการจำเป็น เป็นเรื่องเกี่ยวกับการตัดสินใจหรือการแก้ปัญหา

Kaufman และ English (1992 อ้างอิงจาก สุวิมล ว่องวาณิช, 2548) กล่าวว่า ให้ความหมายของความต้องการจำเป็น หมายถึง ความขัดแย้งระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และสิ่งที่ปรารถนาจะเกิดขึ้นหรือต้องการให้เกิดขึ้น

Witkin และ Altschuld (1995) กล่าวว่า ความต้องการจำเป็น คือ ความแตกต่างหรือช่องว่างระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่ หรือสภาพที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นหรือสภาพที่พึงปรารถนา

McCaslin และ Tibeziinda (2014) ให้ความหมาย การประเมินความต้องการจำเป็นว่า เป็นกระบวนการที่เป็นระบบในการจัดลำดับความสำคัญ และการตัดสินใจที่สัมพันธ์กับการวางแผนการพัฒนา และการปฏิบัติในโครงการ การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นการกำหนดช่องว่างระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่กับสิ่งที่ควรจะเป็นของผลลัพธ์ และจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นนั้น โดยเน้นการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลจากบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ

สรุปได้ว่า ความต้องการจำเป็น เป็นความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน เป็นสภาพที่ต้องได้รับการพัฒนาและปรับปรุง แก้ไขตามการรับรู้และความต้องการของกลุ่มคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช (2550) ความสำคัญในการประเมินความต้องการจำเป็นที่เป็นกระบวนการที่สำคัญและมีประโยชน์ ดังนี้

1. การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพทำให้สามารถกำหนดแผนงานที่สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงาน ป้องกันการสูญเสียทรัพยากรโดยเปล่าประโยชน์
2. ผลจากการประเมินความต้องการจำเป็น สามารถสะท้อนภาพบริบทที่เกิดขึ้นของหน่วยงาน นำไปสู่การวางแผน กำหนดแนวทางพัฒนาองค์กร กำหนดวัตถุประสงค์การดำเนินงานให้ชัดเจน สอดคล้องกับสภาพที่เกิดขึ้นจริง และสนองความต้องการขององค์กร
3. การประเมินความต้องการจำเป็นช่วยกำหนดเป้าหมายขององค์กรจากความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมาย ช่วยกระตุ้นให้เกิดผลกระทบต่อโครงการ ทำให้สามารถวัดการเปลี่ยนแปลงของการปฏิบัติงานในช่วงเวลานั้น ๆ

ประเภทของความต้องการจำเป็น

มีนักวิชาการได้จัดประเภทความต้องการจำเป็น ไว้ดังนี้

Kaufman (1993 อ้างอิงจาก สุวิมล ว่องวานิช, 2548) ได้จำแนกความจำเป็นใหม่ตามแนวคิดเชิงระบบได้เป็น 4 ประเภท คือ ความต้องการจำเป็นด้านปัจจัย (Input Needs) ความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการ (Process Needs) ความต้องการจำเป็นด้านผลลัพธ์ (Outcome Needs) ความต้องการจำเป็นด้านการแก้ปัญหา (Solution Needs) ตามความคิดของ Kaufman และคณะ ความต้องการจำเป็นด้านผลลัพธ์ถือเป็นความต้องการจำเป็นที่แท้จริง (Needs)

ส่วนความต้องการจำเป็นด้านปัจจัยและกระบวนการถือเป็นความต้องการจำเป็นเทียม (Quasi Needs) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ความต้องการจำเป็นที่แท้จริง (Needs) มีการจำแนกเป็น

1.1 ความต้องการจำเป็นระดับจุลภาค เน้นการวัดผลผลิต

1.2 ความต้องการจำเป็นระดับมหภาค เน้นการผลิตผล

1.3 ความต้องการจำเป็นระดับเมกะ เน้นการวัดผลลัพธ์ โดยการเปรียบเทียบ

ความแตกต่างของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นด้านผลผลิต (Product Gap) ผลิตผล (Output Gap) และผลลัพธ์ (Outcome Gap) ตามลำดับ

2. ความต้องการจำเป็นเทียม (Quasi Needs) ความต้องการจำเป็น จำแนกเป็นความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการและปัจจัย โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพที่เป็นอยู่จริงกับสภาพที่ควรจะเป็นด้านกระบวนการ (Process Gap) และด้านปัจจัย (Input Gap)

Witkins (1994 อ้างอิงจาก สุวิมล ว่องวานิช, 2548) ได้จำแนกความต้องการจำเป็นตามองค์กรผู้รับและผู้ให้บริการออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ความต้องการจำเป็นระดับปฐมภูมิ (Primary Needs) เป็นความต้องการจำเป็นของผู้รับบริการ (Service Receivers) หรือลูกค้าในทางการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นความต้องการจำเป็นของนักเรียน ความต้องการจำเป็นระดับทุติยภูมิ (Secondary Needs) เป็นความต้องการจำเป็นของผู้ให้บริการ (Service Providers) เช่น ความต้องการจำเป็นของบุคลากรในหน่วยงาน ความต้องการจำเป็นของผู้บริหาร และความต้องการจำเป็นระดับตติยภูมิ (Tertiary Needs) เป็นความต้องการจำเป็นด้านทรัพยากรและการแก้ปัญหา (Resources Solution) ซึ่งช่วยในการดำเนินงานของหน่วยงาน ในบรรดาความต้องการจำเป็นทั้งหมด Witkins เห็นว่า ความต้องการที่มีความสำคัญที่สุด คือ ความต้องการจำเป็นเป็นระดับปฐมภูมิ เนื่องจากเป็นกลุ่มเป้าหมายที่องค์กรต้องรับใช้

Witkins และ Alschuld (1995 อ้างอิงจาก ปานจันทร์ โททอง, 2542) ได้จำแนกประเภทของความต้องการจำเป็น ออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 (Primary) ความต้องการจำเป็นของผู้รับบริการ (Service Receivers) เช่น นักเรียน ลูกค้า คนไข้ ผู้ใช้ข้อมูล พนักงาน เป็นต้น

ระดับที่ 2 (Secondary) เป็นความต้องการจำเป็นของผู้ให้บริการและกำหนดนโยบาย (Service Providers and Policymakers) เช่น ครู ผู้ปกครอง บรรณารักษ์ ผู้บริหาร ผู้จัดการ

ระดับที่ 3 (Tertiary) ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับทรัพยากรหรือวิธีแก้ปัญหา (Resources or Solutions) เช่น อาคารสถานที่ การอำนวยความสะดวก วัสดุ เทคโนโลยี การขนส่ง เงินเดือน และผลตอบแทน เงื่อนไขการทำงาน เป็นต้น

สุวิมล ว่องวาณิช (2548) ได้จำแนกความต้องการจำเป็นตามช่วงเวลาที่ต้องการกำหนดความต้องการจำเป็น ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. ความต้องการจำเป็นในปัจจุบัน (Present หรือ Current Needs) เช่น ความต้องการจำเป็นของครูในปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

2. ความต้องการจำเป็นในอนาคต (Future Needs) เป็นความต้องการจำเป็นที่กำหนดล่วงหน้าว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นบ้าง เพื่อเตรียมการรับมือหรือป้องกันปัญหาที่คาดว่าจะเกิด เช่น ความต้องการจำเป็นในการผลิตบัณฑิตศึกษาในอีก 10 ปีข้างหน้า จะมีลักษณะเช่นใด หากประเทศไทยจะเปลี่ยนผ่านตนเองเข้าสู่สังคมฐานความรู้ในยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากำลังคนระดับช่างฝีมือ เพื่อสร้างขีดสมรรถนะในการแข่งขันของประเทศ นอกจากนี้ สุวิมล ว่องวาณิช ยังแบ่งประเภทความต้องการจำเป็นตามขอบเขตการวิจัยดังนี้ การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ (Complete Needs Assessment) มีกิจกรรมต้องดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ การระบุความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญที่สุด (Needs Identification) การวิเคราะห์ สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น (Needs Analysis) และการกำหนดทางเลือกของการแก้ปัญหา (Needs Solution)

สรุปได้ว่า ประเภทของความต้องการจำเป็นมีการแบ่งไว้อย่างหลากหลาย ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้วิจัยว่า ต้องการข้อมูลประเภทใด ซึ่งจะช่วยในการออกแบบการวิจัยและการเก็บข้อมูลได้ตรงตามความต้องการหรือจุดมุ่งหมายในการประเมินความต้องการจำเป็น ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นการประเมินความต้องการจำเป็น เป็นการวางแผนการดำเนินงานเพื่อจัดปัญหาที่เกิดจากความต้องการจำเป็น มีนักวิชาการได้จำแนกขั้นตอนการประเมินไว้ดังนี้

สุวิมล ว่องวาณิช (2548) ได้จำแนกขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น ออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาที่มุ่งหวัง (What should be?)
2. การศึกษาสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน (What is?)
3. การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่ได้จากข้อ 1) และ ข้อ 2) และจัดลำดับความสำคัญของผลที่เกิดขึ้น เพื่อกำหนดความต้องการจำเป็น
4. การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกต่างในข้อ 3) และจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น
5. การศึกษากำหนดแนวทางเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจากสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นที่วิเคราะห์ได้จากข้อ 4)

นอกจากนี้ สุวิมล ว่องวาณิช (2548) ยังได้สังเคราะห์ขั้นตอนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นจากนักวิชาการด้านการประเมินไว้ โดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการออกเป็น 3 ระยะ

ระยะแรก เป็นระยะก่อนการประเมินประกอบด้วย ขั้นตอนการเตรียมการ มีการกำหนดจุดมุ่งหมายหรือวิสัยทัศน์ที่ต้องการจะให้เกิด กำหนดกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์จากผลการประเมินความต้องการจำเป็น กลุ่มเป้าหมายและกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็น และขั้นการออกแบบการประเมินเกี่ยวข้องกับการกำหนดนิยามประเภท ขอบข่ายของการประเมินความต้องการจำเป็น การวางแผนงานด้านทรัพยากรค่าใช้จ่ายและระยะในการดำเนินงาน

ระยะที่สอง เป็นระยะระหว่างการประเมิน มีการกำหนดวิธีการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อกำหนดความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

ระยะที่สาม ระยะหลังการประเมิน มีการนำผลไปใช้ประโยชน์ การเสนอผลหรือรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ กำหนดแนวทางการแก้ไขจัดปัญหาที่เกิดจากความต้องการจำเป็น ในขั้นของการนำผลไปใช้ประโยชน์นี้ แนวคิดของ Witkins และ Altschuld จะแตกต่างจากแนวคิดอื่นตรงที่มีการนำเสนอให้มีการวางแผนการดำเนินงานเพื่อจัดปัญหาที่เกิดจากความต้องการจำเป็น มิได้หยุดแค่ขั้นการกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหาเท่านั้น แต่ต้องวางแผนว่าจะนำเอาแนวทางที่กำหนดไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างไร เพื่อบรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์

สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น มีขั้นตอนการดำเนินงานเหมือนกับการวิจัยโดยทั่วไป กล่าวคือ มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย กรอบการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น เทคนิควิธีการประเมิน การเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำรายงาน และผลสมบูรณ์ ถ้าในขั้นตอนสุดท้ายมีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อไป

กระบวนการการประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวาณิช (2550) กล่าวถึงกระบวนการการประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์จึงประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การระบุความต้องการจำเป็น (Needs Identification)
 - 1.1 วัตถุประสงค์เพื่อระบุความต้องการจำเป็น
 - 1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง/กรอบการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น
 - 1.3 ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง วิธีรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล จัดลำดับ
 - 1.4 เสนอความต้องการจำเป็นตามลำดับความสำคัญ
 - 1.5 เสนอผล/นำไปใช้และ/วิเคราะห์สาเหตุ/แนวทางแก้ไข

2. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Analysis) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุ

- 2.1 วัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของความต้องการจำเป็น
- 2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง/กรอบการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น
- 2.3 ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง วิธีรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล
- 2.4 เสนอสาเหตุความต้องการจำเป็นตามลำดับความสำคัญ
- 2.5 เสนอผล/นำไปใช้และ/วิเคราะห์ทางเลือกในการแก้ปัญหา

3. การกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาด้านความต้องการจำเป็น (Needs Solution)

หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา ประเมินทางเลือกสู่การปฏิบัติ ซึ่งถือว่าเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่จะนำไปกำหนดความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการแก้ไข

- 3.1 วัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ทางเลือกของความต้องการจำเป็น
- 3.2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง/กรอบการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น
- 3.3 ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง วิธีรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.4 เสนอทางเลือกความต้องการจำเป็นตามลำดับความสำคัญ
- 3.5 นำไปสู่การกำหนดแผนงาน และนำไปสู่การปฏิบัติ

การจัดลำดับความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช (2548) กล่าวว่า การจัดลำดับความสำคัญ (Priority Setting) ของความต้องการจำเป็น เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการระบุความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์สาเหตุและการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา ซึ่งจะทำให้การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสมบูรณ์ สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์สาเหตุและวิธีการแก้ไขต่อไป การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น เป็นการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นแต่ละประเด็น และการประเมินใช้ค่าดัชนี (PNI Modified) ที่มีค่า 0.3 ขึ้นไป เป็นเกณฑ์ที่ถือว่าเป็นความต้องการจำเป็น จากนั้นนำความต้องการจำเป็นมาเรียงลำดับ (Sort) ตั้งแต่ความสำคัญมากไปหาน้อย จะช่วยให้ผู้ประเมินความต้องการจำเป็นทราบถึงความต้องการจำเป็น หรือปัญหาที่แท้จริงที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนก่อนปัญหาอื่น วิธีที่ใช้จัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นนั้นมีหลายวิธีด้วยกัน ผู้ประเมินจะต้องเลือกใช้และดำเนินการด้วยความระมัดระวังภายในระยะเวลาและทรัพยากรที่จำกัด

วิธีการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นมีหลายวิธีแต่จะวิธีจะแตกต่างกันออกไป แต่วิธีการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI Modified) ซึ่งสูตรในการคำนวณ คือ $(PNI\ Modified) = I-D/D$ โดยการหาค่าผลต่างของ (I-D) หารด้วยค่า (D) เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่องกว้างมากเกินไปและให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่เป็นฐานในการคำนวณอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่มเครื่องมือประเมินความต้องการจำเป็นเชิงสำรวจ

สุวิมล ว่องวานิช (2550) กล่าวถึง การใช้วิจัยสำรวจในการระบุความต้องการจำเป็นใช้ เพื่อบรรยายลักษณะประชากรที่เป็นภาพรวม และอธิบายสาเหตุที่มีของความต้องการจำเป็น โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การใช้แบบสอบถาม การใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการประเมิน ความต้องการจำเป็นมีข้อตกลงสำคัญหลายประการ ประการแรก ผู้ตอบมีความสามารถในการอ่าน เข้าใจความหมายของข้อความ หรือคำถามที่ถาม ประการที่สอง ผู้ตอบมีข้อมูลหรือมีความรู้ที่จะ ตอบคำถามหรือให้ข้อมูลได้ และประการที่สาม ผู้ตอบมีความเต็มใจและตั้งใจที่จะตอบโดยให้ข้อมูลที่ เป็นจริงอย่างซื่อสัตย์

1.1 ลักษณะของแบบสอบถามที่ดีประกอบไปด้วย 1) ข้อความหรือคำถามที่ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย 2) มีการวางแผนการสร้างที่เหมาะสมทำให้ได้ข้อมูลครบถ้วน สมบูรณ์ 3) สามารถดำเนินการเก็บข้อมูลได้ภายในเวลา และทรัพยากรที่เหมาะสม

1.2 ประเภทของแบบสอบถาม ธรรมชาติของข้อมูลที่ต้องการศึกษาโดยใช้ แบบสอบถาม แบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง หรือข้อมูลที่เป็นความคิดเห็น จึงมีการเรียกแบบสอบถามให้มีความเฉพาะเจาะจง 2 แบบ คือ 1) แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือที่เน้นการเก็บข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง เช่น ข้อมูลภูมิหลังทั่วไป พฤติกรรมการปฏิบัติตน เป็นต้น 2) แบบวัดความคิดเห็น (Opinionnaire) เป็นเครื่องมือที่เน้นการเก็บข้อมูลที่เป็นความ คิดเห็น ความรู้สึกหรือทัศนคติสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

1.3 ประเภทของคำถามสอบถาม 1) คำถามปลายปิด (Close-ended question) หรือคำถามแบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วย ข้อความ หรือคำถามและกลุ่มของคำตอบ ให้ผู้ตอบเลือก โดยจัดเรียงลำดับคำถามตามที่ ผู้วิจัยต้องการทราบ 2) คำถามปลายเปิด (Open-ended Question) ประกอบด้วยคำถามที่ให้อิสระในการแสดงความคิดเห็นของผู้ตอบอาจมีความ ลึกซึ้งกว่าที่ผู้วิจัยคาดไว้ ลักษณะของข้อมูลที่ได้เป็นการแสดงความรู้สึก หรือความคิดเห็นตามการรับรู้ ของผู้ตอบที่สำรวจด้วยแบบสอบถามเป็นความต้องการจำเป็นระดับกลุ่มบุคคล หรือระดับองค์กร ผลการประเมินความต้องการจำเป็นที่ได้รับจะนำไปใช้ได้กับการพัฒนาการปฏิบัติงานขององค์กร มากกว่าการพัฒนารายบุคคล สิ่งที่จะต้องพิจารณาในการสร้างแบบสอบถาม คือ ชุดคำถามที่ได้ ครอบคลุมไว้ สอดคล้องกับประเด็นปัญหาที่ต้องการศึกษากับตัวอย่างประชากรที่เป็นตัวแทนของ ประชากร ซึ่งกำหนดรูปแบบการตอบ ได้ 2 แบบ คือ

1.3.1 รูปแบบการตอบสนองเดี่ยว (Single-response Format) เป็นคำถาม ที่กำหนดให้กลุ่มตัวอย่างระบุระดับปัญหา สภาพที่เป็นอยู่ หรือระดับของสิ่งที่ต้องการอย่างใด อย่างหนึ่งปรากฏในแบบสอบถามที่มีข้อความให้ตอบในรูปมาตราประมาณค่า โดยให้คำตอบเพียง ชุดเดียวซึ่งคำตอบที่ได้ คือ ความต้องการจำเป็น แล้วนำมาจัดเรียงลำดับตามความสำคัญวิธีการ

จัดเรียงลำดับตามความสำคัญวิธีการจัดเรียงลำดับข้อมูลประเภทนี้รู้จักกันดี และนิยมใช้อย่างแพร่หลาย ในกลุ่มนักประเมินรู้จักกันโดยทั่วไป เพราะเป็นวิธีที่เข้าใจได้ง่าย มีความซับซ้อนน้อย เก็บข้อมูลได้ง่าย มีความสะดวกและรวดเร็วในการบริหารจัดการ แต่มีข้อจำกัดที่วิธีการดังกล่าวใช้กันค่อนข้างมาก อาจทำให้ไม่ดึงดูดใจผู้ตอบแบบสอบถามได้ สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยนี้ใช้รูปแบบการตอบสนองเดียวเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือวัดความต้องการจำเป็น ซึ่งผู้วิจัยได้พิจารณา รูปแบบเครื่องมือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และความเหมาะสมของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.3.2 รูปแบบการตอบสนองคู่ (Dual-response Format) เป็นคำถามชุดเดียวกัน แต่ให้กลุ่มตัวอย่างระบุ 2 ส่วน คือ ระดับของการดำเนินงานในสภาพจริง และระดับสภาพที่พึงประสงค์ ปรากฏในแบบสอบถามมีข้อความให้ตอบในรูปมาตราประมาณค่า โดยให้ตอบข้อมูลสองชุด ซึ่งพัฒนามาจากชุดคำถามการตอบสนองเดียว

2. การใช้วิธีการสัมภาษณ์ การเก็บข้อมูลแบบเผชิญหน้าระหว่างผู้ทำการประเมินความต้องการจำเป็นกับผู้ให้ข้อมูล สำหรับการประเมินความต้องการจำเป็นที่เป็นระบบจะใช้การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ ซึ่งการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการนั้นสามารถกระทำได้โดยใช้วิธีการ 3 ลักษณะ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างระดับกลาง และการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง

บริบทโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2

โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นแนวทางในการที่จะพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้พื้นฐานของประชาชนให้สูงขึ้น เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมไทย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้สรุปรายงานการประเมินผลหนึ่งทศวรรษ โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นการจัดการศึกษาให้แก่กลุ่มนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาได้มีโอกาสศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้ชื่อว่าโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับและปัจจุบันเรียกว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 เป็นต้นมา ปัจจุบันมีจำนวนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชั้นพื้นฐาน จำนวน 6,970 โรงเรียน เนื่องจากอัตราการเกิดของประชากรลดลง ความนิยมของผู้ปกครองที่ต้องการส่งบุตรหลานไปโรงเรียนในเมือง และการย้ายถิ่นตามการประกอบอาชีพของผู้ปกครอง การมีโรงเรียนขยายโอกาสจำนวนมาก ทำให้การจัด

การศึกษาไม่สามารถสะท้อนคุณภาพและประสิทธิภาพได้ การบริหารจัดการไม่คุ้มทุน โรงเรียนขยายโอกาสจึงกลายเป็นประเด็นที่สำคัญของระบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้กำหนดนโยบาย แนวทาง มาตรการการดำเนินงาน และพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตลอดจนรูปแบบการใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขยายโอกาส ช่วยลดความเหลื่อมล้ำและเพิ่มโอกาสให้นักเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ จุดมุ่งหมายเพื่อให้เยาวชนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่สามารถเดินทางไปศึกษาต่อในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาได้เรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา 3 ระดับ คือ

1. ระดับก่อนประถมศึกษา เป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กกลุ่มอายุ 4-6 ปี ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 เพื่อให้เด็กวัยดังกล่าวได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เต็มตามศักยภาพ มีคุณธรรมและจริยธรรมและมีความพร้อมในการเข้าเรียนระดับประถมศึกษา
2. ระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาสำหรับเด็กในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2533 และพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 เพื่อให้เด็กวัยเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับทุกคนได้เรียนจนจบหลักสูตร มีความรู้ ทักษะ เจตคติและลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
3. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้มีโอกาสเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างทั่วถึง ตามนโยบาย การขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐบาล เพื่อเป็นการเพิ่มความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และทักษะอาชีพ เพียงพอต่อการประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

สภาพปัจจุบันในโรงเรียนขยายโอกาส พบว่า ผู้บริหารต้องปฏิบัติงานอย่างหนัก ต้องบริหารระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาไปพร้อมกัน จะมุ่งเอาแต่ผลงานระดับใดระดับหนึ่งได้ยาก ต้องให้ความสำคัญกับทั้งสองระดับชั้นทั้งประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ครูต้องมีทักษะเหมาะสมกับการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา บทบาทและภาวะผู้นำของผู้บริหารจะต้องเป็นผู้วางแผนกำหนดแนวทางการปฏิบัติ และออกคำสั่งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตาม เน้นผลผลิตเน้นสัมพันธภาพของผู้ร่วมงาน การติดตามประเมินผล ครูต้องทำงานเพิ่มนอกเหนือจากงานสอน ในหน้าที่ประจำครูต้องรับผิดชอบงานมากขึ้น ทั้งงานสอนและงานอื่น ๆ เพราะมีอัตรากำลังที่จำกัด ทำให้ครูขาดความคล่องตัวในการทำงานในการปฏิบัติงานได้ไม่ดีเท่าที่ควร ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้ครูขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เกิดความเบื่อหน่าย ท้อถอย เฉื่อยชา จึงเป็นปัญหากับโรงเรียนขยายโอกาส

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีหน้าที่รับผิดชอบ
การจัดการการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่
5 อำเภอ จำนวน 221 แห่ง ดังตาราง 2 - 4

ตาราง 2 สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ที่	อำเภอ	ขนาดโรงเรียน		
		โรงเรียนทั้งหมด	ขยายโอกาส	ขนาดเล็ก
1.	อ.นาเชือก	43	8	51
2.	อ.นาโดน	29	5	38
3.	อ.พยัคฆภูมิพิสัย	55	14	35
4.	อ.ยางสีสุราช	23	7	24
5.	อ.วาปีปทุม	71	14	15
โรงเรียนทั้งหมด		221	48	163

ตาราง 3 แสดงข้อมูลจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา

ตำแหน่ง	จำนวน	ตำแหน่ง	จำนวน
บุคลากรในสถานศึกษา	2,316	บุคลากรในสำนักงาน	78
ผู้อำนวยการโรงเรียน	193	ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	5
รองผู้อำนวยการโรงเรียน	6	ศึกษานิเทศก์	12
ครู	1,690	ข้าราชการ	51
พนักงานราชการ	61	ลูกจ้างประจำ	5
ลูกจ้างประจำ	91	ลูกจ้างชั่วคราว	5
ลูกจ้างชั่วคราว (ครู)	56		
ลูกจ้างชั่วคราว (นักการภารโรง)	219		
รวมทั้งสิ้น 2,394 คน			

ตาราง 4 แสดงข้อมูลนักเรียน จำแนกตามอำเภอ ระดับชั้น

ที่	อำเภอ	จำนวน ร.ร.	ก่อนประถม	ประถม	ม.ต้น	ม.ปลาย	รวม (คน)
1	อ.วาปีปทุม	71	1,746	6,315	677	76	8,814
2.	อ.พยัคฆภูมิพิสัย	55	1,214	4,120	889	-	6,223
3.	อ.นาเชือก	43	780	2,547	245	-	3,572
4.	อ.นาคูน	29	592	2,124	147	-	2,863
5.	อ.ยางสีสุราช	23	503	1,545	280	-	2,328
รวมทั้งสิ้น		221	4,835	16,651	2,238	76	23,800

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ได้วิเคราะห์

สภาพแวดล้อมการศึกษา ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของหน่วยงานโดยใช้เทคนิค SWOT Analysis สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จัดประชุมคณะกรรมการจัดทำร่างแผนปฏิบัติการ เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร (SWOT analysis) ซึ่งมีประเด็นสำคัญที่นำมากำหนดทิศทางการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย

1.1 สภาพแวดล้อมภายใน ใช้หลัก 2S 4M เป็นหลักในการวิเคราะห์จุดแข็ง (Strengths)

1.1.1 ปัจจัยด้านโครงสร้างและนโยบาย (Structure : S1)

1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีนโยบาย ยุทธศาสตร์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ค่านิยมร่วมและตัวชี้วัดที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับนโยบายสำคัญของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและจังหวัด ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างครอบคลุม ชัดเจนเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

2) เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา

3) มีการบริหารโรงเรียนภายใต้กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.1.2 ปัจจัยด้านผลผลิตและการบริการ (Service : S2)

1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 สนับสนุนการให้บริการการศึกษาและจัดการศึกษาให้ผู้รับบริการได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

2) สถานศึกษาในสังกัดมีการบริหารจัดการเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา และระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีการประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการศึกษา

1.1.3 ปัจจัยด้านบุคลากร (Man : M1)

1) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาบางส่วน มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนรวมทั้งประชาชนทั่วไป

2) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไป ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา และมีแนวโน้มจะมีวุฒิทางการศึกษาเพิ่มสูงขึ้น

3) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการส่งเสริมพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงาน เพื่อให้มีวิทยฐานะและตำแหน่งทางวิชาการสูงขึ้น

1.1.4 ปัจจัยด้านประสิทธิภาพทางการเงิน (Money : M2)

1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 และสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการงบประมาณคล่องตัวและเกิดประสิทธิภาพ

2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 และสถานศึกษาได้รับจัดสรรงบประมาณตามกรอบวงเงินและทันตามเวลา

1.1.5 ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material : M3)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการจัดหาจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ตามความจำเป็นและขาดแคลน

1.1.6 ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ (Management : M4)

1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 และสถานศึกษายึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการศึกษา

2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ใช้ระบบนิเทศติดตาม โดยกระบวนการมีส่วนร่วม

จุดอ่อน (Weaknesses : W)

1 ปัจจัยด้านโครงสร้างและนโยบาย (Structure : S1) -

2 ปัจจัยด้านผลผลิตและการบริการ (Service : S2)

2.1 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติต่ำกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ย

2.2 นักเรียนขาดการพัฒนาในทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

- ระดับชั้น
- 2.3 เด็กพิการเรียนร่วม และเด็กด้อยโอกาส บางส่วนขาดการดูแลที่ทั่วถึง
- 2.4 สถานศึกษาบางส่วนไม่มีความพร้อมให้บริการได้ครอบคลุมทุก
3. ปัจจัยด้านบุคลากร (Man : M1)
- 3.1 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาบางส่วน ขาดความตระหนัก
- ในหน้าที่ที่รับผิดชอบ
- 3.2 ครูไม่ครบชั้นและสอนไม่ตรงตามวิชาเอก จึงไม่สามารถจัดกิจกรรม
- การเรียนการสอนที่ตอบสนองตามพัฒนาการของผู้เรียน
4. ปัจจัยด้านประสิทธิภาพทางการเงิน (Money : M2)
- 4.1 ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานด้านการเงิน
- บัญชีและพัสดุบางส่วนยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบบริหารการเงิน บัญชี และพัสดุ
- 4.2 ระยะเวลาของปีงบประมาณกับปีการศึกษาไม่สอดคล้องต่อ
- กระบวนการบริหารจัดการและรายงานผล
5. ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material : M3)
- 5.1 อุปกรณ์เทคโนโลยีทางการศึกษาไม่เพียงพอต่อความต้องการ
- 5.2 ขาดงบประมาณในการซ่อมแซมบำรุงรักษา
6. ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ (Management : M4)
- ระบบการจัดเก็บ รวบรวมข้อมูลของเขตพื้นที่การศึกษา มีความซ้ำซ้อน
- ไม่เป็นปัจจุบัน ไม่ทันสมัย
- 1.2 สภาพแวดล้อมภายนอกใช้ STEP เป็นหลักการวิเคราะห์โอกาส
- (Opportunities)
- 1.2.1 ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Socio – Cultural Factors : S)
- 1) มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกสถานศึกษา
- 2) มีสังคมวัฒนธรรมเชิงพหุวัฒนธรรม
- 1.2.2 ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors : T)
- 1) สถาบันอุดมศึกษาและภาคเอกชนได้ให้ความช่วยเหลือด้าน ICT
- 2) สื่อเทคโนโลยี มีความหลากหลายสามารถเข้าถึงได้ง่าย และส่งเสริมต่อ
- การศึกษา
- 1.2.3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors : E)
- 1) องค์กรภายนอกให้ความสำคัญ และให้การสนับสนุนช่วยเหลือ
- การจัดการศึกษา

2) นโยบายการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานลดภาระค่าใช้จ่ายผู้ปกครอง

1.2.4 ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย (Political and Legal Factors : P)

1) กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา เปิดโอกาสให้ประชากรในวัยเรียนได้เรียนอย่างทั่วถึง

2) นโยบายกระทรวงศึกษาธิการเอื้อต่อการจัดการศึกษาและมีจุดเน้นที่ชัดเจน

อุปสรรค (Threats)

1. ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Socio – Cultural Factors : S)

1.1 ผู้ปกครองบางส่วนขาดการดูแลเอาใจใส่ด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม

1.2 ผู้ปกครองบางส่วน ส่งบุตรหลานไปเรียนในสถานศึกษาที่มีชื่อเสียง

ในเมือง

1.3 อิทธิพลของสื่อที่หลากหลาย ส่งผลต่อการลอกเลียนแบบพฤติกรรมของนักเรียนต่อศีลธรรมอันดีงามของสังคมไทย

1.4 กฎหมายระเบียบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชนให้การส่งเสริม สนับสนุนทางการศึกษาค่อนข้างน้อย

2. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors: T)

2.1 เทคโนโลยีและสื่อออนไลน์มีมาก และไม่เหมาะสมและเข้าถึงได้ง่าย

2.2 ผู้ประกอบการด้านสื่อเทคโนโลยีขาดจิตสำนึกในการให้บริการ

ทำให้เด็ก เยาวชนรับเอาวัฒนธรรมที่ไม่เหมาะสมมาปฏิบัติ

3. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors: E)

ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ทำให้เป็นอุปสรรคในการสนับสนุนการจัดการศึกษา

4. ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย (Political and Legal Factors : P)

1) มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองบ่อย ส่งผลต่อการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ ขาดความต่อเนื่อง

2) กฎหมายทางการศึกษาบางฉบับ มีปัญหาในการนำสู่การปฏิบัติ

2. สรุปผลการประเมินสถานภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมสภาพแวดล้อมภายในมีจุดแข็งมากกว่าจุดอ่อน และสภาพแวดล้อมภายนอกมีปัจจัยที่เป็นโอกาสมากกว่าอุปสรรค สถานภาพจึงอยู่ในลักษณะ

“เอื้อและแข็ง” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จึงเร่งรัดพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความสามารถในการจัดประสบการณ์ และกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพตามหลักสูตรกำหนด โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้ห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้เป็นศูนย์กลางในการพัฒนา มุ่งสู่มาตรฐานวิชาชีพและมีวิทยฐานะสูงขึ้น สอดคล้องกับคุณภาพผู้เรียน ตลอดจนเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการให้เอื้อต่อการยกระดับคุณภาพตามความต้องการของโรงเรียนอย่างแท้จริง และใช้มาตรการจูงใจเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกระดับ

งานวิจัยเกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

วัชรินทร์ ปะนามะเก (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิชาการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวนทั้งสิ้น 288 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลมี 2 ชนิด ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง 2) แบบสอบถาม ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพการบริหารงานวิชาการตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.81 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของปัญหาการบริหารงานวิชาการตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.87 ความเชื่อมั่นทั้งฉบับของสภาพการบริหารงานวิชาการ เท่ากับ 0.95 ความเชื่อมั่นทั้งฉบับของปัญหาการบริหารงานวิชาการเท่ากับ 0.90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษามีสภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลางที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุด 3 ลำดับ ดังนี้ 1) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) ด้านการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 2. ปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็น

รายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษามีปัญหาการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลางที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุด 3 ลำดับ ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 3) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

กมลรัตน์ แก่นจันทร์ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 การวิจัยมี 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ แล้วนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยสร้างแบบสอบถาม ไปสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 50 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ จำนวน 83 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 198 คน สัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่มีผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) สูง 5 อันดับแรกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 และผ่านการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกรอบ 3 อยู่ในระดับดี จำนวน 5 โรงเรียน ระยะที่ 2 ร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 นำร่างรูปแบบไปดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดย ผู้ร่วมสนทนากลุ่มประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน และประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครู จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึก และแบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมมีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ด้านที่สภาพปัจจุบันมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ส่วนปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีสภาพปัญหามากที่สุด คือ การนิเทศการศึกษา 2. รูปแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กลไกของรูปแบบ 4) วิธีดำเนินงานของรูปแบบ 5) แนวการประเมินรูปแบบและ 6) เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการมี

8 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การนิเทศการศึกษา 4) การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนการเรียนรู้ 5) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 7) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 8) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้และผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 3 ด้านความเหมาะสมด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

เพื่อพิกตร์ มิ่งวงศธรรม (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 3) ศึกษาการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี 4) พัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 การดำเนินการวิจัยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and development) แบ่งออกเป็น 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัดประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ 5 ระดับ ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 160 คน และครู 315 คน จากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ระยะที่ 3 ศึกษาการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ 3 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ระยะที่ 4 พัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากมี 8 องค์ประกอบ 37 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตร

สถานศึกษามี 3 ตัวชี้วัด 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้มี 5 ตัวชี้วัด 3) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้มี 2 ตัวชี้วัด 4) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ 3 ตัวชี้วัด 5) การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการศึกษา 4 ตัวชี้วัด 6) การวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษามี 2 ตัวชี้วัด 7) การนิเทศการศึกษามี 3 ตัวชี้วัด 8) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามี 4 ตัวชี้วัด

2. สภาพปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพพึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี พบว่า โรงเรียนมีการวิเคราะห์หลักสูตรก่อนนำไปจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการนิเทศติดตามและพัฒนาครูด้านการวัดผลประเมินผลให้ได้มาตรฐานและเป็นระบบ มีการร่วมกันวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อตัดสินผลการเรียนไปในทางเดียวกัน และนำผลการวัดและประเมินผลมาพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอน มีการส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยและผลิตสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา โดยจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและทันสมัยตามความต้องการของผู้เรียน เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องอาเซียนศึกษาและห้องกลุ่มสาระการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระ

4. แนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2 ประกอบด้วย องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการทั้ง 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 4) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ 5) การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการศึกษา 6) การวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา 7) การนิเทศการศึกษา และ 8) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยใช้แนวคิดที่ได้จากการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ โดยใช้หลักการบริหารงานแบบ PDCA เป็นตัวขับเคลื่อน เพื่อให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2 ใช้เป็นวิธีการในการดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ให้มีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะที่ดีขึ้น

พันธวิษญ์ เลียงชีพชอบ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดคนไทย 4.0 เพื่อ 1) ศึกษากรอบแนวคิดการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา และคนไทย 4.0 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดคนไทย 4.0 3) พัฒนากลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดคนไทย 4.0 โดยเป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธีพหุระยะที่ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ผู้ให้ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมจำนวน 589 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีแบบประเมินกรอบแนวคิด แบบสอบถาม และแบบประเมินร่างกลยุทธ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนี PNImodified และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ (1) การพัฒนาหลักสูตร (2) การจัดการเรียนรู้ (3) การวัดผลประเมินผล (4) การพัฒนาสื่อแหล่งเรียนรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา กรอบแนวคิดคนไทย 4.0 มี 9 คุณลักษณะได้แก่ (1) พฤติกรรมเชิงรุก (2) ความคิดสร้างสรรค์ (3) ความคิดวิจารณ์ญาณ (4) จิตสาธารณะ (5) ความร่วมมือร่วมใจ (6) พฤติกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรม (7) ความฉลาดทางอารมณ์ (8) พฤติกรรมแสวงหาสารสนเทศ (9) ความเป็นผู้ประกอบการดิจิทัล 2) สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดคนไทย 4.0 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาหลักสูตร ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาสื่อ แหล่งเรียนรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 3) จุดแข็ง คือ การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ จุดอ่อน คือ การพัฒนาสื่อ แหล่งเรียนรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา และการวัดผลประเมินผล โอกาส คือ สภาพสังคม ภาวะคุกคาม คือ การเมืองและนโยบายของรัฐ สภาพเศรษฐกิจ และเทคโนโลยี 4) กลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดคนไทย 4.0 ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก คือ (1) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามุ่งเสริมสร้างคุณลักษณะคนไทย 4.0 ด้านพฤติกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรมและความเป็นผู้ประกอบการดิจิทัล (2) พัฒนาการจัดการเรียนรู้ มุ่งเสริมสร้างคุณลักษณะคนไทย 4.0 ด้านพฤติกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรมและความเป็นผู้ประกอบการดิจิทัล (3) เพิ่มการวัดผลประเมินผล คุณลักษณะคนไทย 4.0 ด้านพฤติกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรมและความเป็นผู้ประกอบการดิจิทัล (4) เร่งรัดพัฒนา จัดทำและใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้ นวัตกรรมเทคโนโลยี เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะคนไทย 4.0 ด้านพฤติกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรมและความเป็นผู้ประกอบการดิจิทัล

ชิโรบล วรรณธนะ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการ กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์ จุฬาภรณราชวิทยาลัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) พัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์ จุฬาภรณราชวิทยาลัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะคือ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการ กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์ จุฬาภรณราชวิทยาลัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครู จำนวน 123 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น กำหนดขนาดโดยใช้ตารางจี้และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ แบบสอบถามมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการศึกษาสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติดีเยี่ยม Best Practices จำนวน 2 โรงเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารและครู จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์ จุฬารณราชวิทยาลัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์ จุฬารณราชวิทยาลัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวางแผนงานวิชาการและการวัดผลและประเมินผล 2. การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีผลการประเมินความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก โดยมีแนวทางการพัฒนาแต่ละด้านดังนี้ การพัฒนาหลักสูตร คือ ควรบูรณาการเนื้อหาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน จัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนเป็นมาตรฐานเดียวกัน การวางแผนงานวิชาการ คือ ควรจัดเวลาของกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของโรงเรียน ให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดตารางเรียนของโรงเรียน ลดภาระงานอื่น ๆ ของครูที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน คือ ควรมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย เสริมสร้างจัดบรรยากาศในโรงเรียนที่ช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน พัฒนาห้องสมุดให้เอื้อต่อการเรียนรู้แก่นักเรียน การวัดผลและประเมินผลคือ ควรวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริง นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาเพื่อใช้เป็นแนวทางในปีต่อไป และพัฒนานักเรียนให้ศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยีให้เพิ่มมากขึ้น

ศราวุธ ศรีสวัสดิ์ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 (กาฬสินธุ์) เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนา การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะผลการวิจัยปรากฏดังนี้ ระยะที่ 1 ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 399 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเปรียบเทียบกับตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) โดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม มีทั้งหมด 7 ด้าน ประกอบด้วย

- 1) การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา
- 2) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- 3) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 4) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 5) การนิเทศการศึกษา
- 6) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและ องค์กรอื่น
- 7) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี พบว่า ระดับความคิดเห็นโดยภาพรวม สภาพปัจจุบันในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ระยะที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยการสัมภาษณ์สถานศึกษาต้นแบบ และผลการประเมิน แนวทางการพัฒนาจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษา จำนวน 7 คน แนวทางการพัฒนาประกอบด้วย 10 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตร ของสถานศึกษา 2) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการ เทียบโอนผลการเรียน 4) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 5) การนิเทศการศึกษา 6) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 7) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี 8) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 9) การวางแผนงานด้านวิชาการ 10) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา พบว่า แนวทางการพัฒนามีเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

บัญชา วงศ์ภาคำ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงาน วิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หนองคาย เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ ของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 2) ศึกษาความต้องการจำเป็นของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงานวิชาการสำหรับผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 1,294 คน และมีกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารและครู

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 297 คน ซึ่งการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าสถิติ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดลำดับความสำคัญ และระยะที่ 2 เป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยวิธีบรรยายและสรุปเป็นแบบความเรียง ผลการวิจัยพบว่า 1. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงานวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมค่าเฉลี่ยของระดับปฏิบัติงานตามสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก ส่วนค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงานตามสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก 2. ความต้องการจำเป็นของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงานวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมพบว่า ด้านที่มีค่า PNI Modified สูงสุด ลำดับที่ 1 คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ลำดับที่ 2 คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ลำดับที่ 3 คือ สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัล และแหล่งการลำดับที่ 4 คือ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ลำดับที่ 5 คือ การวัดผลและประเมินผล ลำดับที่ 6 คือ การประกันคุณภาพการศึกษา และลำดับที่ 7 คือ การส่งเสริมความร่วมมือด้านวิชาการกับชุมชน 3. ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงานวิชาการ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ควรมีการดำเนินการดังต่อไปนี้ 1) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ควรพัฒนาการรู้ดิจิทัลแก่ครูนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาควรจัดทำเป้าหมาย ตัวชี้วัดการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลการส่งเสริมครูให้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน และ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการนิเทศภายใน 3) สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัล และแหล่งการเรียนรู้ควรจัดงบประมาณพัฒนาโครงสร้างเครือข่าย เพื่อให้ให้นักเรียนและครูเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำวิจัยจัดทำ Website เผยแพร่ผลงานครูและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านระบบเทคโนโลยีดิจิทัลร่วมกับเครือข่ายและการให้ความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางวิชาการ 5) การวัดผลและประเมินผลควรส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่ออำนวยความสะดวกในการประเมินผล การเรียนรู้และโปรแกรมระบบบริหารจัดการผลการเรียน 6) ด้านการประกันคุณภาพสถานศึกษาควรพัฒนาและดูแลระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้ทันสมัยและปลอดภัยและประโยชน์ด้านอื่น ๆ 7) ด้านการส่งเสริมความร่วมมือด้านวิชาการกับชุมชน ควรพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสื่อสารร่วมกันกับผู้ปกครอง ชุมชน ครูและนักเรียนอย่างหลากหลายช่องทาง เพื่อสร้างความร่วมมือและจัดระดมทุนเพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการศึกษา

พัชญ์พิชา จันทา (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์

เพื่อศึกษา 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครนายก จำนวน 306 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random sampling) และผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครนายก ที่ดำรงตำแหน่งในสถานศึกษานั้นมากกว่า 5 ปี จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครนายก โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ (1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา มีการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควบคู่กับหลักสูตรสถานศึกษาที่มีอยู่ (2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีการใช้สื่อการเรียน การสอนที่ทันสมัยตรงตามจุดประสงค์และเนื้อหาสาระสอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบัน (3) ด้านการ วัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีการประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่ หลากหลายและประเมินตามสภาพจริง (4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา มีการใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ (5) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา มีการติดตามการใช้และประเมินผลการใช้สื่อเทคโนโลยี (6) ด้านการนิเทศการศึกษา มีการให้คำแนะนำตามหลักการนิเทศ เปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศแลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือ ปรึกษา (7) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีการวิเคราะห์ บริบทของสถานศึกษาจัดทำแผนกลยุทธ์ แผนพัฒนาคุณภาพ และแผนปฏิบัติการ

จรรยาภรณ์ ภูกลาง (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษา สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูหัวหน้างานวิชาการสถานศึกษา จำนวน 156 คน เครื่องมือคือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน คือ 0.37-0.71 และค่าความเชื่อมั่นคือ 0.94 สภาพที่พึงประสงค์คือ 0.21-0.75 และค่าความเชื่อมั่นคือ 0.92

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก จากผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้าวิชาการสถานศึกษา ในสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี จำนวน 6 คน เครื่องมือคือ แบบสัมภาษณ์ แล้วประเมินแนวทางโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ความสำคัญจำเป็นและความต้องการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการวัดผลประเมินผล 2. แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1 ประกอบด้วย ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการวัดผลประเมินผล การเรียนการสอน โดยเน้นความแตกต่างรายบุคคล สถานศึกษามีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ มีการติดตามเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดให้ครูทุกคนต้องผลิตและใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้บริหารกำหนดให้ครูเข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้อยู่เสมอ เพื่อให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพสถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ทั้งครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน และสถานศึกษา กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน

นุชเรศ คำดีบุญ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครู จำนวน 123 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น กำหนดขนาดโดยใช้ ตารางเครจซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จากการศึกษาสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติดีเยี่ยม Best Practices จำนวน 2 โรงเรียนกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารและครู จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานของสถานศึกษาสังกัดในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ได้แก่ การวัดผลและประเมินผล การจัดการเรียนการสอน การวางแผนงานวิชาการ และการพัฒนาหลักสูตร 2. การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 มีผลการประเมินความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก โดยมีแนวทางการพัฒนาแต่ละด้าน ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตร คือ ควรบูรณาการเนื้อหา หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกันส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต นักเรียน จัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนเป็นมาตรฐานเดียวกัน การวางแผนงานวิชาการ คือ ควรจัดเวลาของกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของโรงเรียน ให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดตารางเรียนของโรงเรียน ลดภาระงานอื่น ๆ ของครูที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน คือ ควรมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย สร้างจัดบรรยากาศในโรงเรียนที่ช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน พัฒนาห้องสมุดให้เอื้อต่อการเรียนรู้แก่นักเรียน การวัดผลและประเมินผล คือ ควรวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริง นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาเพื่อใช้เป็นแนวทางในปีต่อไป และพัฒนานักเรียนให้ศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยด้านวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์และเทคโนโลยีให้เพิ่มมากขึ้น

พรอนันต์ ธมมวิริโย (นามทอง) (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการ ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 และ 2) เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยใช้การวิจัยแบบผสมผสานการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิง

ปริมาณจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 310 คน และเชิงคุณภาพจากกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี แบบสอบถาม และแนวทางการสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านกระบวนการเรียนการสอน รองลงมา คือ ด้านหลักสูตร สถานศึกษา และด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล เมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากมากไปหาน้อย การคิดสร้างสรรค์การร่วมมือ การใช้ เทคโนโลยีการสื่อสาร การอ่านออก การเขียนได้ การคิดเลขเป็น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การมี คุณธรรม การคิดข้ามวัฒนธรรม และทักษะอาชีพ 2. แนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า 1) ควรปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 2) ควรจัดการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบ (Active Learning) 3) ควรใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยผ่าน แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล 3) ควรใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย ใช้เครื่องมือสำหรับการพัฒนา คุณภาพภายในโรงเรียน

รัชนิกร ศรีประสาร (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงาน วิชาการในยุคการศึกษา 4.0 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของ การบริหารงานวิชาการในยุคการศึกษา 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 2) พัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคการศึกษา 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 การวิจัยแบ่ง ออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการ จำเป็นในการบริหารงานวิชาการในยุคการศึกษา 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 45 คน และครูผู้สอน จำนวน 290 คน รวม 335 คน ได้มาโดยวิธีกำหนดขนาดของ กลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ ด้วยตารางเครซี่และมอร์แกน ใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบ่งเป็นชั้นภูมิ โดยใช้ ขนาดสถานศึกษาเป็นหน่วยในการสุ่ม และใช้เทคนิคการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทาง การบริหารงานวิชาการในยุคการศึกษา 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จากการศึกษาสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติดีเยี่ยม Best Practices

จำนวน 3 โรงเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารและครู จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ประเมินแนวทางโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. ความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในยุคการศึกษา 4.0 ของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในยุคการศึกษา 4.0 ของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในยุคการศึกษา 4.0 ของสถานศึกษา เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 2) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 3) การวัดผลและประเมินผล และ 4) การพัฒนาสื่อ แหล่งเรียนรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 2. แนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคการศึกษา 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3. การพัฒนาสื่อ แหล่งเรียนรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา และ 4. การวัดผลและประเมินผล ซึ่งทั้ง 4 ด้าน มีแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคการศึกษา 4.0 ของสถานศึกษา รวมทั้งสิ้น 40 แนวทาง โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

นางนุช ชะมะที (2566) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ 2) เพื่อออกแบบ สร้าง และประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้างานวิชาการ จำนวน 166 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้าวิชาการ จำนวน 6 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน และกลุ่มผู้ประเมินแนวทาง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น PNI ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็นการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาในยุควิถีใหม่ 2. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในยุควิถีใหม่ 3. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาในยุควิถีใหม่ 4. ด้านการพัฒนา

กระบวนการเรียนรู้ในยุควิถีใหม่ และแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยผ่านกระบวนการพัฒนาด้วยวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA) ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการทั้ง 4 ด้าน ดังที่กล่าวข้างต้น นำไปสู่การวางแผนการทำงาน โดยการประชุมผ่านช่องทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีการจัดระบบกระบวนการและแบ่งหน้าที่ดำเนินงานผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ช่องทางต่าง ๆ ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลผ่านรูปแบบออนไลน์ และนำผลการประเมินที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาระบบให้ดียิ่งขึ้นและสามารถปรับใช้ในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในยุควิถีใหม่ อันเกิดจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 และได้รับการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด

วารุณี ภาวงค์ (2566) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 2) เพื่อศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยใช้วิธีดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จำนวน 154 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า (Rating scale) มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ 0.945 และ 0.962 ตามลำดับ ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นผลการวิจัย 1. สภาพปัจจุบันทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ส่วนสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจาก

มากไปหาน้อย ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี
 เพื่อการศึกษา การนิเทศการศึกษา การวัดผลและประเมินผล การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ตามลำดับ 2. แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
 ในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มีองค์ประกอบ 6 ด้าน
 และมีแนวทาง 32 แนวทาง ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 4 แนวทาง ด้านการจัดการ
 เรียนการสอนในสถานศึกษา 5 ทาง การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 5 แนวทาง การวัดผลและ
 ประเมินผล 4 แนวทาง การนิเทศการศึกษา 8 แนวทาง การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี
 เพื่อการศึกษา 6 แนวทาง โดยการพัฒนาแนวทางโดยรวมมีความเหมาะสมมากที่สุดและ
 ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
 ในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับ
 มากที่สุด

สุพจน์ ยะปะพันธ์ (2566) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ
 ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น
 การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา และ 2) พัฒนาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ
 ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครู จำนวน 322 คน
 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครู จำนวน 9 คน
 จากสถานศึกษาต้นแบบ และคณะผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ทำหน้าที่ประเมินความเหมาะสมและ
 ความเป็นไปได้ของแนวทาง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบสัมภาษณ์ และ
 แบบประเมิน สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนี
 ความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา
 มีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ความต้องการจำเป็นในการบริหารงาน
 วิชาการ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ด้านการพัฒนา
 กระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และด้านการพัฒนาหลักสูตรของ
 สถานศึกษา ตามลำดับ 2. การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ประกอบด้วย 5 ด้าน รวม
 24 แนวทาง ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 5 แนวทาง ด้านการพัฒนาหลักสูตร
 ของสถานศึกษา 4 แนวทาง ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6 แนวทาง ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ
 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 4 แนวทาง และด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับ

สถานศึกษาและองค์กรอื่น 5 แนวทาง ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

งานวิจัยต่างประเทศ

Joseph (2012) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศอังกฤษ การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษา สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศ อังกฤษกลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอน จำนวน 200 คน ปี ค.ศ. 2012 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ การสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการ คือ ด้านของความโปร่งใสของผู้บริหารที่ไม่สามารถตรวจสอบได้จากภายนอก และความขัดแย้งของ บุคลากรในโรงเรียนที่ไม่มีความร่วมมือร่วมใจกันในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ส่งผลทำให้เกิดปัญหาใน การบริหารงานวิชาการ

Klein (2012) ได้ศึกษา สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศอังกฤษ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหา การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอน จำนวน 200 คน ปี ค.ศ. 2012 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบการสุ่ม อย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการหาค่าสหสัมพันธ์แบบพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการที่พบบ่อยส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ ด้านความโปร่งใส ของผู้บริหารที่ ไม่สามารถตรวจสอบจากบุคคลภายนอกได้ และความขัดแย้งของบุคลากรในโรงเรียนยอมส่งผลต่อ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนทั้งสิ้น

Ansar (2015) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวัดผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมีบทบาทเชิงกลยุทธ์ในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ซึ่งหมายถึง ความรับผิดชอบในการให้บริการและความช่วยเหลือแก่ครู ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อปรับปรุงคุณภาพ การเรียนรู้ในโรงเรียนบทบาทเชิงกลยุทธ์และหน้าที่ของผู้บริหาร ในความเป็นจริงก็ยังคงสะท้อน แนวคิดในอุดมคติ ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องวัดประสิทธิภาพการทำงานของผู้บริหาร เพื่อการวิเคราะห์ ให้เข้าใจความจริงและบริบท เพื่อได้คำแนะนำในการวัดประสิทธิภาพการทำงานของผู้บริหารนั้น จำเป็นต้องรู้ขอบเขตของบทบาทผู้บริหาร ซึ่งเกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลด้านวิชาการและการจัดการ การนิเทศเชิงวิชาการ มีวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยเหลือหรือพัฒนาครูในการเพิ่มคุณภาพกระบวนการ

เรียนรู้เพื่อให้ได้ผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมที่สุด ในขณะที่การนิเทศการจัดการมีวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยเหลือและพัฒนาครูในความพยายาม เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโปรแกรมการกำกับดูแล ประกอบด้วย (1) การพัฒนาโปรแกรมการกำกับดูแล (2) การดำเนินงานของโปรแกรมการกำกับดูแล (3) การประเมินผลการดำเนินงานด้านการนิเทศ และ (4) แนวทางและการฝึกอบรมความเป็นมืออาชีพของครูงานและบทบาทที่ได้รับมอบหมายของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยม ถ้าดำเนินการได้ดีก็มีผลงานที่ดี ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงการเรียนรู้คุณภาพการให้บริการและการบริหารจัดการโรงเรียนที่มีคุณภาพ

George (2017) ได้ศึกษาวิจัย การบริหารจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและผลการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่รัฐบาลท้องถิ่นโอไฮโอโดยมีการศึกษา 4 คำถามการวิจัย และ 4 สมมติฐาน การออกแบบการสำรวจถูกนำมาใช้ในการศึกษา ประชากร จำนวน 2044 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน คัดเลือกจาก 5 โรงเรียนใน 4 กลุ่มพื้นที่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมี 4 ระดับ และขนาด 25 รายการ สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ หาค่าความเชื่อมั่นจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันได้ 0.94 และเปรียบเทียบข้อมูลจากค่าไคสแควร์ การวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐบาลท้องถิ่นพื้นที่โอไฮโอที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในแง่ของผลการเรียน อยู่บนพื้นฐานของการเรียนการสอนด้วยวาจา ลงโทษ นิเทศการสอน การมอบอำนาจให้ผู้เรียน และแนะนำครูควรจะมีทักษะในการบริหารจัดการในชั้นเรียน เพื่อที่จะมีอิทธิพลต่อผลการเรียนของนักเรียนในเชิงบวก

Darishah (2017) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การสอนและการเรียนรู้ด้วยการบริหารโรงเรียน ทักษะคิดของครูและความสามารถในการสอน การศึกษามุ่งเน้นไปที่การนาการนิเทศการสอน และการเรียนรู้ที่ทัศนคติของครู และความสามารถของครูและทัศนคติที่แตกต่างไปสู่ประสบการณ์ การสอนประชากรกลุ่มตัวอย่างคือ ครู 82 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีข้อเกี่ยวกับการสอนและการเรียนรู้ของผู้นิเทศและความสามารถในการสอน วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและการอนุมานเชิงสถิติค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมและเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า ระดับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับสูง อย่างไรก็ตามไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างการสอนและการนิเทศ การเรียนรู้ที่มีทัศนคติและความสามารถในการสอน นอกจากนี้ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่าทัศนคติในการสอนมีความแตกต่างกัน ผลลัพธ์โดยรวมแสดงให้เห็นความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการสอน ในระดับปานกลางและระดับต่ำ กับการนิเทศการเรียนรู้ด้วยทัศนคติและความสามารถในการสอน โดยสรุปถ้าการสอนและการนิเทศการเรียนรู้อยู่ในระดับสูง ทัศนคติและความสามารถในการสอน จะดีขึ้น ผลลัพธ์โดยรวมแสดงให้เห็นความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการสอนในระดับปานกลางและ

ระดับต่ำกับการนิเทศการเรียนรู้ด้วยทัศนคติและความสามารถในการสอน โดยสรุปถ้าการสอน การและการนิเทศการเรียนรู้ในระดับสูงทัศนคติและความสามารถในการสอนจะดีขึ้น

Daud (2018) ได้ศึกษาวิจัย การปฏิบัติงานนิเทศภายในชั้นเรียนของโรงเรียน มัธยมศึกษาในเขตพื้นที่รัฐเกดะห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของครู ที่มีต่อการนิเทศการศึกษา ประกอบด้วย 23 รายการ กลุ่มตัวอย่างคือ ครูจากโรงเรียนมัธยมที่ เกี่ยวข้อง 120 โรงเรียน ในรัฐเกดะห์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างปัจจัยความเชื่อมั่นในการเรียน การสอนในชั้นเรียนและสนับสนุนการเรียนการสอนของผู้บริหารและการมีส่วนร่วมของนักเรียน แต่มีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความเชื่อมั่นของผู้บริหารสนับสนุนครูในการนิเทศการสอนและ ทัศนคติของครูที่มีต่อการนิเทศสนับสนุนการสอน ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถใช้เป็นคู่มือสำหรับ การศึกษาสามารถใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับครู เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของการสอนและการนิเทศ การศึกษาในชั้นเรียน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ จะพบว่า งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารการศึกษาในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน ของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ มีคุณธรรม และจริยธรรมและลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดีและมีคุณภาพ และเพื่อเตรียมผู้เรียนสู่ความเป็นพลเมืองโลก ซึ่งสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังมีปัญหาด้านการ บริหารงานวิชาการในโรงเรียนในหลายด้าน การดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนยังมีข้อบกพร่องที่ต้อง ปรับปรุงพัฒนาแก้ไข และผู้บริหาร ครูผู้สอน หน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความสำคัญในการ พัฒนางานวิชาการ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษานั้นมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้น กำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการจัดการเรียนเรียนรู้ และนำผลมาใช้ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด ผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ และสร้างความตระหนักแก่ บุคลากรในโรงเรียน ให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ พัฒนาตนเองและพัฒนางานอยู่เสมอ ส่งเสริม กระบวนการวิจัย และส่งเสริมครูในการใช้และพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน เข้ามาช่วยในการพัฒนาส่งเสริมงานวิชาการ และต้องมีการประสานความร่วมมือกันในการทำงาน ระหว่างบุคคล หน่วยงาน และองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารต้องเปลี่ยนจากผู้สั่งการมาเป็นผู้ ประสานงาน และมีการทำงานเป็นหมู่คณะ มีการวางแผนและทำงานร่วมกัน และมีการนำเทคโนโลยี มาช่วยในการอำนวยความสะดวกที่จะเป็นแหล่งเชื่อมความรู้มารวมไว้เป็นแหล่งเรียนรู้ร่วมกัน สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้จากทั่วโลก

บทที่ 3

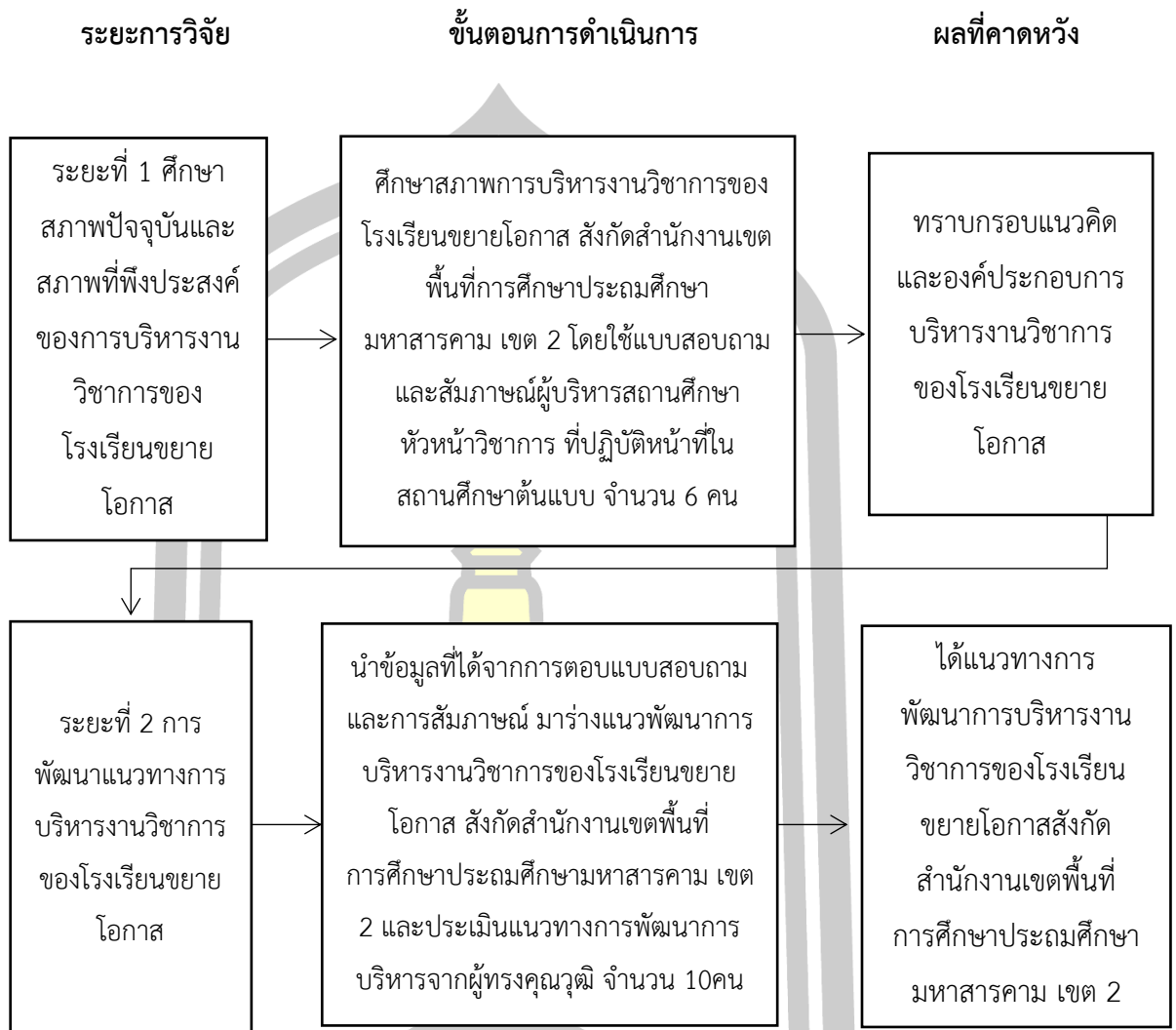
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการในลักษณะ
ของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) มี 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ดำเนินการวิจัย
แสดงดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แสดง ระยะการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ และผลที่คาดหวัง

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารและครูผู้สอน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 810 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 48 คน ครู จำนวน 762 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

มหาสารคาม เขต 2 จำนวน 253 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) จากนั้นทำการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 16 คน และครูผู้สอน จำนวน 237 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง แบบง่าย (Simple Random Sampling) ตามอัตราส่วนโรงเรียนแต่ละขนาดในแต่ละพื้นที่ เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้โดยมีรายละเอียด แสดงดังตาราง 5

ตาราง 5 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนขยายโอกาสจำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดของ สถานศึกษา	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม
เล็ก	9	89	98	3	28	31
กลาง	39	673	712	13	209	222
รวม	48	762	810	16	237	253

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบสอบถาม (Questionnaire)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 1 ฉบับ เป็นการสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ Likert โดยกำหนดคะแนนตามความหมายของแต่ละระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

5 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ มากที่สุด

4 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ มาก

3 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ปานกลาง

2 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ น้อย

1 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ น้อยที่สุด

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของ
การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 2 มีรายละเอียดดังนี้

3.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
เพื่อขอคำแนะนำ จากนั้นจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน
เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง
(Construct Validity) ความถูกต้องของภาษาที่ใช้ (Wording) และหาค่าดัชนีสอดคล้อง (Index of
Item Objective Congruence: IOC) คุณสมบัติในการเลือกผู้เชี่ยวชาญ คือ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
ด้านการศึกษหรือด้านวิจัยทางการศึกษา จำนวน 5 ท่าน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

3.2.1 รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์
สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3.2.2 รองศาสตราจารย์ ดร.อพันธ์ ฟูลพทุธา อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์
สาขาวิจัยและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3.2.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธะวา คามดิษฐ์ อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์
สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3.2.4 ดร.ฐิตารีย์ วิลัยเลิศ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญ
การพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

3.2.5 ดร.ชัตสร พิกุลทอง ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม

เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และ
รับข้อเสนอแนะต่าง ๆ ซึ่งในการตรวจสอบนี้ใช้วิธีการตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content
Validity) โดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)
ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา มีเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถาม นั้นวัดจุดประสงค์ที่ระบุไว้จริง

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถาม นั้นวัดจุดประสงค์ที่ระบุไว้จริง

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถาม นั้นไม่วัดจุดประสงค์ที่ระบุไว้จริง

นำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยคัดเลือกข้อคำถาม
ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ตั้งแต่ .60 ขึ้นไป
พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .60 ถึง 1.00

3.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้ง และเมื่อทำการปรับปรุง แก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

3.4 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างรายข้อกับคะแนนรวม โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง .64 ถึง .89 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพที่พึงประสงค์อยู่ระหว่าง .50 ถึง .85

3.5 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Co-efficient Method) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) พบว่า สภาพปัจจุบันมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .99 และสภาพที่พึงประสงค์มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98

3.6 ผู้วิจัยปรับปรุงแบบสอบถามหลังทดลองใช้อีกครั้ง แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำก่อนนำฉบับสมบูรณ์ไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมแบบสอบถามสภาพสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ดังนี้

4.1 ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ขอความอนุเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ในการเข้าดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาในสังกัด เพื่อเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ขอนหนังสือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อดำเนินการเก็บข้อมูล สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire)

4.3 นำหนังสือขออนุญาตจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 และแบบสอบถาม ส่งไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแนบซองเปล่าพร้อมติดแสตมป์ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่กลุ่มตัวอย่างในการส่งแบบสอบถามกลับคืน สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ส่งแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยจะดำเนินการไปเก็บคืนจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

4.4 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อดำเนินการและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อเป็นแนวทางในการตั้งข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ต่อไป

5. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดทำข้อมูล

5.1.1 ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทุกฉบับ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5.1.2 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสอบถามเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ นำข้อมูลทั้งหมดมาแจกแจงหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

5.1.3 แบบสอบถามตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาให้คะแนนตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

	ระดับ 5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด
	ระดับ 4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก
	ระดับ 3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง
	ระดับ 2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อย
	ระดับ 1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด
	เทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ดังนี้
มากที่สุด	ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด
	ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก
ปานกลาง	ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง
	ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย
น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

5.2.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 นำข้อมูลไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์

5.2.3 วิเคราะห์ร้อยละของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

5.2.4 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) โดยการนำข้อมูลของผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

6.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

6.1.1 ค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตรดังนี้ (สุนทรพจน์ ดำรงค์พานิช, 2554)

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนข้อมูล

6.1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สูตรดังนี้ (สุนทรพจน์ ดำรงค์พานิช, 2554)

$$\text{สูตร } S.D. = \sqrt{\frac{N(\sum X) - (\sum X^2)}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนข้อมูล

พหุ ประถมศึกษา

6.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

6.2.1 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Corrected Item - total Correlation) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวม
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมที่หาค่าอำนาจจำแนก
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมของคะแนนรวมของแบบสอบถาม
	N	แทน	จำนวนทั้งหมดของแบบสอบถาม
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมของผลคูณคะแนนที่หาค่าอำนาจจำแนก
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของแบบสอบถามกำลังสองของคะแนนแต่ละข้อ
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมของแบบสอบถามกำลังสองของคะแนนรวม

6.2.2 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	คือ	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	N	คือ	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
	S_i^2	คือ	ความแปรปรวนของแบบทดสอบรายข้อ
	S_t^2	คือ	ความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

6.2.3 ค่าความสอดคล้องหรือดัชนีของความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามแต่ละรายจุดประสงค์ (Index of Item – Objective Congruence หรือ IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\Sigma R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะพฤติกรรม
 ΣR แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

6.2.4 การคำนวณดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index = PNI) โดยใช้สูตรการคำนวณ PNI ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

$$PNI_{\text{modified}} = \frac{(I - D)}{D}$$

เมื่อ PNI_{modified} แทน วิธีเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
 I แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็นหรือความคาดหวัง
 D แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

1. ประชากร

1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการสัมภาษณ์ แนวทางการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จากโรงเรียนขยายโอกาส และเป็นโรงเรียนต้นแบบที่ผ่านการรับรองการประกันคุณภาพภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐานสูงกว่าระดับประเทศ และมีแหล่งเรียนรู้ทางวิชาการ ผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศด้านวิชาการ (Best Practice) ระดับเขตพื้นที่การศึกษาขึ้นไป ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 6 คน จากโรงเรียนขยายโอกาส 3 แห่ง ประกอบด้วย

1.1.1 โรงเรียนหัวหมิววิทยาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 2 เป็นโรงเรียนต้นแบบการส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน กิจกรรมพานบายศรี

- ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน
- หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 1 คน

1.1.2 โรงเรียนโนนจานวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 2 เป็นโรงเรียนต้นแบบการส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ สื่อและนวัตกรรมที่ส่งเสริมผู้เรียน
ให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

- ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน
- หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 1 คน

1.1.3 โรงเรียนบ้านเหล่า (ประชานุเคราะห์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นโรงเรียนคุณภาพด้านวิชาการ

- ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน
- หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 1 คน

1.2 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารงานวิชาการ เพื่อใช้ในการประเมินความเหมาะสม
และความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 10 คน คุณสมบัติในการเลือก
ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ เป็น ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ หัวหน้างานวิชาการ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยมีคุณวุฒิด้านการศึกษา
ตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป และนักวิชาการด้านการศึกษาที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษา
ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย

- 1.2.1 นางชนากานต์ กาหลง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขวาสีอุบล
- 1.2.2 นายอธิการ สุขศรี ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร
- 1.2.3 นางสาวจันทร์เพ็ญ ทองดวง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองห้าง
- 1.2.4 นางสาววันวิสาข์ ศรีภูมิ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองระเวียง
- 1.2.5 นางจรินันท์ อรรถโยโค ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเมืองเตา
- 1.2.6 นางสาวปวีณา รัตน์ย์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

1.2.7 นางดรินมาธ มุลสุข ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 กลุ่มงานนิเทศติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัด
การศึกษา

1.2.8 นางสาวช่อรัตน ปัทมมา ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและ กระบวนการเรียนรู้

1.2.9 ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ สาขาบริหารและพัฒนา การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1.2.10 รองศาสตราจารย์ ดร.อัฐพล อินตะเสนา อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบสัมภาษณ์ (Structured Interview)

แบบสัมภาษณ์ เพื่อหาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยนำผลการ วิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถาม บริบทการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษา จากการศึกษาระยะที่ 1 มาเป็นประเด็นในการตั้งคำถาม จากกลุ่มตัวอย่าง ที่มีผลการ ปฏิบัติงานเป็นเลิศด้านวิชาการ (Best Practice) มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปในการสัมภาษณ์ โดยถามในประเด็นดังนี้ คือ ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ ประสบการณ์ทางงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 ประเด็นในการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างมีคำถาม 6 ด้าน ตามองค์ประกอบของกรอบแนวคิด ครอบคลุมการศึกษาหาการพัฒนาแนวทางการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

2.2 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้

ใช้แบบประเมินการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นแบบประเมินที่สร้างขึ้น โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ และสาระสำคัญเกี่ยวกับทางการ บริหารงานวิชาการ โดยผู้วิจัยใช้แบบประเมินแนวทางเพื่อหาคุณภาพของแนวทางการบริหารงาน วิชาการ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการ บริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นคำถาม ปลายเปิด เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้การเสนอแนะ แนวทางการบริหารงานวิชาการ

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือแบบสัมภาษณ์

3.1.1 ศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาระยะที่ 1 ในสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 6 ด้าน เพื่อนำมากำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์

3.1.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ในการสัมภาษณ์ จากหนังสือการวิจัย การศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1.3 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ให้ครอบคลุม การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ทั้ง 6 ด้าน

3.1.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้คำแนะนำแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.1.5 ปรับปรุงแก้ไข จัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับจริง เพื่อนำไปสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ ข้อมูล เพื่อการศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

3.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือแบบประเมินความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างโดยมีวิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือดังนี้

3.2.1 ศึกษาหลักการวิธีการสร้างแบบประเมิน และวิธีการประเมิน

3.2.2 สร้างแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ให้มีประเด็นครอบคลุม ประเด็นการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

3.2.3 กำหนดค่าระดับแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้อยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้อยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้อยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้อยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3.2.4 ผู้วิจัยนำแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ที่ปรับปรุงแก้ไข แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (ชุดเดิม) เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)

3.2.5 นำแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือราชการจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

4.1.1 การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์

1) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพื่อหาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้อำนวยการสถานศึกษา และหัวหน้างานวิชาการ จากสถานศึกษาที่เป็นเลิศ ทางด้านการบริหารวิชาการ จำนวน 3 โรงเรียน จำนวน 6 คน

2) ดำเนินการสัมภาษณ์การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ดังต่อไปนี้

2.1) โรงเรียนหัวหมื่นประชาสรรค์

2.1.1) ผู้อำนวยการโรงเรียนหัวหมื่นประชาสรรค์

2.1.2) หัวหน้างานวิชาการโรงเรียนหัวหมื่นประชาสรรค์

2.2) โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนโนนจานวิทยา

2.2.1) ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนจานวิทยา

2.2.2) หัวหน้างานวิชาการโรงเรียนโนนจานวิทยา

2.3) โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนบ้านเหล่า (ประชานุเคราะห์)

2.3.1) ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเหล่า (ประชานุเคราะห์)

2.3.2) หัวหน้างานวิชาการโรงเรียนบ้านเหล่า (ประชานุเคราะห์)

3) นัดหมายกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่จะสัมภาษณ์ ตามวันเวลาที่กำหนดแล้วเข้าดำเนินการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษา และหัวหน้างานวิชาการ สถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ (Best Practice) ทางด้านวิชาการ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

4.1.2 การเก็บข้อมูลจากการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้

1) ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิ โดยทาการนัดหมายเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการประเมินการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

2) นำร่างการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พร้อมกับแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน และรวบรวมแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้คืนจากผู้ทรงคุณวุฒิ

5. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดทำข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทั้งหมดมาดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วสรุปเป็นใจความสำคัญและนำเสนอเป็นความเรียงเชิงพรรณนาวิเคราะห์เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการ

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์วิเคราะห์ออกเป็นหมวดหมู่ โดยนำข้อมูลที่จัดหมวดหมู่แล้วมาสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ และสร้างบทสรุปโดยการจัดลำดับตามองค์ประกอบหลักของการบริหารงานวิชาการ เสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) และจัดทำลำดับรายการเป็นรายชื่อ

5.3 การจัดทำข้อมูลจากการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นนำข้อมูลมาประมวลผลทางสถิติเพื่อวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางและเพื่อหา ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์การแปลค่าความหมายค่าเฉลี่ยซึ่งกำหนดให้คะแนนเฉลี่ยในระดับมาก หรือคะแนนเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป เป็นเกณฑ์พิจารณายอมรับว่าร่างแนวทางนั้นใช้ได้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้

5.4.1 วิเคราะห์คะแนนจากแบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง แนวทางฯ มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง แนวทางฯ มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง แนวทางฯ มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง แนวทางฯ มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง แนวทางฯ มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.4.2 ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการบริหารงานวิชาการ และแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

6.1 ค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตรดังนี้ (สุนทรพจน์ ดำรงค์พานิช, 2554)

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูล

6.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สูตรดังนี้ (สุนทรพจน์ ดำรงค์พานิช, 2554)

$$\text{สูตร } S.D. = \sqrt{\frac{N(\sum X) - (\sum X^2)}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยผู้วิจัยได้นำเสนอรายละเอียดผลการวิจัยตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์แทนความหมายต่าง ๆ ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
I	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
PNI_{modified}	แทน	ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเป็น 2 ระยะ ตามลำดับดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ระยะที่ 2 แนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ผู้วิจัยนำเสนอเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำเสนอด้วยความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ตามตาราง 6 ดังนี้

ตาราง 6 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน	ผู้บริหารสถานศึกษา	หัวหน้างานวิชาการ	ครูผู้สอน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โรงเรียนขนาดกลาง	13	13	196	222	87.75
โรงเรียนขนาดเล็ก	3	3	25	31	12.25
รวม	16	16	237	253	100

จากตาราง 6 พบว่า ผู้ตอบแบบประเมินเป็นครูทั้งหมดโดยแยกตามขนาดของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 87.75 และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 12.25

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาศภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยได้แยกเป็นองค์ประกอบหลัก 6 ด้าน ปรากฏผลดังตาราง 7 – 13

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความเป็นการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

การบริหารงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.44	0.92	ปานกลาง	4.60	0.55	มากที่สุด
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.54	0.84	มาก	4.62	0.55	มากที่สุด
3. การวัดผลและประเมินผล	3.50	0.92	ปานกลาง	4.58	0.56	มากที่สุด
4. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	3.42	0.84	ปานกลาง	4.56	0.52	มากที่สุด
5. การนิเทศการศึกษา	3.46	0.80	ปานกลาง	4.53	0.55	มากที่สุด
6. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี	3.49	0.85	ปานกลาง	4.54	0.56	มากที่สุด
โดยรวม	3.48	0.86	ปานกลาง	4.57	0.55	มากที่สุด

จากตาราง 7 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการนิเทศการศึกษา

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. มีแผนการบริหารหลักสูตรและปฏิทิน การบริหารหลักสูตรรายปีการศึกษา	3.40	0.96	ปานกลาง	4.61	0.58	มากที่สุด
2. มีการวิเคราะห์กฎหมาย นโยบาย หลักสูตรแกนกลาง และบริบทของ สถานศึกษา	3.30	0.95	ปานกลาง	4.48	0.63	มากที่สุด
3. มีการจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศของ สถานศึกษาและชุมชนและปรับปรุงข้อมูลให้ เป็นปัจจุบัน	3.53	0.96	มาก	4.65	0.53	มากที่สุด
4. มีการแต่งตั้งผู้ปฏิบัติงานด้านหลักสูตร และมีมอบหมายหน้าที่อย่างชัดเจน	3.56	0.96	มาก	4.70	0.51	มากที่สุด
5. มีแผนการใช้หลักสูตร การนิเทศ การประเมิน และการปรับปรุงหลักสูตร	3.39	0.81	ปานกลาง	4.53	0.55	มากที่สุด
6. หลักสูตรของสถานศึกษาผ่านการ ตรวจสอบและประเมิน โดยผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เกี่ยวข้อง	3.52	0.94	มาก	4.60	0.54	มากที่สุด
7. ผู้บริหารเป็นผู้นำทางวิชาการเป็น แบบอย่างของการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	3.43	0.83	ปานกลาง	4.65	0.58	มากที่สุด
8. บริหารจัดการงบประมาณด้านพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาได้อย่างประหยัดและ คุ้มค่า	3.50	0.84	ปานกลาง	4.63	0.48	มากที่สุด
9. มีการกำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทาง การดำเนินงานของสถานศึกษาที่ชัดเจน	3.36	0.99	ปานกลาง	4.58	0.54	มากที่สุด
โดยรวม	3.44	0.92	ปานกลาง	4.60	0.55	มากที่สุด

จากตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และจัดลำดับความต้องการของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา พบว่า

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ มีการแต่งตั้งผู้ปฏิบัติงานด้านหลักสูตร และมีมอบหมายหน้าที่อย่างชัดเจน มีการจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชนและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน และหลักสูตรของสถานศึกษาผ่านการตรวจสอบและประเมิน โดยคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู ผู้แทนชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เกี่ยวข้อง

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับ คะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ มีการแต่งตั้งผู้ปฏิบัติงานด้านหลักสูตร และมีมอบหมายหน้าที่อย่างชัดเจน มีการจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชนและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน และผู้บริหารเป็นผู้นำทางวิชาการเป็นแบบอย่างของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ในภาพรวมและรายด้าน

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. มีการวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้	3.54	0.77	มาก	4.55	0.55	มากที่สุด
2. แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบ ครบถ้วนและกำหนดจุดมุ่งหมายของการ จัดการเรียนรู้อย่างชัดเจน	3.46	0.70	ปานกลาง	4.60	0.55	มากที่สุด

ตาราง 9 (ต่อ)

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
3. วิเคราะห์ผู้เรียนเพื่อนำมาวางแผนการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียน	3.43	0.95	ปานกลาง	4.58	0.54	มากที่สุด
4. จัดบรรยากาศและจัดการชั้นเรียนโดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน	3.58	0.97	มาก	4.65	0.62	มากที่สุด
5. ตรวจสอบความเหมาะสมและประเมินคุณภาพของเอกสาร ตำรา สื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้	3.57	0.96	มาก	4.60	0.54	มากที่สุด
6. จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และใช้วิธีการหลากหลาย เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม	3.56	0.61	มาก	4.68	0.47	มากที่สุด
7. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้สม่ำเสมอ เพื่อนำมาใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้	3.52	0.81	มาก	4.60	0.54	มากที่สุด
8. วัดผลและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่ถูกต้อง และใช้เครื่องมือการวัดผลที่มีคุณภาพ	3.60	0.87	มาก	4.66	0.57	มากที่สุด
9. นิเทศการจัดการเรียนรู้โดยคณะกรรมการนิเทศภายในของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของการจัดการเรียนรู้	3.59	0.87	มาก	4.63	0.53	มากที่สุด
โดยรวม	3.54	0.84	มาก	4.62	0.55	มากที่สุด

จากตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และจัดลำดับความต้องการของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ วัดผลและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่ถูกต้อง และใช้เครื่องมือการวัดผลที่มีคุณภาพ นิเทศ การจัดการเรียนรู้โดยคณะกรรมการนิเทศภายในของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของการจัดการ เรียนรู้ และจัดบรรยากาศและจัดการชั้นเรียนโดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับ คะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและใช้วิธีการหลากหลาย เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียน มีส่วนร่วม วัดผลและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่ถูกต้อง และใช้เครื่องมือการวัดผลที่มีคุณภาพ และจัดบรรยากาศและจัดการชั้นเรียนโดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ด้านการวัดผลและประเมินผล ในภาพรวมและรายด้าน

การพัฒนาระบบการเรียนรู้อยู่	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการ เรียนรู้ และวางแผนการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้	3.40	0.98	ปานกลาง	4.48	0.59	มาก
2. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์	3.50	0.98	ปานกลาง	4.56	0.59	มากที่สุด
3. วิธีการที่ใช้ในการวัดและประเมินผล การเรียนรู้มีความเหมาะสม สามารถวัด และประเมินผลได้ตรงตามวัตถุประสงค์	3.47	0.97	ปานกลาง	4.58	0.58	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

การพัฒนาระบบการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
4. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ และความเข้าใจวิธีการและหลักเกณฑ์ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	3.51	0.96	ปานกลาง	4.57	0.63	มากที่สุด
5. กระบวนการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ มีการดำเนินการอย่างมี มาตรฐาน ชัดเจน เทียบตรง และโปร่งใส	3.57	0.89	มาก	4.65	0.53	มากที่สุด
6. มีการรายงานผลการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอย่างเป็นระบบ มีมาตรฐาน และตรงเวลา	3.49	0.90	ปานกลาง	4.57	0.54	มากที่สุด
6. มีการวิเคราะห์ผลการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ดีและมี คุณภาพยิ่งขึ้น	3.52	0.82	มาก	4.59	0.49	มากที่สุด
7. มีการศึกษาค้นคว้า พัฒนา ออกแบบ การวัดผลประเมินผลที่เหมาะสมกับ การจัดกระบวนการเรียนรู้	3.55	0.86	มาก	4.64	0.48	มากที่สุด
โดยรวม	3.50	0.92	ปานกลาง	4.58	0.56	มากที่สุด

จากตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน
สภาพที่พึงประสงค์และจัดลำดับความต้องการของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการวัดผลและประเมินผล
พบว่า

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ โดยรวม
อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ

ได้แก่ กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีการดำเนินการอย่างมีมาตรฐาน ชัดเจน เทียบตรง และโปร่งใส มีการศึกษาค้นคว้า พัฒนา ออกแบบการวัดผลประเมินผลที่เหมาะสมกับการจัด กระบวนการเรียนรู้ และมีการวิเคราะห์ผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ดีและมีคุณภาพยิ่งขึ้น

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับ คะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีการดำเนินการอย่างมีมาตรฐาน ชัดเจน เทียบตรง และโปร่งใส มีการศึกษาค้นคว้า พัฒนา ออกแบบการวัดผลประเมินผลที่เหมาะสมกับการจัด กระบวนการเรียนรู้ และมีการวิเคราะห์ผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ดีและมีคุณภาพยิ่งขึ้น

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ในภาพรวมและรายด้าน

การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. มีนโยบายส่งเสริมให้มีการพัฒนา แหล่งเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของ สถานศึกษาและชุมชน	3.53	0.77	มาก	4.70	0.46	มากที่สุด
2. การจัดทำฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ทั้งใน สถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น	3.34	0.73	ปานกลาง	4.58	0.49	มากที่สุด
3. ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนร่วมกันระหว่าง สถานศึกษากับบุคคลองค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	3.52	0.80	มาก	4.63	0.48	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
4. มีการสำรวจ พัฒนา และจัดทำ สารสนเทศแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ของ นักเรียน และชุมชนท้องถิ่น	3.49	0.88	ปานกลาง	4.51	0.50	มากที่สุด
5. การพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน ด้านวิธีการเรียนรู้จาก แหล่งเรียนรู้นอกตำราเรียน และการ เรียนรู้ความรู้จากตัวบุคคล	3.51	0.95	มาก	4.60	0.49	มากที่สุด
6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับ ชุมชนเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้าง ความสัมพันธ์อันดี	3.29	0.85	ปานกลาง	4.48	0.50	มาก
7. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญา ท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เกิด ประโยชน์ต่อการเรียนการสอน	3.25	0.90	ปานกลาง	4.48	0.55	มาก
8. มีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการเพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ ของสถานศึกษา	3.45	0.78	ปานกลาง	4.48	0.59	มาก
โดยรวม	3.42	0.83	ปานกลาง	4.56	0.51	มากที่สุด

จากตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และจัดลำดับความต้องการของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ

ได้แก่ มีนโยบายส่งเสริมให้มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและชุมชน ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคลองค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และการพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน ด้านวิธีการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้นอกระบบโรงเรียน และการเรียนรู้ความรู้จากตัวบุคคล

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับ คะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับได้แก่ มีนโยบายส่งเสริมให้มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและชุมชน ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคล องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และการพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน ด้านวิธีการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้นอกระบบโรงเรียน และการเรียนรู้ความรู้จากตัวบุคคล

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ด้านการนิเทศการศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน

การนิเทศการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. มีคณะกรรมการนิเทศการจัดการเรียนรู้ และการทำงานในสถานศึกษา	3.46	0.59	ปานกลาง	4.51	0.59	มากที่สุด
2. แผนและปฏิทินการนิเทศการจัดการ เรียนรู้และการทำงานมีเวลาที่ชัดเจน	3.44	0.75	ปานกลาง	4.53	0.55	มากที่สุด
3. กำหนด กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงหรือแนวทางการนิเทศใน โรงเรียนอย่างชัดเจน	3.52	0.86	มาก	4.53	0.50	มากที่สุด
4. จัดบรรยากาศของการนิเทศการศึกษา เป็นบรรยากาศแห่งการเป็นมิตร	3.38	0.95	ปานกลาง	4.58	0.55	มากที่สุด

ตาราง 12 (ต่อ)

การนิเทศการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
5. จัดทำเอกสาร คู่มือ เกี่ยวกับการนิเทศ ที่เข้าใจมีการกำหนดแนวทางที่ชัดเจน	3.51	0.72	มาก	4.55	0.54	มากที่สุด
6. ส่งเสริมบุคลากรให้มีความรับผิดชอบต่อ การนิเทศการศึกษาด้วยวิธีที่หลากหลาย	3.45	0.82	ปานกลาง	4.51	0.55	มากที่สุด
7. เลือกใช้รูปแบบหรือวิธีการนิเทศการ จัดการเรียนรู้และการทำงานที่เหมาะสม	3.47	0.74	ปานกลาง	4.56	0.50	มากที่สุด
8. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การปฏิบัติงาน ซึ่งกันและกันของบุคลากรในสถานศึกษา	3.45	0.89	ปานกลาง	4.48	0.59	มาก
โดยรวม	3.46	0.80	ปานกลาง	4.53	0.55	มากที่สุด

จากตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และจัดลำดับความต้องการของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ กำหนด กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงหรือแนวทางการนิเทศในโรงเรียนอย่างชัดเจน จัดทำเอกสาร คู่มือ เกี่ยวกับการนิเทศที่เข้าใจมีการกำหนดแนวทางที่ชัดเจน และเลือกใช้รูปแบบหรือวิธีการนิเทศ การจัดการเรียนรู้และการทำงานที่เหมาะสม

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับ คะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ จัดบรรยากาศของการนิเทศการศึกษาเป็นบรรยากาศแห่งการเป็นมิตร แฝงและปฏิบัติในการนิเทศ การจัดการเรียนรู้และการทำงานมีช่วงเวลาชัดเจน เลือกใช้รูปแบบหรือวิธีการนิเทศการจัดการ

เรียนรู้และการทำงานที่เหมาะสม และจัดทำเอกสาร คู่มือ เกี่ยวกับการนิเทศที่เข้าใจมีการกำหนด
แนวทางที่ชัดเจน

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ในภาพรวมและรายด้าน

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี						
1. ให้ความรู้แก่บุคลากร เรื่องกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ด้านการใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	3.46	0.99	ปานกลาง	4.50	0.55	มาก
2. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม ผลิตสื่อการเรียนเพื่อให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	3.49	0.71	ปานกลาง	4.55	0.59	มากที่สุด
3. จัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อ เทคโนโลยีต่าง ๆ ในการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่พึงงาม	3.52	0.83	มาก	4.60	0.49	มากที่สุด
4. ร่วมกันสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ เหมาะสม เพื่อนำไปใช้ในกระบวนการ ทำงาน	3.53	0.94	มาก	4.56	0.54	มากที่สุด
5. มีระบบการประชาสัมพันธ์ภายในและ ภายนอกองค์กรเกี่ยวกับการพัฒนาและใช้ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.43	0.81	มาก	4.46	0.59	มาก
6. ส่งเสริมให้บุคลากรทำงานร่วมกันเป็น ทีมในการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	3.51	0.78	มาก	4.58	0.54	มากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
7. ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ร่วมกันเรื่องการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ระหว่าง สถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน	3.41	0.90	ปานกลาง	4.50	0.60	มาก
8. เป็นแบบอย่างของการพัฒนาและใช้ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.58	0.79	มาก	4.59	0.59	มากที่สุด
โดยรวม	3.49	0.85	ปานกลาง	4.54	0.56	มากที่สุด

จากตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และจัดลำดับความต้องการของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี พบว่า

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ เป็นแบบอย่างของการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ร่วมกันสร้างสรรค์ นวัตกรรมที่เหมาะสม เพื่อนำไปใช้ในกระบวนการทำงาน และจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อ เทคโนโลยีต่าง ๆ ในการปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับ คะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับได้แก่ จัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ในการปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม เป็นแบบอย่างของการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี และส่งเสริมให้บุคลากรทำงานร่วมกันเป็น ทีมในการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยได้
วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเพื่อจัดลำดับความสำคัญ เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบการพัฒนา
แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปรากฏผลดังตาราง 14 - 20

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม
เขต 2 และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง PNI_{modified} และลำดับความต้องการ
จำเป็น โดยรวม

การบริหารงานวิชาการ	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่พึงประสงค์ (I)	PNI_{modified} (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.44	4.60	0.337	1
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.54	4.62	0.305	5
3. การวัดผลและประเมินผล	3.50	4.58	0.308	4
4. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	3.42	4.56	0.332	2
5. การนิเทศการศึกษา	3.46	4.53	0.309	3
6. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี	3.49	4.54	0.301	6

จากตาราง 14 พบว่า ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
เรียงตามลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ลำดับที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร
สถานศึกษา ลำดับที่ 2 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ลำดับที่ 3 การนิเทศการศึกษา
ลำดับที่ 4 การวัดผลและประเมินผล ลำดับที่ 5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และลำดับ 6
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี

ตาราง 15 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง PNI_{modified} ของการดำเนินงานการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่พึงประสงค์ (I)	PNI _{modified} (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
1. มีแผนการบริหารหลักสูตรและปฏิทินการ บริหารหลักสูตรรายปีการศึกษา	3.40	4.61	0.356	3
2. มีการวิเคราะห์กฎหมาย นโยบาย หลักสูตรแกนกลาง และบริบทของ สถานศึกษา	3.30	4.48	0.355	4
3. มีการจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศของ สถานศึกษาและชุมชนและปรับปรุงข้อมูลให้ เป็นปัจจุบัน	3.53	4.65	0.317	8
4. มีการแต่งตั้งผู้ปฏิบัติงานด้านหลักสูตร และมีมอบหมายหน้าที่อย่างชัดเจน	3.56	4.70	0.320	7
5. มีแผนการใช้หลักสูตร การนิเทศ การประเมิน และการปรับปรุงหลักสูตร	3.39	4.53	0.336	5
6. หลักสูตรของสถานศึกษาผ่านการ ตรวจสอบและประเมิน โดยคณะกรรมการ สถานศึกษา ผู้บริหาร ครู ผู้แทนชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ	3.52	4.60	0.307	9
7. ผู้บริหารเป็นผู้นำทางวิชาการเป็นแบบอย่าง ของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.43	4.65	0.358	2
8. บริหารจัดการงบประมาณด้านพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาได้อย่างประหยัดและ คุ้มค่า	3.50	4.63	0.323	6
9. มีการกำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทางการ ดำเนินงานของสถานศึกษาที่ชัดเจน	3.36	4.58	0.363	1

จากตาราง 15 ผลการจัดลำดับความต้องการในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาเรียงจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทางการดำเนินงาน ของสถานศึกษาที่ชัดเจน ผู้บริหารเป็นผู้นำทางวิชาการเป็นแบบอย่างของการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา และมีแผนการบริหารหลักสูตรและปฏิทินการบริหารหลักสูตรรายปีการศึกษา

ตาราง 16 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง PNI_{modified} ของการดำเนินงานการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่พึงประสงค์ (I)	PNI_{modified} (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
1. มีการวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้	3.54	4.55	0.285	8
2. แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบ ครบถ้วนและกำหนดจุดมุ่งหมายของ การจัดการเรียนรู้อย่างชัดเจน	3.46	4.60	0.329	2
3. วิเคราะห์ผู้เรียนเพื่อนำมาวางแผนการ จัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับ ความแตกต่างของผู้เรียน	3.43	4.58	0.335	1
4. จัดบรรยากาศและจัดการชั้นเรียน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน	3.58	4.65	0.299	5
5. ตรวจสอบความเหมาะสมและประเมิน คุณภาพของเอกสาร ตำรา สื่อการเรียนรู้อ และแหล่งการเรียนรู้ที่นำมาใช้ในการจัดการ เรียนรู้	3.57	4.60	0.289	8
6. จัดการเรียนรู้อย่างเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และใช้วิธีการหลากหลาย เพื่อกระตุ้นให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วม	3.56	4.68	0.315	3

ตาราง 16 (ต่อ)

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่พึงประสงค์ (I)	PNI _{modified} (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
7. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้สม่ำเสมอเพื่อนำมาใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้	3.52	4.60	0.307	4
8. วัดผลและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่ถูกต้อง และมีคุณภาพ	3.60	4.66	0.294	6
9. นิเทศการจัดการเรียนรู้โดยคณะกรรมการนิเทศภายในของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของการจัดการเรียนรู้	3.59	4.63	0.290	7

จากตาราง 16 ผลการจัดลำดับความต้องการในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เรียงจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ วิเคราะห์ผู้เรียนเพื่อนำมาวางแผนการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียน แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบครบถ้วนและกำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้อย่างชัดเจน และจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและใช้วิธีการหลากหลาย เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม

ตาราง 17 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง PNI_{modified} ของการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 การวัดผลและประเมินผล

การวัดผลและประเมินผล	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่พึงประสงค์ (I)	PNI _{modified} (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้และวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	3.40	4.48	0.318	2

ตาราง 17 (ต่อ)

การวัดผลและประเมินผล	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่พึงประสงค์ (I)	PNI _{modified} (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
2. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์	3.50	4.56	0.303	7
3. วิธีการที่ใช้ในการวัดและประเมินผล การเรียนรู้มีความเหมาะสม สามารถวัดและ ประเมินผลได้ตรงตามวัตถุประสงค์	3.47	4.58	0.320	1
4. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ และความเข้าใจวิธีการและหลักเกณฑ์การวัด และประเมินผลการเรียนรู้	3.51	4.57	0.302	8
5. กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีการดำเนินการอย่างมีมาตรฐาน ชัดเจน เที่ยงตรง และโปร่งใส	3.57	4.65	0.305	5
6. มีการรายงานผลการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอย่างเป็นระบบ มีมาตรฐาน และตรงเวลา	3.49	4.57	0.309	3
7. มีการวิเคราะห์ผลการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อพัฒนาการจัดการ เรียนรู้ให้ดีและมีคุณภาพยิ่งขึ้น	3.52	4.59	0.304	6
8. มีการศึกษาค้นคว้า พัฒนา ออกแบบ การวัดผลประเมินผลที่เหมาะสมกับการจัด กระบวนการเรียนรู้	3.55	4.64	0.307	4

จากตาราง 17 ผลการจัดลำดับความต้องการในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
ขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการวัดผลและ
ประเมินผล เรียงจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ วิธีการที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

มีความเหมาะสม สามารถวัดและประเมินผลได้ตรงตามวัตถุประสงค์ กำหนดวัตถุประสงค์ของ การจัดการเรียนรู้ และวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และมีการรายงานผลการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอย่างเป็นระบบ มีมาตรฐาน และตรงเวลา

ตาราง 18 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง PNI_{modified} ของการดำเนินงานการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่พึงประสงค์ (I)	PNI _{modified} (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
1. มีนโยบายส่งเสริมให้มีการพัฒนา แหล่งเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของ สถานศึกษาและชุมชน	3.53	4.70	0.331	5
2. การจัดทำฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ทั้งใน สถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น	3.34	4.58	0.371	2
3. ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนร่วมกันระหว่าง สถานศึกษากับบุคคลองค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	3.52	4.63	0.315	6
4. มีการสำรวจ พัฒนา และจัดทำ สารสนเทศแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ของ นักเรียน และชุมชนท้องถิ่น	3.49	4.51	0.292	8
5. การพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน ด้านวิธีการเรียนรู้จากแหล่ง เรียนรู้นอกตำราเรียน และการเรียนรู้ความรู้ จากตัวบุคคล	3.51	4.60	0.311	7
6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับ ชุมชนเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้าง ความสัมพันธ์อันดี	3.29	4.48	0.362	3

ตาราง 18 (ต่อ)

การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่พึงประสงค์ (I)	PNI _{modified} (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
7. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน	3.25	4.48	0.378	1
8. มีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการเพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา	3.45	4.48	0.332	4

จากตาราง 18 ผลการจัดลำดับความต้องการในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ เรียงจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน การจัดทำฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับชุมชนเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้างความสัมพันธ์อันดี

ตาราง 19 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง PNI_{modified} ของการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่พึงประสงค์ (I)	PNI _{modified} (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
มีคณะกรรมการนิเทศการจัดการเรียนรู้และการทำงานในสถานศึกษา	3.46	4.51	0.303	5

ตาราง 19 (ต่อ)

การนิเทศการศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่พึงประสงค์ (I)	PNI_{modified} (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
2. แผนและปฏิทินการนิเทศการจัดการเรียนรู้และการทำงานมีช่วงเวลาที่ชัดเจน	3.44	4.53	0.317	2
3. กำหนด กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลง หรือแนวทางการนิเทศในโรงเรียนอย่างชัดเจน	3.52	4.53	0.287	8
4. จัดบรรยากาศของการนิเทศการศึกษาเป็นบรรยากาศแห่งการเป็นมิตร	3.38	4.58	0.355	1
5. จัดทำเอกสาร คู่มือ เกี่ยวกับการนิเทศที่เข้าใจมีการกำหนดแนวทางที่ชัดเจน	3.51	4.55	0.296	7
6. ส่งเสริมบุคลากรให้มีความรับผิดชอบต่อการนิเทศการศึกษาด้วยวิธีที่หลากหลาย	3.45	4.51	0.307	4
7. เลือกใช้รูปแบบหรือวิธีการนิเทศการจัดการเรียนรู้และการทำงานที่เหมาะสม	3.47	4.56	0.314	3
8. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การปฏิบัติงานซึ่งกันและกันของบุคลากรในสถานศึกษา	3.45	4.48	0.299	6

จากตาราง 19 ผลการจัดลำดับความต้องการในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการนิเทศการศึกษา เรียงจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ จัดบรรยากาศของการนิเทศการศึกษาเป็นบรรยากาศแห่งการเป็นมิตร แผนและปฏิทินการนิเทศการจัดการเรียนรู้และการทำงานมีช่วงเวลาที่ชัดเจน และเลือกใช้รูปแบบหรือวิธีการนิเทศการจัดการเรียนรู้และการทำงานที่เหมาะสม

ตาราง 20 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง PNI_{modified} ของการดำเนินงานการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี

การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่พึงประสงค์ (I)	PNI _{modified} (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
1. ให้ความรู้แก่บุคลากร เรื่องกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ด้านการใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	3.46	4.50	0.301	5
2. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม ผลิตสื่อการเรียนเพื่อให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	3.49	4.55	0.304	4
3. จัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อเทคโนโลยี ต่าง ๆ ในการปลูกฝังคุณธรรมค่านิยม ที่ดีงาม	3.52	4.60	0.307	2
4. ร่วมกันสร้างสรรค์นวัตกรรมที่เหมาะสม เพื่อนำไปใช้ในกระบวนการทำงาน	3.53	4.56	0.292	7
5. มีระบบการประชาสัมพันธ์ภายในและ ภายนอกองค์กรเกี่ยวกับการพัฒนาและ ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.43	4.46	0.300	6
6. ส่งเสริมให้บุคลากรทำงานร่วมกันเป็นทีม ในการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.51	4.58	0.305	3
7. ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ร่วมกันเรื่องการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ระหว่าง สถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน	3.41	4.50	0.320	1
8. เป็นแบบอย่างของการพัฒนาและ ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.58	4.59	0.282	8

จากตาราง 20 ผลการจัดลำดับความต้องการในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เรียงจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันเรื่องการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ระหว่างสถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน จัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ในการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และส่งเสริมให้บุคลากรทำงานร่วมกันเป็นทีมในการพัฒนาและใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา

โดยสรุปความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยสรุปแต่ละด้านได้ ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทางการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ชัดเจน ผู้บริหารเป็นผู้นำทางวิชาการเป็นแบบอย่างของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และมีแผนการบริหารหลักสูตรและปฏิทินการบริหารหลักสูตรรายปี การศึกษา
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเพื่อนำมาวางแผนการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียน แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบครบถ้วน และกำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้อย่างชัดเจน และจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและใช้วิธีการหลากหลาย เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม
3. ด้านการวัดผล และประเมินผล พบว่า โรงเรียนมีวิธีการที่ใช้ในการวัดและประเมินผล การเรียนรู้มีความเหมาะสม สามารถวัดและประเมินผลได้ตรงตามวัตถุประสงค์ กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ และวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และมีการรายงานผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอย่างดีเป็นระบบ มีมาตรฐาน และตรงเวลา
4. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน การจัดทำฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับชุมชนเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้างความสัมพันธ์อันดี
5. ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า โรงเรียนจัดบรรยากาศของการนิเทศการศึกษา เป็นบรรยากาศแห่งการเป็นมิตร แผนและปฏิทินการนิเทศการจัดการเรียนรู้และการทำงานมีช่วงเวลาที่ชัดเจน และเลือกใช้รูปแบบหรือวิธีการนิเทศการจัดการเรียนรู้และการทำงานที่เหมาะสม
6. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันเรื่องการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ระหว่าง

สถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน จัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ในการปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม และส่งเสริมให้บุคลากรทำงานร่วมกันเป็นทีมในการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ตอนที่ 4 ผลศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี

จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ คำลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยได้นำทั้ง 6 ด้าน ไปสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานวิชาการ จากโรงเรียนขยายโอกาส 3 แห่ง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และหัวหน้าวิชาการ จำนวน 3 คน ซึ่งสถานศึกษาดังกล่าวเป็นสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) โดยใช้เกณฑ์พิจารณาผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส ที่ผ่านการรับรองการประกันคุณภาพภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตีสุงกว่าระดับประเทศ และมีผลการปฏิบัติเป็นเลิศ ดังนี้

1. โรงเรียนหัวหมิววิทยาสรรค์ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม การส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน กิจกรรมพานบายศรี เน้นการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ โดยโรงเรียนหัวหมิววิทยาสรรค์ เปิดโอกาสให้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ จัดการเรียนรู้ทั้งเป็นสากลและท้องถิ่นประเพณีวัฒนธรรม ใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นพัฒนาส่งเสริมศักยภาพให้ครูและนักเรียนมีความสามารถระดับมืออาชีพ

1.1 นายนรินทร์ ศรีสว่าง ผู้อำนวยการโรงเรียนหัวหมิววิทยาสรรค์

1.2 นางสาวพรพันธุ์ ภูฤกษ์หมอก หัวหน้างานวิชาการโรงเรียนหัวหมิววิทยาสรรค์

2. โรงเรียนโนนจานวิทยา อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม การสร้างแหล่งเรียนรู้ สื่อและนวัตกรรมที่ส่งเสริมผู้เรียนมีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนโนนจานวิทยาได้สร้างสรรค์นวัตกรรมที่เหมาะสมกับบริบทและเป้าหมายการพัฒนา และเพื่อคัดสรรผลงานนวัตกรรมที่มีคุณค่าทางวิชาการและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษา

2.1 นายสมพร แซ่จิว ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนจานวิทยา

2.2 นางวีรินทร์ ชูทรัพย์ทวีกุล หัวหน้างานวิชาการโรงเรียนโนนจานวิทยา

3. และหัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนบ้านเหล่า (ประชานุเคราะห์) อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพด้านวิชาการ มุ่งพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ โดยโรงเรียนบ้านเหล่า (ประชานุเคราะห์) มีการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนทุกคนอย่างมีคุณภาพ มีความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1 นายยุทธพงษ์ ทิพย์สิงห์ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนบ้านเหล่า (ประชานุเคราะห์)

3.2 นางศิริพร ลินดา หัวหน้างานวิชาการโรงเรียนบ้านเหล่า (ประชานุเคราะห์)

ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยสรุปการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส ได้ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

ผลจากการสัมภาษณ์ถึงการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส ได้ข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนมีการบริหารวิชาการโดยให้ครูศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อศึกษาตัวชี้วัด องค์กรประกอบและโครงสร้างหลักสูตร วิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ประชุมและวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยครูทุกคนและทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อเห็นชอบและอนุมัติการใช้หลักสูตรสถานศึกษา จากนั้นจึงทำการสร้างและพัฒนาหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้

ผู้วิจัยนำผลการสัมภาษณ์นำเสนอ ดังตัวอย่าง

“...การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสควรมีรูปแบบและแนวทางที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน ทรัพยากรที่มี และความต้องการของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้ง ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชนและหน่วยงานท้องถิ่น เข้ามาร่วมวางแผน ออกแบบ และประเมินหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรสอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีชีวิต และทรัพยากรในพื้นที่ เชื่อมโยงกับชีวิตจริง รวมถึงมีแนวทางส่งเสริมทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

“...การวิเคราะห์หลักสูตรเป็นเรื่องที่สำคัญ คุณครูหลายท่านอาจเห็นว่าการศึกษาหลักสูตรนั้นเป็นเรื่องที่ยุงยาก เนื่องจากในหนังสือเรียนมีการวิเคราะห์หลักสูตรเนื้อหาตัวชี้วัด การจัดกิจกรรม การออกแบบเนื้อหา และการวัดประเมินผลมาให้เป็นอย่างดีเรียบร้อย

แล้ว การสอนตามเนื้อหาคู่มือครูของสำนักวิชาการต่าง ๆ ที่นำมาแจกกับครูลูกสอนนั้น หากสอนได้ ตามแผนดังกล่าว ก็นับว่าเป็นเรื่องที่ดีมากเนื่องจากแต่ละสำนักวิชาการที่ผลิตสื่อออกมานั้นมีเนื้อหาที่ ครอบคลุม...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2, วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนทำการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนของแต่ละสถานศึกษา เพื่อที่จะได้วางแผนในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและตรงจุดและดำเนินการตามแผนที่วางไว้ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชน และผู้ปกครอง จะช่วยให้การจัด การศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละท้องถิ่น มีระบบ ติดตามและประเมินผลหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาให้สอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงและความต้องการของผู้เรียน...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3, วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

“...การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาควรมีการศึกษาปัญหาการเรียน การสอนในแต่ละวิชา แล้วนำมาวิเคราะห์ถึงสภาพที่จำเป็นต้องทำให้เด็กได้แสดงออกถึง ความสามารถตามขอบข่ายวิชานั้น ซึ่งโรงเรียนของเราได้มีการกำหนดให้ผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนา หลักสูตร ผู้มีส่วนได้เสียจากการใช้หลักสูตรไม่ว่าจะเป็นครูนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับทราบ สภาพปัญหา และวางแผนพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน อยากจะให้โรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีการประเมิน หลักสูตรเป็นระยะว่าการนำหลักสูตรไปใช้ประสบผลสำเร็จหรือไม่.....”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4, วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

“...การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วนำมา จัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษานั้น เป็นสิ่งที่แต่ละโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญดำเนินการให้ตรงกับ หลักสูตรและสาระการเรียนรู้แกนกลาง เมื่อมีการจัดทำหลักสูตรแล้วโรงเรียนมีความจำเป็นจะต้องมี การพัฒนาหลักสูตร โดยฝ่ายวิชาการจะต้องกำหนด การประเมินหรือพัฒนาหลักสูตรให้เป็นแผนการ ดำเนินงานในปฏิทินของโรงเรียน จะต้องจัดทำคู่มือบริหารหลักสูตร การประสานกับ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5, วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนมีการให้ความสำคัญเกี่ยวกับเอกสารประกอบหลักสูตร ไม่ว่าจะเป็น แผนการจัดการเรียนรู้ ใบงาน ใบกิจกรรม แบบฝึกหัดตลอดจนชิ้นงานเป็นสิ่งที่สำคัญที่ จะนำพาให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งจริง ๆ แล้วหลักสูตรนั้นก็เหมือน

ลายลักษณ์อักษรที่กำหนดขอบข่ายรายวิชาและกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา แต่ด้วยความเป็นจริงแล้ว การสอนแต่ละรายวิชานั้นมีการเปลี่ยนแปลงเป็นไปตามสภาพแวดล้อมและเผชิญปัญหาที่ต่างกันต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการจัดการเรียนการสอนอยู่ตลอดเวลา...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6, วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ผลจากการสัมภาษณ์ถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขยายโอกาส ได้ข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนมีออกแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดมีความทันสมัยและสร้างสรรค์เน้นการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เลือกเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ลงสู่แผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียน จัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีความยืดหยุ่น สามารถปรับใช้ตามสถานการณ์อย่างเหมาะสมและเกิดผลกับผู้เรียนตามตัวชี้วัด เลือกใช้เทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลาย ส่งเสริมกระบวนการคิดและทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียน สอดคล้องกับวัย ความต้องการของผู้เรียน และชุมชน มีการประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้และนำไปปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นโดยผู้เรียนมีส่วนร่วมประเมินกิจกรรมการเรียนรู้

ผู้วิจัยนำผลการสัมภาษณ์นำเสนอ ดังตัวอย่าง

“...ครูผู้สอนพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาผู้เรียนให้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ เน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมมีความรับผิดชอบและได้รับประโยชน์จากกระบวนการเรียนรู้อย่างสูงสุด มีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ตรงกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน ส่งเสริมให้ครูได้จัดการเรียนการสอนตามความสามารถของผู้เรียน โดยเน้นให้นักเรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ มีทักษะด้านวิชาการ วิชาชีพและทักษะชีวิตในการทำงาน สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

“...สนับสนุน ให้ครูจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรม กระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องและตามความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา โดยฝึกปฏิบัติจริง คิดเป็น ทำเป็น สนใจใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง โดยจะมีการติดตามผลการจัดการเรียนรู้ของครูทุกคนว่ามีการสอนเป็นไปตามหน่วยการเรียนรู้ที่แจ้งมาตั้งแต่ตอนเปิดภาค...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2, วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ออกแบบการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน สร้างชุมชนทางวิชาการให้เข้มแข็ง และจัดทำโครงการของกลุ่มบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ตัวอย่างเช่น โครงการยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โครงการพัฒนาการเรียนผ่านระบบสารสนเทศ การเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้ในการจัดการเรียนการสอนของครู การพัฒนาสื่อนวัตกรรม...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3, วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ครูมีการศึกษาอบรม สัมมนาอย่างต่อเนื่องและความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้กับกระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียนของตัวเอง ครูมีการขยายผลและสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเทคนิควิธีการสอน การฝึกให้นักเรียนเกิด ทักษะกระบวนการ ทักษะการเรียนรู้ ทักษะชีวิต ในการเรียนแต่ละวิชาให้สามารถปฏิบัติหรือสร้างเป็นนวัตกรรมออกมาเป็นผลงานได้...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4, วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

“...มีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาได้จากหลายรูปแบบการเรียนเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ที่เข้ากับตนเอง มีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยการสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเทคนิค การจัดการเรียนการสอน แก้ไขและพัฒนาข้อบกพร่องให้ดียิ่งขึ้น การสอนให้ผู้เรียนได้คิดเชิงวิพากษ์วิจารณ์ การสื่อสารให้เด็กได้รู้จักการคิดต่าง คิดต่างอย่างมีเหตุผล โดยให้มีการทำงานร่วมกัน...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5, วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้คณะครูมีการอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนของแต่ละชั้นเรียน ทำให้เด็กมีความสุขสนุกสนานในการเรียนรู้ มีความกระตือรือร้นในการเรียน โดยครูเป็นผู้กระตุ้นทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียน อยากจะเรียน อยากจะทำกิจกรรม มีการร่วมกันแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ควบคู่ด้วยจะได้แก้ปัญหาได้ทันเวลา...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6, วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

3. ด้านการวัดผล และประเมินผล

ผลจากการสัมภาษณ์ถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส ได้ข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา มีการวัดผลและประเมินผลตาม

สภาพจริง ตรงตามมาตรฐานและตัวชี้วัด เน้นให้ครูมีการประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับ
ความแตกต่างระหว่างบุคคล

ผู้วิจัยนำผลการสัมภาษณ์นำเสนอ ดังตัวอย่าง

“...ศึกษาระเบียบและร่วมกันกำหนดแนวทางการวัดผล ประเมินผล
ของสถานศึกษาตามนโยบายส่วนกลาง มีการวัดผลผู้เรียนโดยยึดหลักความยุติธรรม ปราศจาก
ความลำเอียง วัดผลตามสภาพจริง วัดผลที่เน้นการพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ เช่น การให้โครงการ
หรือกิจกรรมกลุ่ม ที่ได้ลงมือทำจริง เพื่อบ่งบอกคุณภาพผู้เรียนที่แท้จริง สามารถจัดทำ
เอกสารรายงานการวัดผล ประเมินผลได้...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

“...สิ่งสำคัญคือ การปรับระบบการวัดผลให้สอดคล้องกับบริบทของ
ผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาส เน้นการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และยืดหยุ่น เพราะนักเรียน
แต่ละคนมีศักยภาพการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน มีความหลากหลายในสภาพความเป็นอยู่ เป็นการวัด
เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตลอด ต้องประเมินเชิงพัฒนา ใช้การประเมินแบบผสมผสาน
ทั้งแฟ้มสะสมงาน แบบสังเกตพฤติกรรมและผลงาน...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2, วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบแนวปฏิบัติ
เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา มีความสามารถในการพัฒนาเครื่องมือวัดและ
ประเมินผลให้ได้มาตรฐาน ประเมินผลการเรียนการสอน โดยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา
สาระการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3, วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนจัดทำระเบียบการวัดผลและประเมินผลเพื่อเป็น
แนวทางการปฏิบัติ การวัดผลควรมีความหลากหลายและยืดหยุ่น เพราะนักเรียนมีความหลากหลาย
ในสภาพความเป็นอยู่ เพราะฉะนั้นในการวัดและประเมินผลควรใช้วิธีที่หลากหลายและมีการเทียบ
โอนผลการเรียนรายวิชาของนักเรียนที่ย้ายเข้ามาเรียนในสถานศึกษา...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4, วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

“...การวัด การประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
สถานศึกษานั้นจะต้องร่วมกันศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีความเข้าใจที่ตรงกัน

ทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และตัวนักเรียนเองเพื่อเป็นการกำหนดระเบียบและข้อปฏิบัติร่วมกัน...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5, วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

“...มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายรูปแบบและวิธีการ เป็นการวัดเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตลอดกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการวัดอย่างเป็นระบบ สามารถติดตามตรวจสอบได้ เช่น การประเมินเชิงสมรรถนะ และเทคโนโลยีเข้ามาช่วย...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6, วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

4. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

ผลจากการสัมภาษณ์ถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส ได้ข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน และการส่งเสริมการเรียนรู้จากแหล่งภายนอก มีการใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย

ผู้วิจัยนำผลการสัมภาษณ์นำเสนอ ดังตัวอย่าง

“...โรงเรียนมีการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรามีศูนย์เศรษฐกิจพอเพียงที่ให้ชุมชนเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เช่น การเลี้ยงไก่ไข่ การปลูกผักปลอดสารพิษ การทำน้ำหมักชีวภาพ การทำปุ๋ยอินทรีย์ และประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในกิจกรรมการประกอบอาชีพต่าง ๆ โรงเรียนเราได้มีการเผยแพร่การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร แชรไปยังกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสด้วยกัน และกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่เครือข่าย เพื่อสร้างความร่วมมือทางด้านวิชาการให้เป็นเครือข่ายในการพัฒนาด้านการศึกษา นอกจากนี้โรงเรียนยังมีการประสานความร่วมมือกับวัด และชุมชน เพื่อให้เข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนของเราตามโอกาสต่าง ๆ ทั้งวันสำคัญและเทศกาลงานประเพณี ทำให้เกิดความผูกพันและความรักดีในองค์กรซึ่งที่ต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกันตามโอกาสต่าง ๆ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนเราออกแบบการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน และสร้างชุมชนทางวิชาการให้เข้มแข็ง เน้นการพัฒนาอย่างรอบด้าน ทั้งความรู้ ทักษะชีวิต คุณธรรมจริยธรรม เช่น การเรียนรู้เรื่องเกษตรพื้นบ้าน หัตถกรรม หรือ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้เด็กได้เรียนจากของจริงและเห็นคุณค่า การเรียนรู้แบบนี้จะทำให้เขารักถิ่นฐาน และต่อยอดอาชีพได้ในอนาคต...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2, วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

“...การดำเนินกิจกรรมโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพให้กับนักเรียน กิจกรรมทำสวนผักพอเพียง มีการฝึกอบรมนักเรียนแกนนำ เพื่อนำความรู้ทางวิชาการที่ได้รับไปถ่ายทอดให้กับผู้ปกครอง คนในชุมชนของนักเรียน นอกจากนี้เรายังได้มีการเผยแพร่ผลงานไปยังสถานศึกษาใกล้เคียง โดยได้ร่วมกันสร้างเครือข่ายในการดำเนินงาน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3, วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

“...แหล่งเรียนรู้จะยั่งยืนได้ ต้องเกิดจากความร่วมมือของทุกฝ่าย ทั้งครู ชุมชน ผู้ปกครองและเด็กเอง โรงเรียนจึงมีการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา มีการนิมนต์พระจากวัดในชุมชน มาเป็นพระอาจารย์วิทยากรบรรยายธรรมแก่นักเรียน และบางครั้งก็มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมาอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยแก่นักเรียน หรือเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นวิทยากร ทำให้แหล่งเรียนรู้มีชีวิต ไม่ใช่แค่ห้องนิทรรศการเฉียบ ๆ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4, วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ให้ความสำคัญกับการสร้างแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้ นักเรียนทุกคนมีโอกาสเข้าถึงความรู้ได้อย่างเท่าเทียม ไม่ว่าจะเป็นห้องสมุดที่มีหนังสือและสื่อดิจิทัลที่รองรับการเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ หรือการใช้เทคโนโลยีในการเสริมสร้างการเรียนการสอนให้ทันสมัย และสามารถเข้าถึงได้จากที่บ้านหรือจากที่ต่าง ๆ ผ่านการเรียนออนไลน์...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5, วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ในบริบทของโรงเรียนขยายโอกาส ทางโรงเรียนพยายามนำทรัพยากรท้องถิ่นมาเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญกับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและประสบการณ์จากผู้รู้ในชุมชน เป็นวิธีการในการเสริมสร้างความรู้และทักษะที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของนักเรียน...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6, วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

5. ด้านการนิเทศการศึกษา

ผลจากการสัมภาษณ์ถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส ได้ข้อเสนอแนะว่าโรงเรียนมีระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอน

ในรูปแบบหลากหลายและเหมาะสมกับโรงเรียน และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนกับโรงเรียนอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่ การศึกษา

ผู้วิจัยนำผลการสัมภาษณ์นำเสนอ ดังตัวอย่าง

“...โรงเรียนมีการดำเนินการนิเทศเป็นระบบอย่างชัดเจน เป็นการ นิเทศที่เป็นกัลยาณมิตร เน้นการมีส่วนร่วม ยอมรับในการพัฒนาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของ ตนเอง การกำหนดแนวทาง ผู้บริหารรับฟังปัญหาข้อเสนอแนะจากครูด้วยจึงจะได้แนวทางที่เหมาะสม ต่อบริบทโรงเรียน ในการนิเทศต้องมีการติดตามประเมินผลที่ชัดเจน จัดให้มีคณะกรรมการนิเทศที่มี ความรู้ความสามารถในการนิเทศ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนมีรูปแบบการนิเทศที่เป็นของโรงเรียนเอง เป็นการ ดำเนินการนิเทศที่เป็นระบบเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของครูและนักเรียน มีกระบวนการที่ ชัดเจน โดยการประชุมหาแนวทางจากทางผู้บริหารและครู เมื่อได้กระบวนการที่ชัดเจนแล้ว วิชาการจัดทำเอกสารการนิเทศ เพื่อจัดการนิเทศให้เป็นรูปแบบเดียวกัน ใช้บุคลากรที่มีความสามารถ ในสถานศึกษา ส่งผลให้ครูตระหนักในการพัฒนาตนเอง...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2, วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

“...การนิเทศการศึกษาในสถานศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างมาก ในการนิเทศการศึกษาจะต้องอธิบายให้ครูเข้าใจและยอมรับผลในการปรับปรุงพัฒนาการเรียน การสอนของตนเอง การกำหนดแนวทางผู้บริหารรับฟังปัญหาข้อเสนอแนะจากครูด้วย จึงจะได้ แนวทางที่เหมาะสมต่อบริบทโรงเรียน ในการนิเทศต้องมีการติดตามประเมินผลที่ชัดเจน...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3, วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

“...การนิเทศการศึกษาในสถานศึกษานั้นถือว่ามีความสำคัญอย่างมาก ส่วนมากคณะครูจะมีทัศนคติในเชิงลบ ในการนิเทศการศึกษาควรจะต้องตั้งคณะกรรมการ และจัดทำ ปฏิทินนิเทศภายในดำเนินการวางแผนและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ มีการสรุปและชี้แนะคณะครู รายงานให้ทุกฝ่ายได้รับทราบ เพื่อให้ครูเกิดความตระหนักในการนิเทศส่งผลต่อการพัฒนาในด้านการ จัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4, วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568: การสัมภาษณ์)

“...ทางวิชาการวางแผน กำหนด กระบวนการการนิเทศภายในและในการประชุมบุคลากรได้ชี้แจงแนวทางการนิเทศกับครู เปิดรับฟังความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงกระบวนการการนิเทศ การนิเทศการศึกษานั้นโรงเรียนมีการจัดการนิเทศ 2 ครั้งต่อภาคเรียน เพื่อที่จะได้ให้คณะครูได้ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มากขึ้นและต่อเนื่อง...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5, วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2568: การสัมภาษณ์)

“...ต้องจัดทำระเบียบการนิเทศการศึกษามาเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความกระตือรือร้นในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น และจัดระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาให้เป็นกระบวนการ มีคุณภาพ ทั้งถึงและต่อเนื่อง โดยสร้างความตระหนักให้ครูทุกคนหรือผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจในกระบวนการนิเทศภายในว่า เป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคลให้เกิดความเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้องก้าวหน้า และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ครูและนักเรียน...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6, วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

6. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ผลจากการสัมภาษณ์ถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส ได้ข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีนโยบายให้ครูจัดทำสื่อและนวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้ โดยมีความสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ มีการฝึกอบรมพัฒนาศึกษาดูงาน เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาสื่อการเรียนรู้ของตนเอง มีการประยุกต์ใช้ หรือพัฒนาสื่อและนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ผลผลิตสื่อที่มีความเหมาะสมและหลากหลาย มีความรู้เกี่ยวกับหลักการใช้และพัฒนาสื่อ มีคั่นคว้าแหล่งข้อมูล การประเมินเพื่อปรับปรุงและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและรูปแบบการเรียนรู้

ผู้วิจัยนำผลการสัมภาษณ์นำเสนอ ดังตัวอย่าง

“...ส่งเสริมให้ครูใช้และพัฒนา นวัตกรรมสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบของการจัดอบรม ประชุมเชิงวิชาการ รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อร่วมกันพัฒนาแก้ไขปัญหา ร่วมกัน มีการสำรวจ การใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนที่เป็นสื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาในทุกปีการศึกษา ทั้งจัดหาและซ่อมแซมสื่อเดิมให้มีประสิทธิภาพครูทุกคนมีช่องทางออนไลน์ที่ใช้สื่อสารกับนักเรียนของตนเองที่จัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา นอกจากนี้ฝ่ายวิชาการยังได้มีการประเมินผลการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาของโรงเรียนเป็นประจำทุกปีการศึกษา...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนงมีการอบรมพัฒนาครูในการใช้สื่อเทคโนโลยี
เพื่อการศึกษา และให้ครูพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ
แผนการจัดการเรียนรู้มีความหลากหลาย ทั้งเป็นสื่อที่ผลิตเอง สื่อที่ซื้อ เปิดโอกาสให้ครูได้เลือกเองให้
สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ หรือพัฒนาสื่อและนวัตกรรมเพื่อการ
เรียนรู้ของผู้เรียนได้...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2, วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

“...การใช้สื่อและเทคโนโลยีสถานศึกษาควรจัดหามาให้เพียงพอ
และมีความทันสมัย จะช่วยกระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ของนักเรียนเพิ่มมากขึ้น และส่งเสริมให้ครู
ผลิตสื่อออนไลน์ ซึ่งรูปแบบในการผลิตสื่อขึ้นอยู่กับความถนัดของครูผู้สอน ครูผู้สอนหลายท่านก็ทำ
ออกมาในรูปแบบของบทเรียนออนไลน์ รูปแบบวิดีโอ กูเกิลคลาสรูม การสอนผ่านโปรแกรมสำเร็จรูป
เช่น โปรแกรมซูม สำหรับครูที่ไม่ค่อยจะเก่งทางเทคโนโลยี ก็มีวิธีการสื่อสารกับนักเรียน เช่น
การทำเอกสาร การสอนเป็นไฟล์แนบในห้องสนทนาในกลุ่มทางไลน์ กลุ่มเฟซบุ๊ก ให้ครูและนักเรียนได้
พูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้เนื้อหาวิชาที่สอน...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3, วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนมีการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
โดยเน้นการใช้เทคโนโลยีที่สามารถช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของนักเรียนได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ เช่น การใช้โปรแกรมการเรียนออนไลน์ หรือแพลตฟอร์มที่สามารถเชื่อมต่อกับ
แหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้ทุกที่ทุกเวลา รวมถึงการฝึกทักษะการใช้
เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4, วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ครูในโรงเรียนใช้สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น คลิปวิดีโอการสอน
การจำลองสถานการณ์ หรือเครื่องมือที่ช่วยให้การเรียนการสอนมีความหลากหลายและมีปฏิสัมพันธ์
กับนักเรียนได้ดีขึ้น การใช้เทคโนโลยีทำให้การเรียนรู้ไม่จำกัดแค่ในห้องเรียน แต่ยังสามารถนำไปใช้ใน
ชีวิตประจำวันได้...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5, วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนได้มีการจัดหาสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาอยู่เสมอ
ทั้งจัดหาโดยใช้งบประมาณของโรงเรียน และได้รับการอุดหนุนจากเงินงบประมาณของสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษา และมีการฝึกอบรมครูอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ครูมีความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ รวมถึงการจัดอบรมและสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ครูสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6, วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2568 : การสัมภาษณ์)

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ผู้วิจัยนำเสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สาระของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
ขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จากผลการศึกษา
เอกสารและผลการศึกษาข้อมูลโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ทั้ง 3 โรงเรียน
ดังตาราง 21

ตาราง 21 สาระของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ	แนวทางทางการบริหารงานวิชาการ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	1.การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
1.1 โรงเรียนมีการจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศของ สถานศึกษาและชุมชนและปรับปรุงข้อมูลให้เป็น ปัจจุบัน	1.1 ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำด้านวิชาการและกำหนด วิสัยทัศน์ของหลักสูตรให้ชัดเจน
1.2 ผู้บริหารเป็นผู้นำทางวิชาการเป็นแบบอย่าง ของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา แต่งตั้ง ผู้ปฏิบัติงานด้านหลักสูตร และมีมอบหมายหน้าที่อย่าง ชัดเจน	1.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษาวิเคราะห์บริบท ของสถานศึกษาและแนวโน้มของการศึกษาเพื่อ ออกแบบหลักสูตรให้เหมาะสม
1.3 โรงเรียนมีการวิเคราะห์กฎหมาย นโยบาย หลักสูตรแกนกลาง และบริบทของสถานศึกษา ประชุมและวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	1.3 โรงเรียนต้องออกแบบหลักสูตรให้ตอบสนองต่อ ความต้องการของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย
1.4 โรงเรียนบริหารจัดการงบประมาณด้านพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาได้อย่างประหยัดและคุ้มค่า	1.4 ครู และบุคลากรทางการศึกษาต้องเข้าใจและ สามารถนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ได้
	1.5 ผู้บริหารสร้างกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่เปิด กว้าง ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วม

ตาราง 21 (ต่อ)

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ	แนวทางทางการบริหารงานวิชาการ
<p>1.5 โรงเรียนส่งเสริมให้ครูศึกษาหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อศึกษาตัวชี้วัด องค์กรประกอบ และโครงสร้างหลักสูตร วิเคราะห์ความต้องการของ ผู้เรียนและชุมชน</p> <p>1.6 หลักสูตรของสถานศึกษาผ่านการตรวจสอบ และประเมิน โดยคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู ผู้แทนชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เกี่ยวข้อง</p>	<p>1.6 ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้ข้อมูลจากการ ประเมินหลักสูตรเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน</p> <p>1.7 ผลลัพธ์ของหลักสูตรต้องสามารถพัฒนา ศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน</p>
<p>2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้</p> <p>2.1 โรงเรียนโรงเรียนมีการวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ ตัวชี้วัดมีความทันสมัยและสร้างสรรค์เน้นการจัดการ เรียนรู้ที่หลากหลาย</p> <p>2.2 โรงเรียนจัดบรรยากาศและจัดการชั้นเรียน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน</p> <p>2.3 โรงเรียนจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และใช้วิธีการหลากหลาย เพื่อส่งเสริมกระบวนการคิด และทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนสอดคล้องกับวัย</p> <p>2.4 โรงเรียนส่งเสริมให้ครูบันทึกผลการจัดการ เรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ นำไปปรับปรุงและพัฒนาให้ ดียิ่งขึ้นโดยผู้เรียนมีส่วนร่วมประเมินกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>2.5 โรงเรียนสนับสนุนให้ครูวัดผลและประเมินผล ผู้เรียนด้วยวิธีการที่ถูกต้อง และมีคุณภาพ</p> <p>2.6 แผนการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน มีองค์ประกอบครบถ้วนและกำหนดจุดมุ่งหมายของ การจัดการเรียนรู้อย่างชัดเจน โดยคำนึงถึงความ แตกต่างระหว่างบุคคล มีความยืดหยุ่นสามารถปรับใช้ ตามสถานการณ์อย่างเหมาะสม</p>	<p>2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้</p> <p>2.1 โรงเรียนมีการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วม</p> <p>2.2 โรงเรียนมีการวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดมีความ ทันสมัยและสร้างสรรค์เน้นการจัดการเรียนรู้ที่ หลากหลาย</p> <p>2.3 โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ ประเมินและออกแบบการเรียนรู้ของตนเอง</p> <p>2.4 ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูออกแบบแผนการสอนที่ ยืดหยุ่นและสร้างสรรค์</p> <p>2.5 โรงเรียนกำหนดแนวทางการเรียนการสอนที่ สามารถนำไปใช้ได้จริงและมีมาตรฐาน</p> <p>2.6 โรงเรียนส่งเสริมให้ใช้ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อวิเคราะห์และพัฒนากการเรียนรู้</p> <p>2.7 ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการคิดและทักษะชีวิต ตามเป้าหมายของหลักสูตร</p>

ตาราง 21 (ต่อ)

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ	แนวทางทางการบริหารงานวิชาการ
<p>3. ด้านการวัดผลและประเมินผล</p> <p>3.1 โรงเรียนมีการศึกษาค้นคว้า พัฒนา ออกแบบ การวัดผลประเมินผลที่เหมาะสมกับการจัด กระบวนการเรียนรู้</p> <p>3.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการวิเคราะห์ ผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ดีและมีคุณภาพยิ่งขึ้น</p> <p>3.3 โรงเรียนมีกระบวนการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ มีการดำเนินการอย่างมีมาตรฐาน ชัดเจน เทียบตรง และโปร่งใส</p> <p>3.4 โรงเรียนกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการ เรียนรู้ และวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>3.5 โรงเรียนส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและ ประเมินผลของสถานศึกษา</p> <p>3.6 โรงเรียนเน้นให้ครูมีการประเมินผลที่ หลากหลายสอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล</p>	<p>3. การวัดผลและประเมินผล</p> <p>3.1 ผู้บริหารสร้างความเข้าใจในการประเมินผลที่ สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน</p> <p>3.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการวิเคราะห์ ผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ดีและมีคุณภาพยิ่งขึ้น</p> <p>3.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้เครื่องมือ วัดผล ประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับ ความแตกต่างระหว่างบุคคล</p> <p>3.4 ผู้บริหารส่งเสริมให้ครู พัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผลที่หลากหลายและมีคุณภาพ</p> <p>3.5 โรงเรียนกำหนดมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ ชัดเจนในการวัด</p> <p>3.6 ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้ข้อมูลจากการ วัดผล ในการจัดการชั้นเรียน</p> <p>3.7 ระบบวัดผลช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนบรรลุ ตามวัตถุประสงค์</p>
<p>4. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้</p> <p>4.1 โรงเรียนส่งเสริมพัฒนาครู บุคลากรทางการ ศึกษา และนักเรียน ด้านวิธีการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ นอกตารางเรียน และการเรียนรู้ความรู้จากตัวบุคคล</p> <p>4.2 โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมให้มีการพัฒนาแหล่ง เรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและชุมชน</p> <p>4.3 โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคล องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา</p>	<p>4. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้</p> <p>4.1 โรงเรียนส่งเสริมให้ มีแหล่งการเรียนรู้ที่ หลากหลายและเข้าถึงได้ง่าย</p> <p>4.2 โรงเรียนมีการสำรวจ และจัดทำสารสนเทศ แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อของนักเรียน และ ชุมชนท้องถิ่น</p> <p>4.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษาส่งเสริมให้ นักเรียนเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงในชุมชนและ องค์กรภายนอก</p> <p>4.4 ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู บุคลากรทางการ ศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานภายนอก</p>

ตาราง 21 (ต่อ)

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ	แนวทางทางการบริหารงานวิชาการ
<p>4.4 โรงเรียนมีการสำรวจ พัฒนา และจัดทำสารสนเทศแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนและชุมชนท้องถิ่น</p> <p>4.5 โรงเรียนจัดทำฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น</p> <p>4.6 โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนร่วมกับชุมชน ส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้างความสัมพันธ์อันดี</p>	<p>4.5 โรงเรียนใช้เทคโนโลยี สร้างฐานข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ให้เป็นศูนย์กลางการศึกษา</p> <p>4.6 โรงเรียนมีการจัดเก็บข้อมูล และเผยแพร่ผลลัพธ์ของการใช้แหล่งเรียนรู้</p> <p>4.7 ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน</p>
<p>5. ด้านการนิเทศการศึกษา</p> <p>5.1 โรงเรียนจัดทำเอกสาร คู่มือ เกี่ยวกับการนิเทศที่กำหนด กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงหรือแนวทางการนิเทศในโรงเรียนอย่างชัดเจน</p> <p>5.2 โรงเรียนจัดกระบวนการนิเทศโดยใช้หลักกัลยาณมิตร</p> <p>5.3 โรงเรียนมีระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลายและเหมาะสม</p> <p>5.4 โรงเรียนสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การปฏิบัติงานซึ่งกันและกันของบุคลากรในสถานศึกษา</p> <p>5.5 โรงเรียนแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเป็นคณะกรรมการนิเทศภายใน</p> <p>5.6 โรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนกับโรงเรียนอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษา</p>	<p>5. การนิเทศการศึกษา</p> <p>5.1 ผู้บริหารสนับสนุนให้การนิเทศ ใช้หลักกัลยาณมิตรเพื่อสร้างความร่วมมือ</p> <p>5.2 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาร่วมวางแผนการนิเทศการศึกษาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ของโรงเรียน</p> <p>5.3 การนิเทศมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีที่สุดแก่ผู้เรียน</p> <p>5.4 ผู้บริหารส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู เพื่อพัฒนาทักษะการสอนและการนิเทศ</p> <p>5.5 โรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การปฏิบัติงานในสถานศึกษาและเครือข่ายการนิเทศ</p> <p>5.6 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีการติดตามและประเมินผล กระบวนการสอนและผลการเรียนรู้ของนักเรียน</p> <p>5.7 การนิเทศส่งผลให้ครูพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนการสอนได้ดีขึ้น</p>
<p>6. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี</p> <p>6.1 โรงเรียนเป็นแบบอย่างของการพัฒนาและใช้เทคโนโลยี ผลิตสื่อที่หลากหลายเหมาะสมต่อการศึกษา</p>	<p>6. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี</p> <p>6.1 ผู้บริหารสนับสนุนการฝึกอบรมและพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยี ของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถใช้สื่อและนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>

ตาราง 21 (ต่อ)

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ	แนวทางทางการบริหารงานวิชาการ
6.2 โรงเรียนสนับสนุนให้ครูจัดทำสื่อและนวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้โดยมีความสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ มีการฝึกอบรมพัฒนา ศึกษาดูงานเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาสื่อการเรียนรู้ของตนเอง	6.2 โรงเรียนมีแผนการพัฒนาพัฒนาและใช้เทคโนโลยี เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุดในการเรียนการสอน
6.3 โรงเรียนให้ความรู้แก่บุคลากร เรื่องกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	6.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการจัดทำสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย ที่เหมาะสมกับวัยและความต้องการของผู้เรียน
6.4 โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ในการปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม	6.4 ผู้บริหารส่งเสริมการทำงานร่วมกันของครูในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ที่เหมาะสมกับการใช้เทคโนโลยี
6.5 โรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรทำงานร่วมกันเป็นทีมในการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	6.5 กระบวนการพัฒนาสื่อและและนวัตกรรมต้องสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการสอน
6.6 โรงเรียนมีระบบการประชาสัมพันธ์ภายในและภายนอกองค์กรเกี่ยวกับการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	6.6 โรงเรียนมีการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการสร้างสรรค์การเรียนรู้ ที่ส่งเสริมคุณธรรมและค่านิยมที่ดี
	6.7 การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีทำให้โรงเรียนสามารถพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างยั่งยืน

จากตาราง 21 พบว่า โรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียน มีการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ที่มีความคล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ในรายละเอียดการปฏิบัติเล็กน้อย ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ออกมาเพื่อยกร่างการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ตอนที่ 2 ร่างการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ออกมาเป็นแนวทางดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

- 1.1 ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำด้านวิชาการและกำหนดวิสัยทัศน์ของหลักสูตร
ให้ชัดเจน
- 1.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษาวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษาและ
แนวโน้มของการศึกษาเพื่อออกแบบหลักสูตรให้เหมาะสม
- 1.3 โรงเรียนต้องออกแบบหลักสูตรให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน
ในแต่ละช่วงวัย
- 1.4 ครู และบุคลากรทางการศึกษาต้องเข้าใจและสามารถนำหลักสูตรไปใช้
ในการจัดการเรียนการสอนได้
- 1.5 ผู้บริหารสร้างกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่เปิดกว้าง ให้ครูและบุคลากร
ทางการศึกษามีส่วนร่วม
- 1.6 ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้ข้อมูลจากการประเมินหลักสูตร
เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน
- 1.7 ผลลัพธ์ของหลักสูตรต้องสามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้อย่าง
ชัดเจน
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้
- 2.1 โรงเรียนมีการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ครูและนักเรียน
มีส่วนร่วม
- 2.2 โรงเรียนมีการวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่
สอดคล้องกับตัวชี้วัด มีความทันสมัยและสร้างสรรค์เน้นการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย
- 2.3 โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินและออกแบบ
การเรียนรู้ของตนเอง
- 2.4 ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูออกแบบแผนการสอนที่ยืดหยุ่นและสร้างสรรค์
- 2.5 โรงเรียนกำหนดแนวทางการเรียนการสอนที่สามารถนำไปใช้ได้จริงและ
มีมาตรฐาน
- 2.6 โรงเรียนส่งเสริมให้ใช้ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อวิเคราะห์และพัฒนาการเรียนรู้
- 2.7 ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการคิดและทักษะชีวิต ตามเป้าหมายของ
หลักสูตร

3. การวัดผลและประเมินผล มีแนวทางการพัฒนาดังนี้
- 3.1 ผู้บริหารสร้างความเข้าใจในการประเมินผลที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน
- 3.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการวิเคราะห์ผลการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ดีขึ้นและมีคุณภาพยิ่งขึ้น
- 3.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้เครื่องมือวัดผล ประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 3.4 ผู้บริหารส่งเสริมให้ครู พัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผลที่หลากหลายและมีคุณภาพ
- 3.5 โรงเรียนกำหนดมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการวัด
- 3.6 ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้ข้อมูลจากการวัดผล ในการจัดการ
- 3.7 ระบบวัดผลช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์
4. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้
- 4.1 โรงเรียนส่งเสริมให้ มีแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและเข้าถึงได้ง่าย
- 4.2 โรงเรียนมีการสำรวจ และจัดทำสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนา การเรียนรู้ของนักเรียน และชุมชน ท้องถิ่น
- 4.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงในชุมชนและองค์กรภายนอก
- 4.4 ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู บุคลากรทางการศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานภายนอก
- 4.5 โรงเรียนใช้เทคโนโลยี สร้างฐานข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ให้เป็นศูนย์กลาง การศึกษา
- 4.6 โรงเรียนมีการจัดเก็บข้อมูล และเผยแพร่ผลลัพธ์ของการใช้แหล่งเรียนรู้
- 4.7 ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ ทั้งในและนอกห้องเรียน
5. การนิเทศการศึกษา มีแนวทางการพัฒนาดังนี้
- 5.1 ผู้บริหารสนับสนุนให้การนิเทศ ใช้หลักกัลยาณมิตรเพื่อสร้างความร่วมมือ
- 5.2 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาร่วมวางแผนการนิเทศการศึกษา ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ของโรงเรียน
- 5.3 การนิเทศมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ที่ดีที่สุดแก่ผู้เรียน

5.4 ผู้บริหารส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู เพื่อพัฒนาทักษะ การสอนและการนิเทศ

5.5 โรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การปฏิบัติงานในสถานศึกษาและ เครือข่ายการนิเทศ

5.6 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีการติดตามและประเมินผล ภาระงานการสอนและผลการเรียนรู้ของนักเรียน

5.7 การนิเทศส่งผลให้ครูพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ได้ดีขึ้น

6. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

6.1 ผู้บริหารสนับสนุนการฝึกอบรมและพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยี ของครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้สามารถใช้สื่อและนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.2 โรงเรียนมีแผนการพัฒนาพัฒนาและใช้เทคโนโลยี เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดี ที่สุดในการเรียนการสอน

6.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการจัดทำสื่อการเรียนการสอนที่ หลากหลาย ที่เหมาะสมกับวัยและความต้องการของผู้เรียน

6.4 ผู้บริหารส่งเสริมการทำงานร่วมกันของครูในการพัฒนาสื่อการเรียน การสอนที่เหมาะสมกับการใช้เทคโนโลยี

6.5 ภาระงานพัฒนาสื่อและและนวัตกรรมต้องสอดคล้องกับแผนการ จัดการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการสอน

6.6 โรงเรียนมีการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการสร้างสรรค์การเรียนรู้ ที่ส่งเสริมคุณธรรมและค่านิยมที่ดี

6.7 การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีทำให้โรงเรียนสามารถพัฒนาและส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างยั่งยืน

ตอนที่ 3 ตรวจสอบยืนยันการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลประเมิน ความเหมาะสมและเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 10 คน ดังตาราง 22 – 28

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวม

การบริหารงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.59	0.65	มากที่สุด	4.49	0.68	มาก
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.66	0.59	มากที่สุด	4.51	0.63	มากที่สุด
3. ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.53	0.65	มากที่สุด	4.43	0.71	มาก
4. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มี แหล่งเรียนรู้	4.69	0.63	มากที่สุด	4.51	0.63	มากที่สุด
5. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.67	0.50	มากที่สุด	4.27	0.78	มาก
6. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยี	4.69	0.50	มากที่สุด	4.36	0.68	มาก
โดยรวม	4.64	0.59	มากที่สุด	4.45	0.68	มาก

จากตาราง 22 ผลการประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า
แนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
ทุกด้าน ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ ด้านการพัฒนาและส่งเสริม
ให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการ
พัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการวัดผลและประเมินผล

ผลประเมินความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
ขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า แนวทาง
มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด คือ
ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และ
มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ได้ดังนี้
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ
เทคโนโลยี และด้านการนิเทศการศึกษา

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้
ของการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

การบริหารงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำด้านวิชาการและกำหนดวิสัยทัศน์ของหลักสูตรให้ชัดเจน	4.40	0.70	มาก	4.00	0.82	มาก
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษาและแนวโน้มของการศึกษาเพื่อออกแบบหลักสูตรให้เหมาะสม	4.80	0.42	มากที่สุด	4.70	0.48	มากที่สุด
3. โรงเรียนต้องออกแบบหลักสูตรให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย	4.40	0.84	มาก	4.40	0.70	มาก
4. ครู และบุคลากรทางการศึกษาต้องเข้าใจและสามารถนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้	4.90	0.32	มากที่สุด	4.90	0.32	มากที่สุด
5. ผู้บริหารสร้างกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่เปิดกว้าง ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วม	4.30	0.82	มาก	4.30	0.82	มาก
6 ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้ข้อมูลจากการประเมินหลักสูตรเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน	4.80	0.42	มากที่สุด	4.70	0.48	มากที่สุด
7 ผลลัพธ์ของหลักสูตรต้องสามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน	4.50	0.71	มาก	4.40	0.70	มาก
โดยรวม	4.59	0.65	มากที่สุด	4.49	0.68	มาก

จากตาราง 23 ผลการประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ครู และบุคลากรทางการศึกษา ต้องเข้าใจและสามารถนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ใช้ข้อมูลจากการประเมินหลักสูตรเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และครูและบุคลากรทางการศึกษา วิเคราะห์บริบทของสถานศึกษาและแนวโน้มของการศึกษาเพื่อออกแบบหลักสูตรให้เหมาะสม

ผลประเมินความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ครู และบุคลากรทางการศึกษาต้องเข้าใจและสามารถนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้ข้อมูลจากการประเมินหลักสูตรเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และครูและบุคลากรทางการศึกษาวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษาและแนวโน้มของการศึกษาเพื่อออกแบบหลักสูตรให้เหมาะสม

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

การบริหารงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
2.1 โรงเรียนมีการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วม	4.90	0.32	มากที่สุด	4.80	0.42	มากที่สุด
2.2 โรงเรียนมีการวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดมีความทันสมัยและสร้างสรรค์ เน้นการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.20	0.79	มาก	4.50	0.71	มาก

ตาราง 24 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
2.3 โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินและออกแบบการเรียนรู้ของตนเอง	4.80	0.42	มากที่สุด	4.80	0.42	มากที่สุด
2.4 ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูออกแบบแผนการสอนที่ยืดหยุ่นและสร้างสรรค์	4.60	0.52	มากที่สุด	4.10	0.74	มาก
2.5 โรงเรียนกำหนดแนวทางการเรียนการสอนที่สามารถนำไปใช้ได้จริงและมีมาตรฐาน	4.90	0.32	มากที่สุด	4.70	0.48	มากที่สุด
2.6 โรงเรียนส่งเสริมให้ใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อวิเคราะห์และพัฒนาการเรียนรู้	4.30	0.82	มาก	4.20	0.79	มาก
2.7 ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการคิดและทักษะชีวิต ตามเป้าหมายของหลักสูตร	4.90	0.32	มากที่สุด	4.80	0.42	มากที่สุด
โดยรวม	4.66	0.59	มากที่สุด	4.51	0.63	มากที่สุด

จากตาราง 24 ผลการประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ โรงเรียนมีการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วม โรงเรียนกำหนดแนวทางการเรียนการสอนที่สามารถนำไปใช้ได้จริงและมีมาตรฐาน และผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการคิดและทักษะชีวิต ตามเป้าหมายของหลักสูตร

ผลประเมินความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ โรงเรียนมีการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้

ครูและนักเรียนมีส่วนร่วม โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินและออกแบบ การเรียนรู้ของตนเอง และผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการคิดและทักษะชีวิต ตามเป้าหมายของหลักสูตร

ตาราง 25 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการวัดผลและประเมินผล

การบริหารงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. ผู้บริหารสร้างความเข้าใจในการประเมินผล ที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน	4.30	0.82	มาก	4.20	0.63	มาก
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการ วิเคราะห์ผลการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ของนักเรียน เพื่อพัฒนาการจัดการ เรียนรู้ให้ดีและมีคุณภาพยิ่งขึ้น	4.90	0.32	มากที่สุด	4.70	0.48	มากที่สุด
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้ เครื่องมือวัดผล ประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับความแตกต่างระหว่าง บุคคล	4.20	0.79	มาก	4.10	0.99	มาก
4. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครู พัฒนาเครื่องมือ วัดผล ประเมินผลที่หลากหลายและมี คุณภาพ	4.80	0.42	มากที่สุด	4.70	0.67	มากที่สุด
5. โรงเรียนกำหนดมาตรฐานและแนว ปฏิบัติที่ชัดเจนในการวัด	4.30	0.82	มาก	4.30	0.67	มาก
6. ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้ข้อมูล จากการวัดผล ในการจัดการชั้นเรียน	4.80	0.42	มากที่สุด	4.80	0.42	มากที่สุด
7. ระบบวัดผลช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน บรรลุตามวัตถุประสงค์	4.40	0.52	มาก	4.20	0.79	มาก
โดยรวม	4.53	0.65	มากที่สุด	4.43	0.71	มาก

จากตาราง 25 ผลการประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการวิเคราะห์ผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ดีและมีคุณภาพยิ่งขึ้น ผู้บริหารส่งเสริมให้ครู พัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผลที่หลากหลายและมีคุณภาพ และครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้ข้อมูลจากการวัดผล ในการจัดการชั้นเรียน

ผลประเมินความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้ข้อมูลจากการวัดผล ในการจัดการชั้นเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการวิเคราะห์ผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ดีและมีคุณภาพยิ่งขึ้น และผู้บริหารส่งเสริมให้ครู พัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผลที่หลากหลายและมีคุณภาพ

ตาราง 26 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

การบริหารงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. โรงเรียนส่งเสริมให้ มีแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและเข้าถึงได้ง่าย	4.80	0.63	มากที่สุด	4.70	0.67	มากที่สุด
2. โรงเรียนมีการสำรวจ และจัดทำสารสนเทศแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนของนักเรียน และชุมชนท้องถิ่น	4.40	0.70	มาก	4.20	0.63	มาก
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงในชุมชนและองค์กรภายนอก	4.80	0.63	มากที่สุด	4.70	0.67	มากที่สุด

ตาราง 26 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
4. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู บุคลากร ทางการศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับ หน่วยงานภายนอก	4.60	0.52	มากที่สุด	4.10	0.57	มาก
5. โรงเรียนใช้เทคโนโลยี สร้างฐานข้อมูล แหล่งการเรียนรู้ให้เป็นศูนย์กลางการศึกษา	4.90	0.32	มากที่สุด	4.70	0.48	มากที่สุด
6. โรงเรียนมีการจัดเก็บข้อมูล และเผยแพร่ ผลลัพธ์ของการใช้แหล่งเรียนรู้	4.40	0.97	มาก	4.30	0.67	มาก
7. ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้จากแหล่งการ เรียนรู้ ทั้งในและนอกห้องเรียน	4.90	0.32	มากที่สุด	4.90	0.32	มากที่สุด
โดยรวม	4.69	0.63	มากที่สุด	4.51	0.63	มากที่สุด

จากตาราง 26 ผลการประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก
ที่สุด ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้จาก
แหล่งการเรียนรู้ ทั้งในและนอกห้องเรียน โรงเรียนใช้เทคโนโลยี สร้างฐานข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ให้
เป็นศูนย์กลางการศึกษา และโรงเรียนส่งเสริมให้ มีแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและเข้าถึงได้ง่าย

ผลประเมินความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
ขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาและ
ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถ
เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้
ทั้งในและนอกห้องเรียน โรงเรียนใช้เทคโนโลยี สร้างฐานข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ให้เป็นศูนย์กลาง
การศึกษา และโรงเรียนส่งเสริมให้ มีแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและเข้าถึงได้ง่าย

ตาราง 27 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้
ของการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการนิเทศการศึกษา

การบริหารงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. ผู้บริหารสนับสนุนให้การนิเทศ ใช้หลัก กัลยาณมิตรเพื่อสร้างความร่วมมือ	4.60	0.52	มากที่สุด	3.80	0.92	มากที่สุด
2. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการ ศึกษาร่วมวางแผนการนิเทศการศึกษาให้ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ของ โรงเรียน	4.80	0.42	มากที่สุด	4.80	0.42	มากที่สุด
3. การนิเทศมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ที่ดีที่สุดแก่ผู้เรียน	4.50	0.71	มาก	3.80	0.92	มากที่สุด
4. ผู้บริหารส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างครู เพื่อพัฒนาทักษะการสอนและ การนิเทศ	4.90	0.32	มากที่สุด	4.70	0.48	มากที่สุด
5. โรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การปฏิบัติงาน ในสถานศึกษาและ เครือข่ายการนิเทศ	4.60	0.52	มากที่สุด	4.10	0.57	มาก
6. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการ ศึกษามีการติดตามและประเมินผล กระบวนการสอนและผลการเรียนรู้ ของนักเรียน	4.80	0.42	มากที่สุด	4.80	0.42	มากที่สุด
7. การนิเทศส่งผลให้ครูพัฒนา ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ได้ดีขึ้น	4.50	0.53	มาก	4.27	0.78	มาก
โดยรวม	4.67	0.50	มากที่สุด	4.27	0.78	มาก

จากตาราง 27 ผลการประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู เพื่อพัฒนาทักษะการสอนและการนิเทศ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาร่วมวางแผนการนิเทศการศึกษาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ของโรงเรียน และผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีการติดตามและประเมินผล กระบวนการสอนและผลการเรียนรู้ของนักเรียน

ผลประเมินความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาร่วมวางแผนการนิเทศการศึกษาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ของโรงเรียน ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีการติดตามและประเมินผล กระบวนการสอนและผลการเรียนรู้ของนักเรียน และผู้บริหารส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู เพื่อพัฒนาทักษะการสอนและการนิเทศ

ตาราง 28 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี

การบริหารงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ผู้บริหารสนับสนุนการฝึกอบรมและพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยี ของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถใช้สื่อและนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.80	0.42	มากที่สุด	4.70	0.48	มากที่สุด
2. โรงเรียนมีแผนการพัฒนาพัฒนาและใช้เทคโนโลยี เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุดในการเรียนการสอน	4.60	0.52	มากที่สุด	3.90	0.74	มากที่สุด

ตาราง 28 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการจัดทำสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายที่เหมาะสมกับวัยและความต้องการของผู้เรียน	4.90	0.32	มากที่สุด	4.50	0.71	มาก
4. ผู้บริหารส่งเสริมการทำงานร่วมกันของครูในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับการใช้เทคโนโลยี	4.50	0.53	มาก	4.20	0.63	มาก
5. กระบวนการพัฒนาสื่อและและนวัตกรรมต้องสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการสอน	4.80	0.42	มากที่สุด	4.60	0.52	มากที่สุด
6. โรงเรียนมีการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการสร้างสรรค์การเรียนรู้ ที่ส่งเสริมคุณธรรมและค่านิยมที่ดี	4.40	0.70	มาก	4.40	0.70	มาก
7. การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีทำให้โรงเรียนสามารถพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างยั่งยืน	4.80	0.42	มากที่สุด	4.70	0.48	มากที่สุด
โดยรวม	4.69	0.50	มากที่สุด	4.36	0.68	มาก

จากตาราง 28 ผลการประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการจัดทำสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย ที่เหมาะสมกับวัยและความต้องการของผู้เรียน ผู้บริหารสนับสนุนการฝึกอบรมและพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยี ของครูและบุคลากรทางการศึกษา

ให้สามารถใช้สื่อและนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีทำให้โรงเรียนสามารถพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างยั่งยืน

ผลประโยชน์ความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ผู้บริหารสนับสนุนการฝึกอบรมและพัฒนาความรู้ ด้านเทคโนโลยี ของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถใช้สื่อและนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีทำให้โรงเรียนสามารถพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างยั่งยืน และกระบวนการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมต้องสอดคล้องกับแผนการจัดการ เรียนรู้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการสอน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยได้นำเสนอสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
2. เพื่อพัฒนาการพัฒนาระบบแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

สรุปผล

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังนี้
 - 1.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อะดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี การนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อันเนื่องมาจากการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการนิเทศการศึกษา

1.3 ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

ขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เรียงตามลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ลำดับที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ลำดับที่ 2 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ลำดับที่ 3 การนิเทศการศึกษา ลำดับที่ 4 การวัดผลและประเมินผล ลำดับที่ 5 การพัฒนาระบบการเรียนรู้อันเนื่องมาจากการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี

2. การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังนี้

2.1 ผลการประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อันเนื่องมาจากการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการวัดผลและประเมินผล

2.2 ผลประเมินความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อันเนื่องมาจากการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี และด้านการนิเทศการศึกษา สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี และด้านการนิเทศการศึกษา

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยมีประเด็นที่จะอภิปรายผล ดังนี้

1. จากผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากงานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา สถานศึกษาจึงมีความพยายามนำการบริหารงานวิชาการมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น โดยการสร้างเครือข่าย และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวังไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญพักตร์ มิ่งวงศธรรม (2560) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และการศึกษาการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี พบว่า โรงเรียนมีการวิเคราะห์หลักสูตรก่อนนำไปจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการนิเทศติดตามและพัฒนาครูด้านการวัดผลประเมินผลให้ได้มาตรฐาน และเป็นระบบ มีการรวมกันวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อตัดสินผลการเรียนไปในทางเดียวกัน และนำผลการวัดและประเมินผลมาพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอน และ วัชรินทร์ ปะนามะเก (2558) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

2. จากผลการศึกษาพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้าน

จากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการนิเทศการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องจากครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เห็นความสำคัญของการบริหารงานวิชาการอันเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ตามขอบข่ายภารกิจด้านวิชาการ ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งและการจัดการศึกษาของประเทศตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ผู้บริหารโรงเรียนและครูสอนทุกคน ล้วนมีความตระหนักและความคาดหวังกับงานวิชาการ โดยทุกคนในโรงเรียนมีความต้องการให้โรงเรียนของตนเองนั้นมีความสามารถและเป็นเลิศในด้านวิชาการ ซึ่งในแต่ละปีงานวิชาการมีการแข่งขันทางด้านทักษะต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา ครูและนักเรียนมีความมุ่งมั่นในการพัฒนางานดังกล่าวร่วมกัน ดังที่ ปรียาพร วงศ์อนุโตโรจน์ (2556) ที่กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการที่มุ่งเน้นพัฒนา สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ คุณธรรม เจตคติและค่านิยมของนักเรียน ตลอดจนให้นักเรียนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้งานวิชาการยังเป็นการตัดสินคุณภาพของโรงเรียน พิจารณาจากผลงานต่าง ๆ ที่โรงเรียนได้ทำและผลสำเร็จของนักเรียนในการแข่งขัน ซึ่งเป็นเครื่องวัดความสามารถ และคุณภาพของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี ครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้ปกครองล้วนมีการคาดหวังใ้งานวิชาการนั้นเป็นงานที่มีคุณภาพ ด้วยความห่วงใยในบุตรหลานและลูก ๆ นักเรียนทุกคน และครูทุกคนต้องการให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ ซึ่งมีผลที่ทำให้ความคาดหวังในสภาพที่ประสงค์อยู่ในระดับมาก การวิจัยในครั้งนี้ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของนุชเรศ คำดีบุญ (2564) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และพัชญ์พิชา จันทา (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับชนิสรา ชุมวงศ์ (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 สภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการดำเนินงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เช่นเดียวกับบอภิวัดน์ จันทร์สม (2563) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผลการศึกษาพบว่า สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้าน

อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการนิเทศการศึกษา

3. จากการวิเคราะห์เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น พบว่า ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เรียงตามลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ลำดับที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ลำดับที่ 2 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ลำดับที่ 3 การนิเทศการศึกษา ลำดับที่ 4 การวัดผลและประเมินผล ลำดับที่ 5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และลำดับ 6 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี กล่าวได้ว่า โรงเรียนมีปัญหาและต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามากที่สุดตามที่กล่าวข้างต้น อาจเพราะด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นตัวกำหนดให้เกิดกระบวนการเรียนรู้อุทิศจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา การพัฒนา และใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สอดคล้องกับซีโรบล วรรณธนะ (2562) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวางแผนงานวิชาการและการวัดผลและประเมินผล

4. จากผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้เพื่อการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ประกอบด้วย 6 ด้าน 42 แนวทาง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและมากตามลำดับ สอดคล้องกับ จรรยาภรณ์ ภูกลาง (2564) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 1 พบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วย ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นความแตกต่างรายบุคคล สถานศึกษามีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ มีการติดตามเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดให้ครูทุกคนต้องผลิต และใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้บริหารกำหนดให้ครูเข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้อยู่เสมอ

เพื่อให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ทั้งครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน และสถานศึกษา กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน และ พชัญพิชา จันทา (2563) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก พบแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา มีการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานควบคู่กับหลักสูตรสถานศึกษาที่มีอยู่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยตรงตามจุดประสงค์และเนื้อหาสาระ สอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบัน ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีการประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและประเมินตามสภาพจริง ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษามีการใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีการติดตามการใช้และประเมินผลการใช้สื่อเทคโนโลยี ด้านการนิเทศการศึกษา มีการให้คำแนะนำตามหลักการนิเทศ เปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศ แลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือ เช่นเดียวกับบุษเรศ คำดีบุญ (2564) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 พบว่า มีแนวทางการพัฒนาหลักสูตรที่ควรบูรณาการเนื้อหา หลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน จัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนเป็นมาตรฐานเดียวกัน การวางแผนงานวิชาการ ที่ควรจัดเวลาของกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของโรงเรียน ให้ครูมีส่วนร่วมในการ จัดตารางเรียนของโรงเรียน ลดภาระงานอื่น ๆ ของครูที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนที่ควรมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย เสริมสร้าง จัดบรรยากาศในโรงเรียนที่ช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน พัฒนาห้องสมุดให้เอื้อต่อการเรียนรู้ แก่นักเรียน การวัดผลและประเมินผลที่ควรวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริง นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

พูนุ ปณุกิตโต ชิว

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 โรงเรียนขยายโอกาส ควรนำแนวทางการบริหารงานวิชาการที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ในด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการนิเทศการศึกษาไปปรับและประยุกต์ใช้ตาม บริบทโรงเรียนของตนเอง

1.2 หน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรนำแนวทางการบริหารงานวิชาการจากการวิจัยครั้งนี้ไปศึกษารายละเอียด และแนวปฏิบัติในการบริหารงานวิชาการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพบรรลุตาม เป้าหมาย

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ไปปรับใช้ สามารถกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายในการดำเนินงานวิชาการและจัดทำแผนงาน โครงการให้สอดคล้องกับข้อเสนอแนวทางในครั้งนี้

1.4 ในการพัฒนางานตามแนวทางการบริหารงานวิชาการ ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ รับผิดชอบในแต่ละงาน โดยคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ ความถนัด ให้เหมาะสมกับงาน

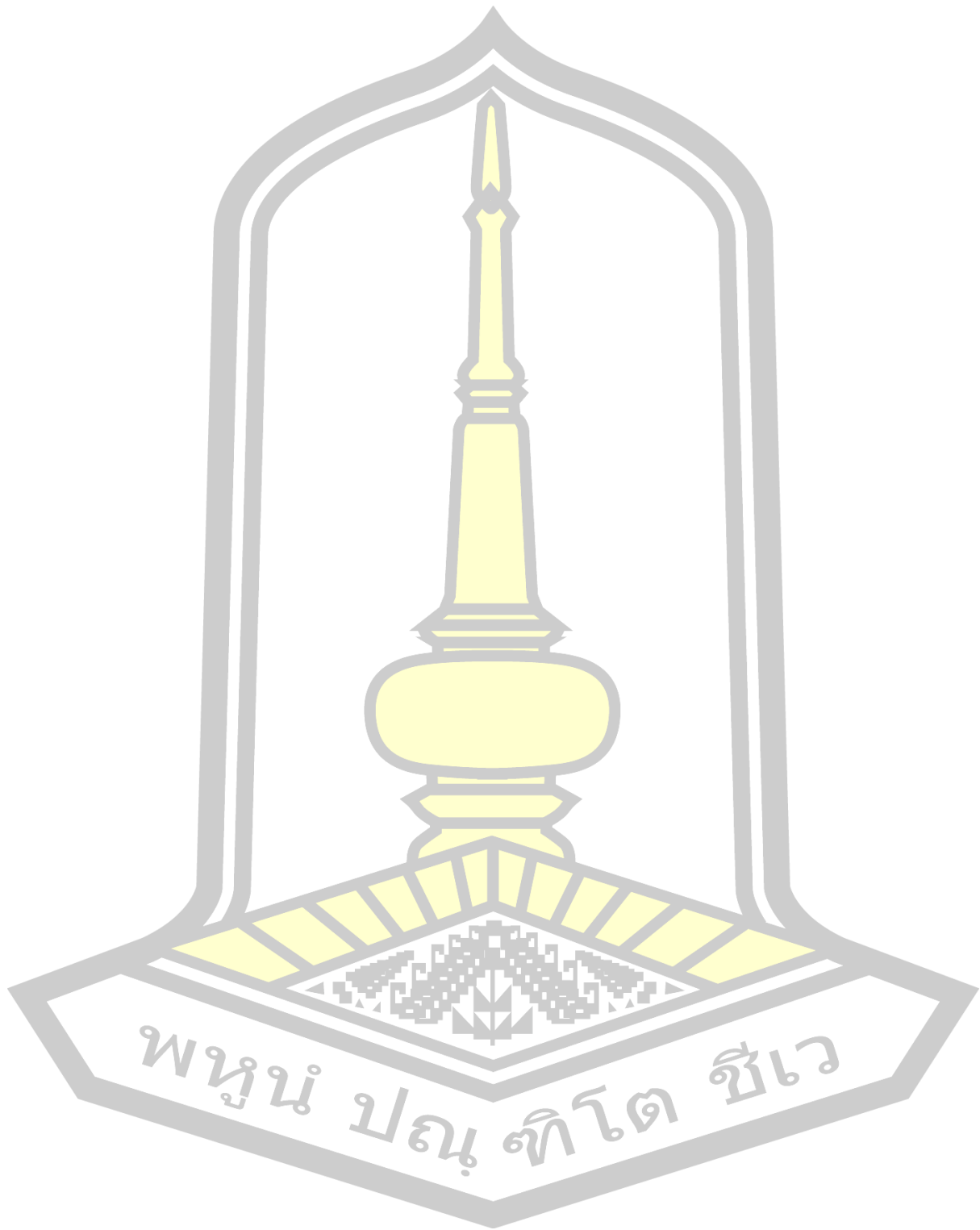
2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบ

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงาน วิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส

2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษากลยุทธ์ ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ภู่อประเสริฐ. (2545). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : ก.พล 1996.
- กมลรัตน์ แก่นจันทร์. (2560). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *หลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ. :
คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม*
(ฉบับที่ 2 พุทธศักราช 2545). กรุงเทพฯ : คุรุสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้*
คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนด
หลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550.
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2553 (ฉบับที่ 3)*.
กรุงเทพฯ : สยามสปอร์ต ซินดิเคท.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่สิบเอ็ด*
พ.ศ.2555-2559. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- กัญจนวลัย นนทแก้วแฟร์รี่, ธนภณ นิธิขาวกุล และจารีภรณ์ กิตติเมธีวัฒน์. (2563). ความสัมพันธ์
ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและความคิดสร้างสรรค์ของพนักงาน กรณีศึกษา
อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. *การประชุมวิชาการระดับ*
นานาชาติและระดับชาติด้านบริหารธุรกิจและการบัญชี 2563 (หน้า 63-73).
- กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ. (2554). *การบริหารงานวิชาการและนวัตกรรมจัดการ*
เรียนรู้. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.
- กิ่งแก้ว อารีรักษ์. (2548). *การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบหลากหลาย*. กรุงเทพฯ : อัลฟามีเลียนเนียม.
- กิตติมา ปรีดีดีลิก. (2532). *การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : อักษรพิพัฒน์.
- คำหมาน คนโค. (2542). *ทางก้าวหน้าของครุมืออาชีพ : การพัฒนาวิชาชีพครูตามแนวทางของ*
พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.

- จรรยาภรณ์ ภูกลาง. (2564). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จิตรภรณ์ สามไชย. (2561). แนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนในจังหวัด กำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41. วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์.
- ชนิสรา ชุมวงศ์. (2563). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชีโรบล วรรณธนะ. (2562). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียน วิทยาศาสตร์จุฬารามราชวิทยาลัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2551). การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. ปัตตานี : ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานวิทยบริการ.
- ณัฐมนต์ ชาญเชิงคำ. (2560). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎี บัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ถนอมจิตต์ ขุททะกะพันธ์. (2546). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความรู้และทักษะ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา เขมมณี และคณะ. (2548). เมนูงานเด็ด แผนการจัดการเรียนรู้คัดสรร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พัฒนาวิชาการ.
- ธีระ รุณเจริญ. (2553). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) เพื่อปฏิรูปรอบ 2 และประเมินภายนอกกรอบ 3. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : นวสาส์นการพิมพ์.

- นงนุช ชะมะเฑี. (2566). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นุชเรศ คำดีบุญ. (2564). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บัญชา วงศ์คำภา. (2563). การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงานวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). หลักการวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2554). หลักการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- ปราชญา กล้าผลัญญ. (2553). 108 หลักคิดพิชิตความสำเร็จ. กรุงเทพฯ : ดวงกมลสมัย.
- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2562). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ : หจก.มีน ชัพพลาย.
- ปรีชา กองจินดา. (2549). แนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2556). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- ปานจันทร์ ไททอง. (2542). การเปรียบเทียบการประเมินความต้องการจำเป็นระหว่างวิธีเรียงลำดับความสำคัญที่แตกต่างกันโดยใช้เครื่องมือการประเมินความต้องการจำเป็นที่มีการตอบสนองเดียว. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พระอนันต์ ธมมวิริโย (นามทอง). (2564). *การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น.
- พสุ เดชะรินทร์. (2553). *การนำแผนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชญ์พิชา จันทา. (2563). *แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- พันธวิชัย เลี้ยงชีพชอบ. (2561). *กลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดคนไทย 4.0*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญพักตร์ มิ่งวงศธรรม. (2560). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ภาวดี อนันต์นาวิ. (2552). *หลักการแนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา*. ชลบุรี : บริษัทสำนักพิมพ์มนตรี จำกัด.
- ภาวดี ธาราศรีสุทธิ. (2550). *การจัดการและการบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2553). *การจัดระบบการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เทียนวัฒนาพรินต์ติ้ง.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2541). *ความเป็นครู*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : พรินติงเฮาส์.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2544). *การศึกษาและความเป็นครูไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ยุพิน พิพิธกุล. (2543). *การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์. วารสารคณิตศาสตร์, ฉบับพิเศษ, 1-10.*
- รัชนิกร ศรีประसार (2565). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคการศึกษา 4.0 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2556). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- เลิศดาว กลิ่นศรีสุข. (2550). *การบริหารทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- วรรณมา อุ่นคำ. (2558). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- วัชรินทร์ ปะนามะเก. (2558). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- วันทนา จำปาศรี. (2558). *การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- วารุณี ภาวรงค์. (2556). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- วิจิตร ศรีสอ้าน. (2533). *อุดมศึกษาไทยในทศวรรษหน้า*. กรุงเทพฯ : บริษัทซัคเซสมีเดีย จำกัด.
- วิจิตร ศรีสอ้าน. (2550). *นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาในปี 2550 - 2559*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. (2542). *การพัฒนาหลักสูตรสถานต่อที่ท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : บริษัท เซ็นเตอร์ ดิสคัฟเวอรี.
- วิทยา พัฒนเมธาดา. (2560). *การจัดการเรียนรู้ (Learning Management)*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <https://www.kansuksa.com/8/>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 16 พฤษภาคม 2567].

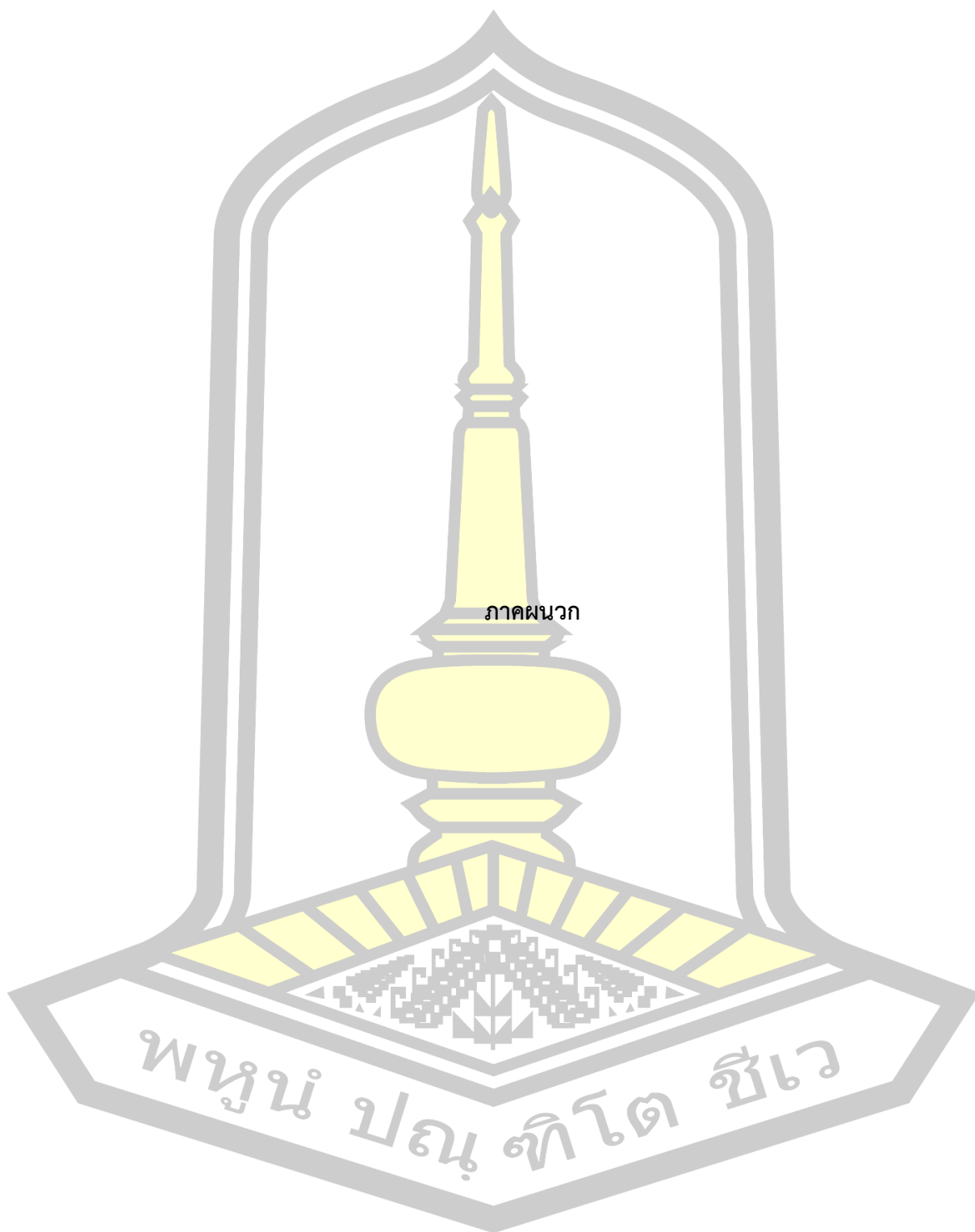
- ศราวุธ ศรีสวัสดิ์. (2562). *แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 (กาฬสินธุ์)*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ และดารณี คำวังนัง. (2546). *สอนเด็กให้คิดเป็น*. กรุงเทพฯ : ปภรณ์ศิลป์.
- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2556). *วิถีแห่งการสร้างคุณค่าสู่องค์กรที่เป็นเลิศ*. กรุงเทพฯ : จีรวัดน์ เอ็กเพรส.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชชัย. (2542). คุณภาพ [Quality]. *วารสารวิชาการ*, 1, 45-50, มกราคม.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : บุ๊คพ้อยท์.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). *การพัฒนามาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2543). *การนิเทศเพื่อส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดิ้ง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. (2564). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2564*. มหาสารคาม : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). *นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557*. กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). *แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล*. กรุงเทพฯ : ผู้พิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *คู่มือการดำเนินงานกิจกรรมโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุด ประจำปีงบประมาณ 2561*. กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2664). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัยระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์ การศึกษาพิเศษ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา*. นนทบุรี : ภาพพิมพ์
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2562). *PMQA การพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศ*. กรุงเทพฯ : บริษัท วิชั่น พรินท์ แอนท์ มีเดีย จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *รายงานเฉพาะเรื่องที่ 2 ความไม่เสมอภาคทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2565). *สภาวการณ์ทางการศึกษาไทยในเวทีโลก ปี 2564*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สิริภัทร์ วงศ์ธีรุตม์. (2546). *การเปลี่ยนแปลงสู่คุณภาพเป็นเลิศ*. นครปฐม : สายสีการพิมพ์.
- สุนทรพจน์ ดำรงค์พานิช. (2554). *สถิติเพื่อการวิจัย*. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุพจน์ ยะปะพันธ์ (2566). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2548). *การวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). *การวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- อนุศักดิ์ สมิตสันต์. (2540). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.
- อภิวัฒน์ จันทร์สม. (2563). *แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- อร่าม วัฒนะ. (2561). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด. ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อาภา บุญช่วย. (2537). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน. ปัตตานี : ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- อุทิศ ขาวเขียว. (2549). การวางแผนกลยุทธ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกธิป สุขวารี. (2554). ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศสำหรับสถาบันอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Angela, M.A. (2011). *Academic Optimism and Instructional Leadership in Urban Elementary School*. Ed.D. Thesis, The College of William and Mary.
- Ansar, R. (2015). Measuring the Performance of School Superintendent. *Journal of Education and Practice*, 6(2), 103-108.
- Darishah, P. (2017) Teaching and learning supervision by school management, attitude of teachers and competency of teaching. *International Journal of Development and Sustainability*, 6(10), 1367-1381.
- Daud, Y. (2018). Teaching and Learning Supervision, Teachers' Attitude towards Classroom Supervision and Students' Participation. *International Journal of Instruction*, 11(4), 513-526.
- Eva Dhimitri, Majlinda Bello and Elda Dollija. (2012). Results based management in Albanian local governments. Case study municipality of Korca. *Manager Journal, Faculty of Business and Administration, University of Bucharest*, 16(1), 14-23, December.
- George, I.N. (2017). Effective Classroom Management and Student s' Academic Performance in Secondary Schools in Uyo Local Government Area of Akwa Ibom State. *Research in Pedagogy*, 7(1), 43-56.
- Good, C.V. (1973). *Dictionary of Education*. New York : McGraw-Hill.
- Joseph, K. (2012). Academic Optimism and Community Engagement in USA Schools. *Journal of Educational Management*, 26(5), 77-78.
- Kenneth, T. (2010). The influence of School Architecture on Academic Achievement. *Journal of Education Administration*, 38(3), 309-330, April-June.

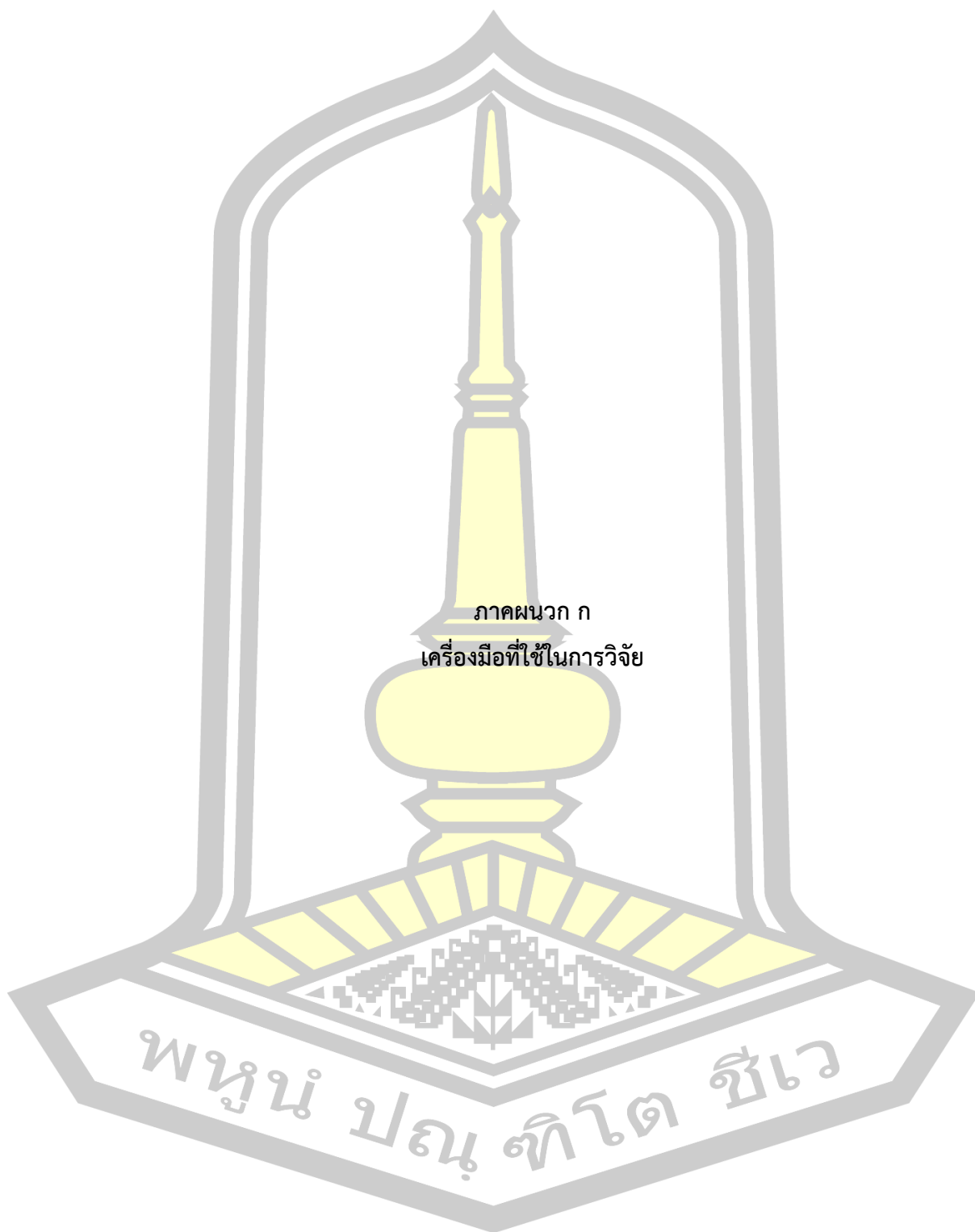
- Klein, J. (2012). Exploring the impact of school leadership on pupil outcomes: Results from a study of academically improved and effective schools in England. *International Journal of Educational Management*, 25(1), 83–101.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- McCaslin, N.L. and Tibeziinda, J.P. (2014). *Assessing target group needs*. [online]. Available from : www.fao.org/docrep/w5830E/w5830e07.htm. [accessed 16 June 2024].
- Princeton University. (2001). *Wordnet 1.7.1 Copyright 2001*. Princeton : Princeton University.
- Stoner, A.F. and Wankel, C. (1986). *Management*. 3rd ed. New Delhi : Prentice-Hill.
- Webster, N. (1968). *Webster's third new international Dictionary*. Springfield : M. A. Gand C. Merrian Co.
- Witkin, B.R. and Altschuld, J.W. (1995). *Planning and Conducting needs assessments. A practical guide*. Thousand Osk, CA : Sage Publication Inc.

ภาคผนวก

พหุบัณฑิตยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุบัน ปณฺ ทิโต ชีเว

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิจัย

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ใช้สอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

2. ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามในครั้งนี้จะเก็บรักษาไว้เป็นความลับ คำตอบของท่านมีคุณค่าอย่างยิ่งต่องานวิจัย ซึ่งการสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ จะนำไปใช้เพื่อสรุปผลการวิจัยเป็นภาพรวมเท่านั้น ไม่ได้แยกวิเคราะห์เป็นรายโรงเรียน ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงและสมบูรณ์จะช่วยให้ผลการวิจัยดำเนินไปด้วยความถูกต้องเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานต่อไป

3. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางมิญชกาญจน์ ลาญาติ

นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

โทรศัพท์ 082-9469953

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิจัย

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

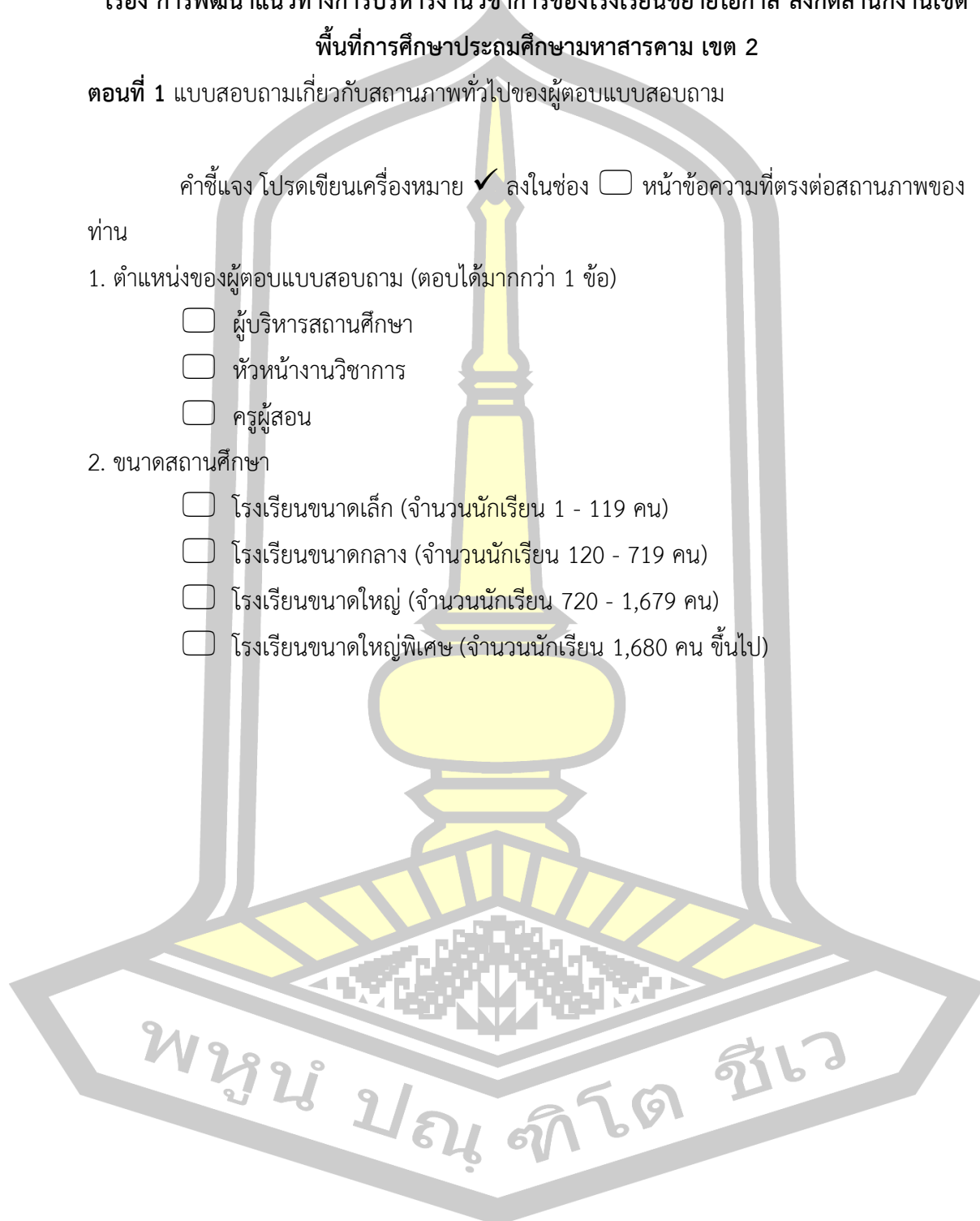
คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงต่อสถานภาพของท่าน

1. ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ผู้บริหารสถานศึกษา
- หัวหน้างานวิชาการ
- ครูผู้สอน

2. ขนาดสถานศึกษา

- โรงเรียนขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน 1 - 119 คน)
- โรงเรียนขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 120 - 719 คน)
- โรงเรียนขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 720 - 1,679 คน)
- โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (จำนวนนักเรียน 1,680 คน ขึ้นไป)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ มากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ มาก
- 3 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ น้อย
- 1 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ น้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	การปฏิบัติตามการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส	ระดับสภาพปัจจุบัน					ระดับสภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
0	มีการจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชนและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน			✓				✓			
00	มีการแต่งตั้งผู้ปฏิบัติงานด้านหลักสูตร และมีมอบหมายหน้าที่อย่างชัดเจน				✓			✓			

คำอธิบาย

จากตัวอย่างข้อที่ 0 หมายความว่า ผู้ตอบมีความคิดเห็นว่าสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชนและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลางและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

จากตัวอย่างข้อที่ 00 หมายความว่า ผู้ตอบมีความคิดเห็นว่าสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการแต่งตั้งผู้ปฏิบัติงานด้านหลักสูตร และมีมอบหมายหน้าที่อย่างชัดเจนอยู่ในระดับน้อยและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

ข้อ	การปฏิบัติตามการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส	ระดับสภาพปัจจุบัน					ระดับสภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
10	มีการวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้										
11	แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบครบถ้วน และกำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้ อย่างชัดเจน										
12	วิเคราะห์ผู้เรียนเพื่อนำมาวางแผนการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียน										
13	จัดบรรยากาศและจัดการชั้นเรียนโดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน										
14	ตรวจสอบความเหมาะสมและประเมินคุณภาพของเอกสาร ตำรา สื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้										
15	จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและใช้วิธีการหลากหลาย เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม										
16	บันทึกผลการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำมาใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้										
17	วัดผลและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่ถูกต้อง และใช้เครื่องมือการวัดผลที่มีคุณภาพ										
18	นิเทศการจัดการเรียนรู้โดยคณะกรรมการนิเทศภายในของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของการจัดการเรียนรู้										
<p>การวัดผลและประเมินผล หมายถึง การดำเนินงานปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดระเบียบและแนวทางการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดผล และประเมินผลที่หลากหลาย เน้นประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ ซึ่งผลการประเมินจะเป็น ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียน การจัดทำระบบฐานข้อมูลโดยใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลเพื่ออำนวยความสะดวกในการวัดและประเมินผลในสถานศึกษา</p>											

ข้อ	การปฏิบัติตามการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส	ระดับสภาพปัจจุบัน					ระดับสภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
19	กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ และวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้										
20	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัยจิตพิสัย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์										
21	วิธีการที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีความเหมาะสม สามารถวัดและประเมินผลได้ตรงตามวัตถุประสงค์										
22	ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้และความเข้าใจวิธีการและหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้										
23	กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีการดำเนินการอย่างมีมาตรฐาน ชัดเจนเที่ยงตรง และโปร่งใส										
24	มีการรายงานผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอย่างเป็นระบบ มีมาตรฐาน และตรงเวลา										
25	มีการวิเคราะห์ผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ดีขึ้นและมีคุณภาพยิ่งขึ้น										
26	มีการศึกษาค้นคว้า พัฒนา ออกแบบการวัดผล ประเมินผลที่เหมาะสมกับการจัดกระบวนการเรียนรู้										
<p>การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การกำกับดูแลควบคุม การดำเนินงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ แหล่งข้อมูลข่าวสาร แหล่งความรู้ทางวิชาการ แหล่งเรียนรู้ในชุมชน โดยเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับนักเรียน ครู บุคลากร และชุมชน ซึ่งการบริหารวิชาการด้านแหล่งเรียนรู้มีการดำเนินการครอบคลุม การสำรวจแหล่งเรียนรู้ การจัดทำเอกสารเผยแพร่และให้ความรู้ การจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้</p>											

ข้อ	การปฏิบัติตามการพัฒนาแนวทางการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส	ระดับสภาพปัจจุบัน					ระดับสภาพที่พึงประสงค์					
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
	เพื่อการศึกษา											
48	ส่งเสริมให้บุคลากรทำงานร่วมกันเป็นทีมในการ พัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา											
49	ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ร่วมกันเรื่องการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยี ระหว่างสถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน											
50	เป็นแบบอย่างของการพัฒนาและใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา											

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ชุดนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งมีข้อ
คำถามขอให้ท่านช่วยเสนอแนะแนวทางพัฒนาการบริหารดังกล่าว

1. ข้อมูลเบื้องต้น

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง.....

สถานที่ให้สัมภาษณ์.....

ชื่อผู้สัมภาษณ์.....

สัมภาษณ์วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

2. ข้อเสนอแนะการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ในประเด็นต่อไปนี้

2.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส ควรมีรูปแบบ และแนวทาง
ใดจึงจะเหมาะสม

.....

.....

.....

.....

2.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาส ในยุคปัจจุบันควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2.3 การพัฒนาการวัดผลและประเมินผลของโรงเรียนขยายโอกาส ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2.4 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ทางวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
ควรมีแนวทางอย่างไร

2.5 การพัฒนาการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส ควรเป็นอย่างไร

2.6 การพัฒนาสื่อและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส
ควรมีแนวทางการดำเนินการอย่างไร

3. ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

พจน ษณ ทัโต ชเว

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์

นางมิถุชกาญจน์ ลาญาติ นิสิตระดับปริญญาโท

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

แบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความเหมาะสม และความเป็นไปได้เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความเหมาะสม/ความเป็นไปได้มากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความเหมาะสม/ความเป็นไปได้มาก
- 3 หมายถึง ระดับความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความเหมาะสม/ความเป็นไปได้น้อย
- 1 หมายถึง ระดับความเหมาะสม/ความเป็นไปได้น้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	การปฏิบัติตามการพัฒนาแนวทางการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
0	มีการจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศของ สถานศึกษาและชุมชนและปรับปรุงข้อมูลให้ เป็นปัจจุบัน			✓				✓			
00	มีการแต่งตั้งผู้ปฏิบัติงานด้านหลักสูตร และ มีมอบหมายหน้าที่อย่างชัดเจน				✓			✓			

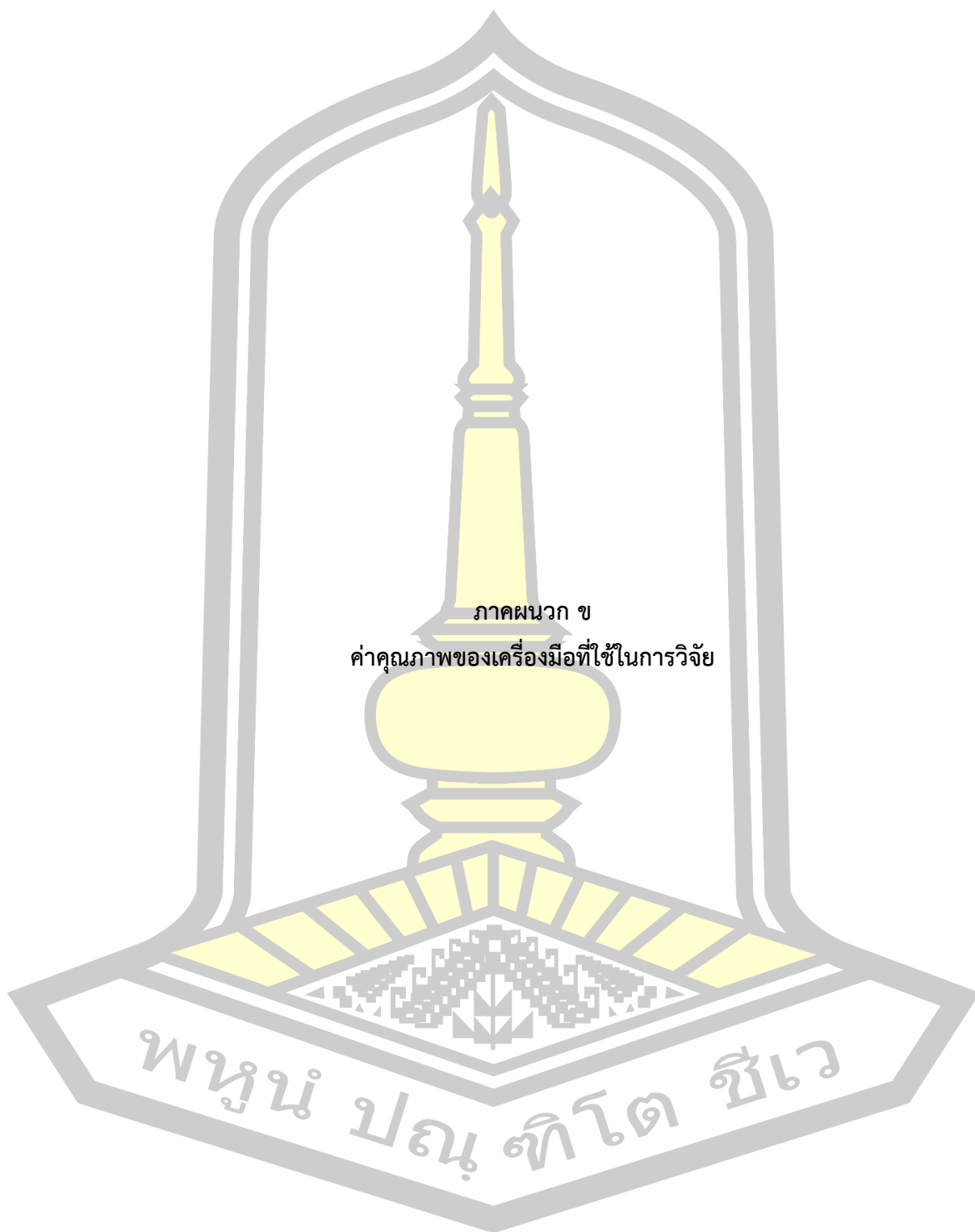
คำอธิบาย

จากตัวอย่างข้อที่ 0 หมายความว่า ผู้ตอบมีความคิดเห็นว่าสภาพการบริหารงานวิชาการ
ด้านการจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชนและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน
อยู่ในระดับปานกลางและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

จากตัวอย่างข้อที่ 00 หมายความว่า ผู้ตอบมีความคิดเห็นว่าสภาพการบริหารการ
บริหารงานวิชาการ ด้านการแต่งตั้งผู้ปฏิบัติงานด้านหลักสูตร และมีมอบหมายหน้าที่อย่างชัดเจน
อยู่ในระดับน้อยและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

ข้อ	การปฏิบัติตามการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
26	โรงเรียนใช้เทคโนโลยี สร้างฐานข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ให้เป็นศูนย์กลางการศึกษา										
27	โรงเรียนมีการจัดเก็บข้อมูล และเผยแพร่ผลลัพธ์ของการใช้แหล่งเรียนรู้										
28	ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน										
<p>การนิเทศการศึกษา หมายถึง หมายถึง การดำเนินงานเพื่อกำกับ ติดตาม ชี้แนะ ให้ความช่วยเหลือครูในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ และให้ครูได้ปรับปรุงวิธีการสอนควบคู่กับการพัฒนาตนเอง โดยมีการประเมินผลกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา รวมถึงเป็นกระบวนการปฏิบัติงานและประสานความร่วมมือกัน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด</p>											
29	5.1 ผู้บริหารสนับสนุนให้การนิเทศ ใช้หลักกัลยาณมิตรเพื่อสร้างความร่วมมือ										
30	5.2 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาร่วมวางแผนการนิเทศการศึกษาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ของโรงเรียน										
31	5.3 การนิเทศมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีที่สุดแก่ผู้เรียน										
32	5.4 ผู้บริหารส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู เพื่อพัฒนาทักษะการสอนและการนิเทศ										
33	5.5 โรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การปฏิบัติงาน ในสถานศึกษาและเครือข่ายการนิเทศ										
34	5.6 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีการติดตามและประเมินผล กระบวนการสอน และผลการเรียนรู้ของนักเรียน										
35	5.7 การนิเทศส่งผลให้ครูพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนการสอนได้ดีขึ้น										
<p>การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี หมายถึง การกำหนดนโยบายการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอน เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจให้แก่ผู้เรียนการดำเนินงานเกี่ยวกับ</p>											

ข้อ	การปฏิบัติตามการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
การวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้เทคโนโลยี และแหล่งการเรียนรู้ การจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ การส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเรียนการสอนในชั้นเรียนและนำนวัตกรรมไปใช้ การสะท้อนผลการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล นวัตกรรม การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษาและชุมชน											
36	ผู้บริหารสนับสนุนการฝึกอบรมและพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยี ของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถใช้สื่อและนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ										
37	โรงเรียนมีแผนการพัฒนาพัฒนาและใช้เทคโนโลยี เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุดในการเรียนการสอน										
38	ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการจัดทำสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย ที่เหมาะสมกับวัยและความต้องการของผู้เรียน										
39	ผู้บริหารส่งเสริมการทำงานร่วมกันของครูในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ที่เหมาะสมกับการใช้เทคโนโลยี										
40	กระบวนการพัฒนาสื่อและและนวัตกรรมต้องสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการสอน										
41	โรงเรียนมีการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการสร้างสรรค์การเรียนรู้ ที่ส่งเสริมคุณธรรมและค่านิยมที่ดี										
42	การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีทำให้โรงเรียนสามารถพัฒนาและ										
ผลลัพธ์การดำเนินการ หมายถึง การบริหารจัดการเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา และบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในด้านต่อไปนี้ ได้แก่ ด้านหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านกระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษา ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ด้านงบประมาณของสถานศึกษา ด้านการนำองค์กรและการกำกับดูแลองค์กรสอดคล้องและเป็นไปตามวัตถุประสงค์											

ภาคผนวก ข
ค่าคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุบัน ปณุ ทิโต ชีเว

ตาราง 29 (ต่อ)

ข้อ	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
49	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
50	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
51	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
52	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
53	0	0	1	1	1	3	0.6	สอดคล้อง
54	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
55	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
56	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
57	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
58	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
59	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
60	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
61	0	1	1	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
62	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
63	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
64	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
65	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
66	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
67	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
68	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
69	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
70	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
71	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
72	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง

ตาราง 30 ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})	
	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
1	0.85	0.61
2	0.84	0.72
3	0.89	0.63
4	0.84	0.73
5	0.89	0.67
6	0.81	0.70
7	0.83	0.67
8	0.85	0.72
9	0.84	0.82
10	0.72	0.23
11	0.76	0.63
12	0.83	0.64
13	0.69	0.66
14	0.84	0.74
15	0.84	0.76
16	0.83	0.80
17	0.85	0.60
18	0.87	0.77
19	0.83	0.77
20	0.84	0.73
21	0.87	0.73
22	0.76	0.51
23	0.86	0.68

ตาราง 30 (ต่อ)

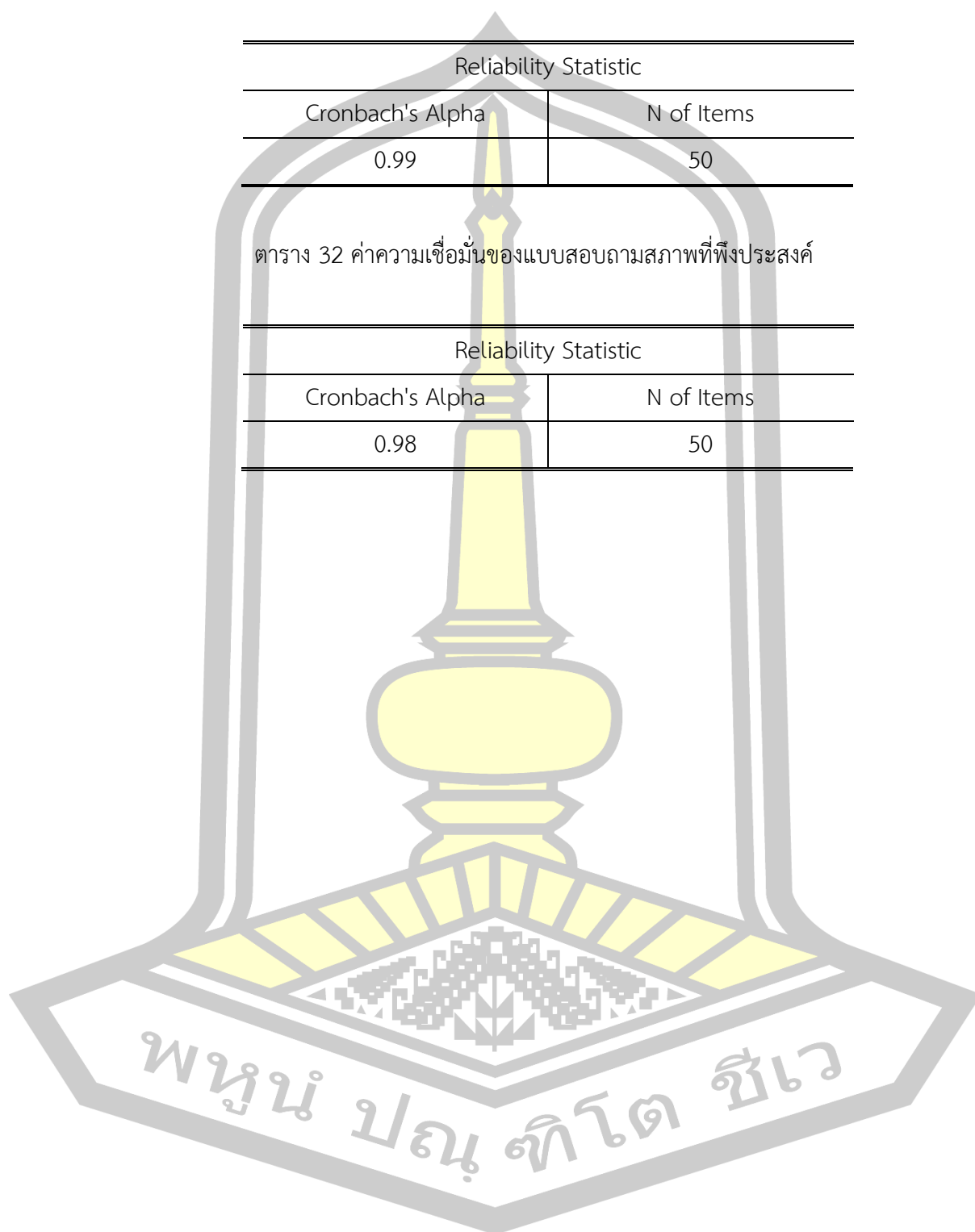
ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})	
	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
24	0.82	0.69
25	0.78	0.68
26	0.80	0.67
27	0.80	0.69
28	0.85	0.73
29	0.80	0.70
30	0.88	0.85
31	0.81	0.70
32	0.85	0.78
33	0.76	0.74
34	0.87	0.60
35	0.86	0.59
36	0.80	0.69
37	0.83	0.69
38	0.78	0.53
39	0.76	0.59
40	0.72	0.62
42	0.81	0.73
42	0.83	0.70
43	0.80	0.72
44	0.81	0.58
45	0.77	0.60
46	0.86	0.62
47	0.80	0.74
48	0.82	0.62
49	0.87	0.62
50	0.64	0.50

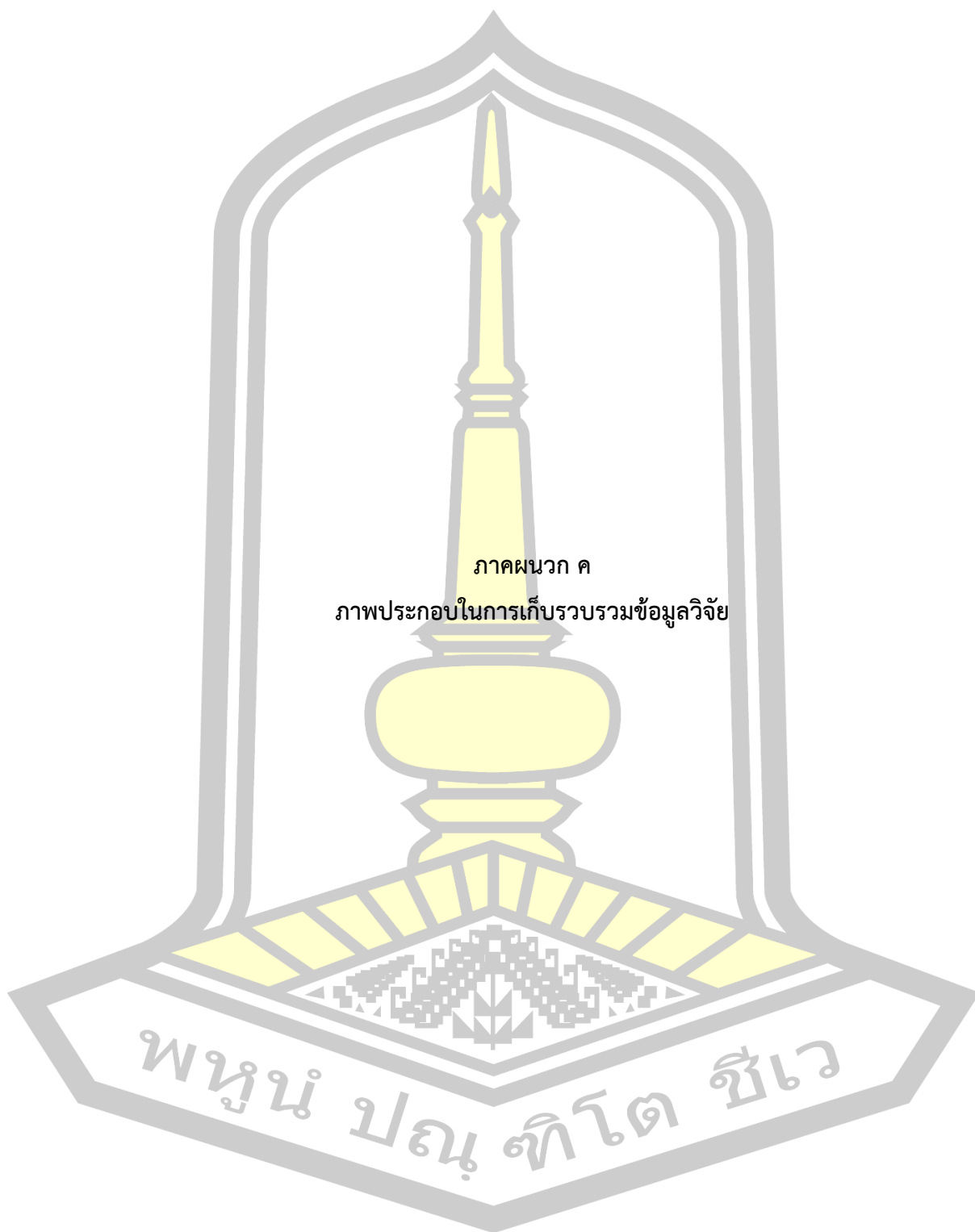
ตาราง 31 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน

Reliability Statistic	
Cronbach's Alpha	N of Items
0.99	50

ตาราง 32 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์

Reliability Statistic	
Cronbach's Alpha	N of Items
0.98	50

ภาคผนวก ค

ภาพประกอบในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

พหุบัณฑิตยสถาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

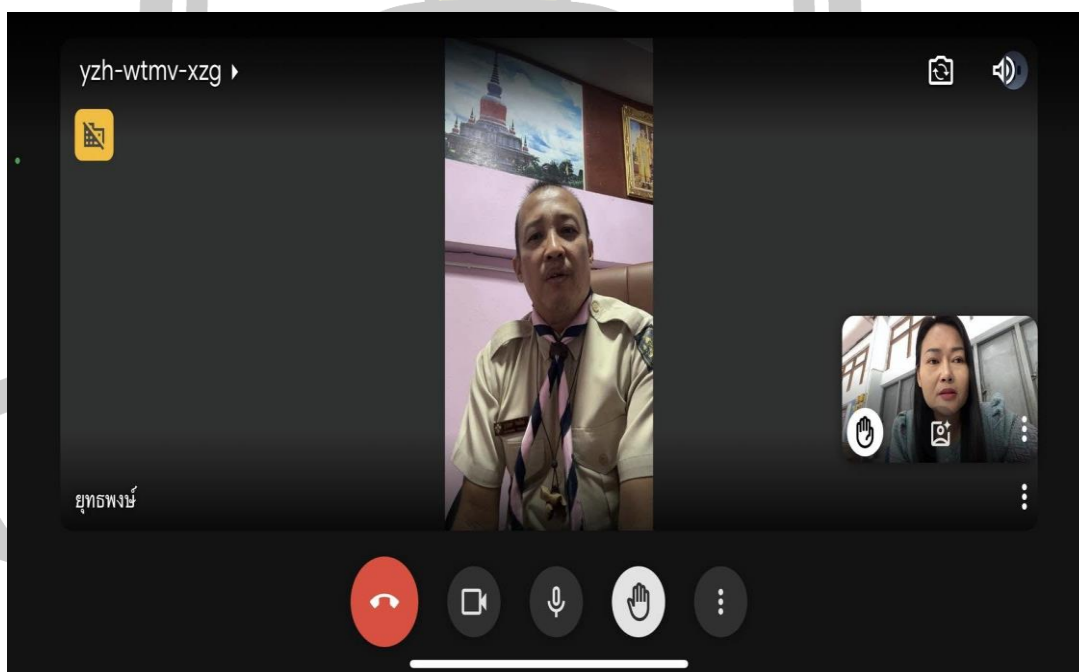
สัมภาษณ์ นายสมพร แข็งพิลา ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนจานวิทยา
และนางวิรินทร์ ชูทรัพย์ทวีกุล หัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนโนนจานวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

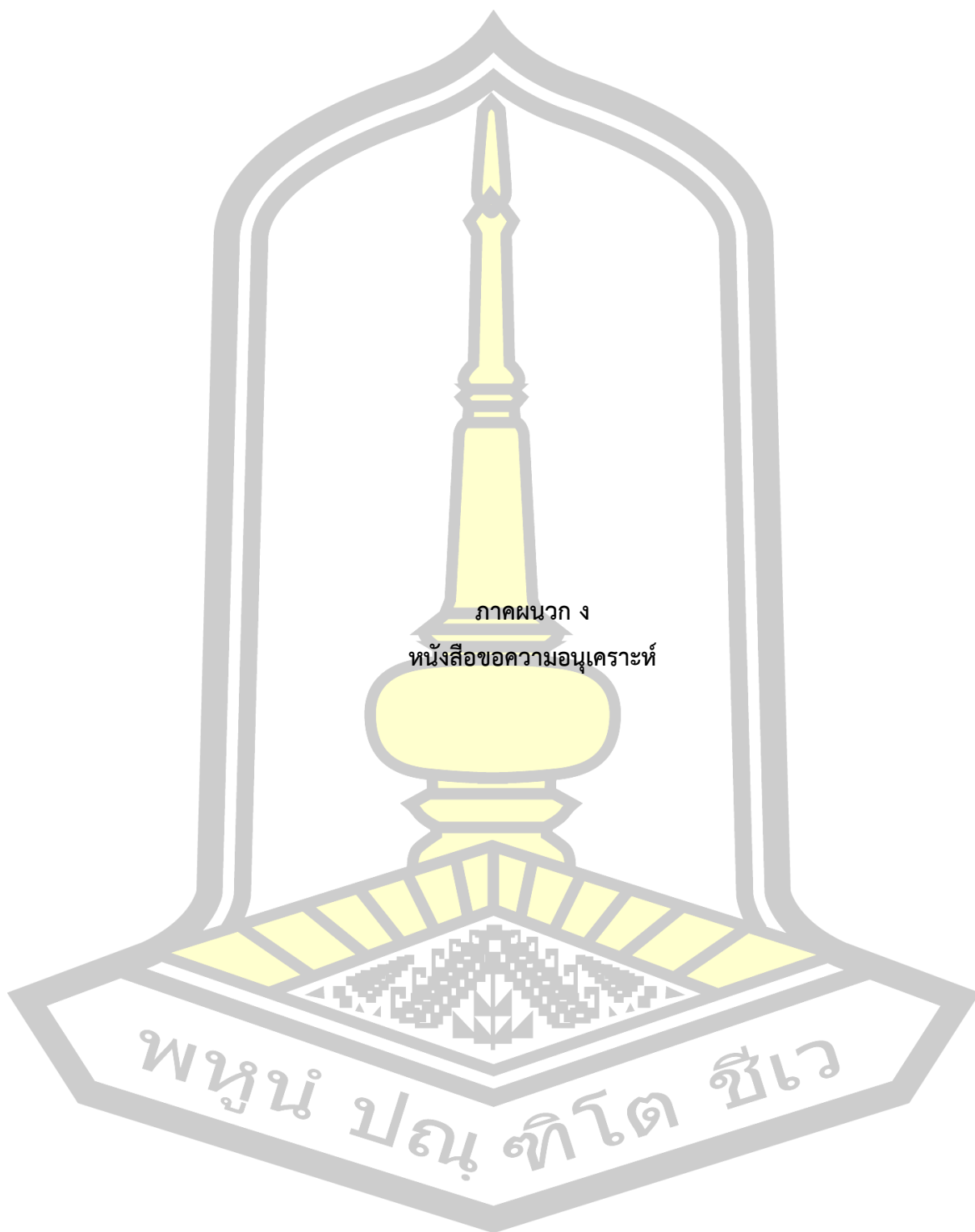
สัมภาษณ์ นายนรินทร์ ศรีสว่าง ผู้อำนวยการโรงเรียนหัวหมิววิทยาสรรค์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

สัมภาษณ์ นางสาวพรพันธุ์ ภูฤกษ์หมอก หัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนหัวหมิววิทยาสรรค์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

สัมภาษณ์ นายยุทธพงษ์ ทิพย์สิงห์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเหล่า (ครูประชาชนุเคราะห์)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์

พหุณฺ์ ปณฺุ ทิโต ชีเว

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทรสาร. 0-4372-1764 ภายใน 6216

ที่ อว 0605.5(2)/ ว1374

วันที่ 8 พฤศจิกายน 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ

ด้วย นางมิณฑกาญจน์ ลาญาติ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทรสาร. 0-4372-1764 ภายใน 6216

ที่ อว 0605.5(2)/ ว1374

วันที่ 8 พฤศจิกายน 2567

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.อพันธ์ พูลพุดธา

ด้วย นางมิถุนกาญจน์ ลาญาติ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทรสาร. 0-4372-1764 ภายใน 6216

ที่ อว 0605.5(2)/ ว1374

วันที่ 8 พฤศจิกายน 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธวา คามดิษฐ์

ด้วย นางมิณชกาญจน์ ลาญาติ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ที่ อว 0605.5(2)/ว1372

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

8 พฤศจิกายน 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ดร.จิตติารีย์ วิลัยเลิศ

ด้วย นางมิถุนกาญจน์ ลาญาติ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำ ข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216

โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ว1372

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

8 พฤศจิกายน 2567

เรื่อง ขออนุญาตเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ดร.ชตสกร พิกุลทอง

ด้วย นางมิถุชกาญจน์ ลาญาติ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุญาตจากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216

โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ 1375

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

8 พฤศจิกายน 2567

เรื่อง ขออนุญาตยืมเครื่องใช้เครื่องมือเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ด้วย นางมิณฑกาญจน์ ลาญาติ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขออนุญาตยืมจากท่านได้อนุญาตให้ นางมิณฑกาญจน์ ลาญาติ ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการ ในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ว550

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

31 มกราคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

ด้วย นางมิถุชกาญจน์ ลาญาติ นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นางมิถุชกาญจน์ ลาญาติ เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขาธิการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216

โทรสาร 0-4371-3147

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

ที่ อว 0605.5(2)/ ว649

10 กุมภาพันธ์ 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนจานวิทยา

ด้วย นางมิถุนชาญจน์ ลาญาติ นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เข้าสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป ทั้งนี้ นิสิตจักได้ประสานวัน เวลา และ สถานที่จัดประชุมกับท่านอีกครั้ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4374-3174
เบอร์โทรศัพท์นิสิต 0829469953

ที่ อว 0605.5(2)/ ว649

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

10 กุมภาพันธ์ 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหัวหมื่นวิทยาสรรค์

ด้วย นางมิถุชกาญจน์ ลาญาติ นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เข้าสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป ทั้งนี้ นิสิตจักได้ประสานวัน เวลา และสถานที่จัดประชุมกับท่านอีกครั้ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-4374-3174

เบอร์โทรศัพท์นิสิต 0829469953

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

ที่ อว 0605.5(2)/ ว649

10 กุมภาพันธ์ 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

เรียน ผู้อำนวยการบ้านเหล่า(ครูประชาชนุเคราะห์)

ด้วย นางมิถุชกาญจน์ ลาญาติ นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เข้าสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป ทั้งนี้ นิสิตจักได้ประสานวัน เวลา และสถานที่จัดประชุมกับท่านอีกครั้ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4374-3174
เบอร์โทรศัพท์นิต 0829469953

ที่ อว 0605.5(2)/ ว549

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

31 มกราคม 2568

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขวาสง

ด้วย นางมิถุนชาญจน์ ลาญาติ นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนา แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะ ศึกษา ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ ว549

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

31 มกราคม 2568

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางสาวปวีณา รัตน์ีย์

ด้วย นางมิญชกาญจน์ ลาญาติ นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนา แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะ ศึกษา ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ ว549

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

31 มกราคม 2568

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางดรินมาธ มุลสุข

ด้วย นางมิถุชกาญจน์ ลาญาติ นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนา แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะ ศึกษา ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และ มีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ ว549

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

31 มกราคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางสาวชอรัตน์ ปัทมมา

ด้วย นางมิถุษากาญจน์ ลาญาติ นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนา แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และ มีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขาธิการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ ว549

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

31 มกราคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองระเวียง

ด้วย นางมิถุชกาญจน์ ลาญาติ นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ ว549

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

31 มกราคม 2568

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเมืองเตา

ด้วย นางมิณชกาญจน์ ลาญาติ นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนา แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะ ศึกษา ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และ มีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุมัติคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ ว549

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

31 มกราคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร

ด้วย นางมิถุชกาญจน์ ลาญาติ นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ ว549

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

31 มกราคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองห้าง

ด้วย นางมิณฑกาญจน์ ลาญาติ นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนา แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และ มีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-3147

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทรสาร. 0-4372-1764 ภายใน 6216

ที่ อว 0605.5(2)/ 652

วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2568

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์

ด้วย นางมิถุชกาญจน์ ลาญาติ นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทรสาร. 0-4372-1764 ภายใน 6216

ที่ อว 0605.5(2)/ 652

วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน รองศาสตราจารย์.ดร.อัฐพล อินตะเสนา

ด้วย นางมิณฑกาญจน์ ลาญาติ นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นต่อไป

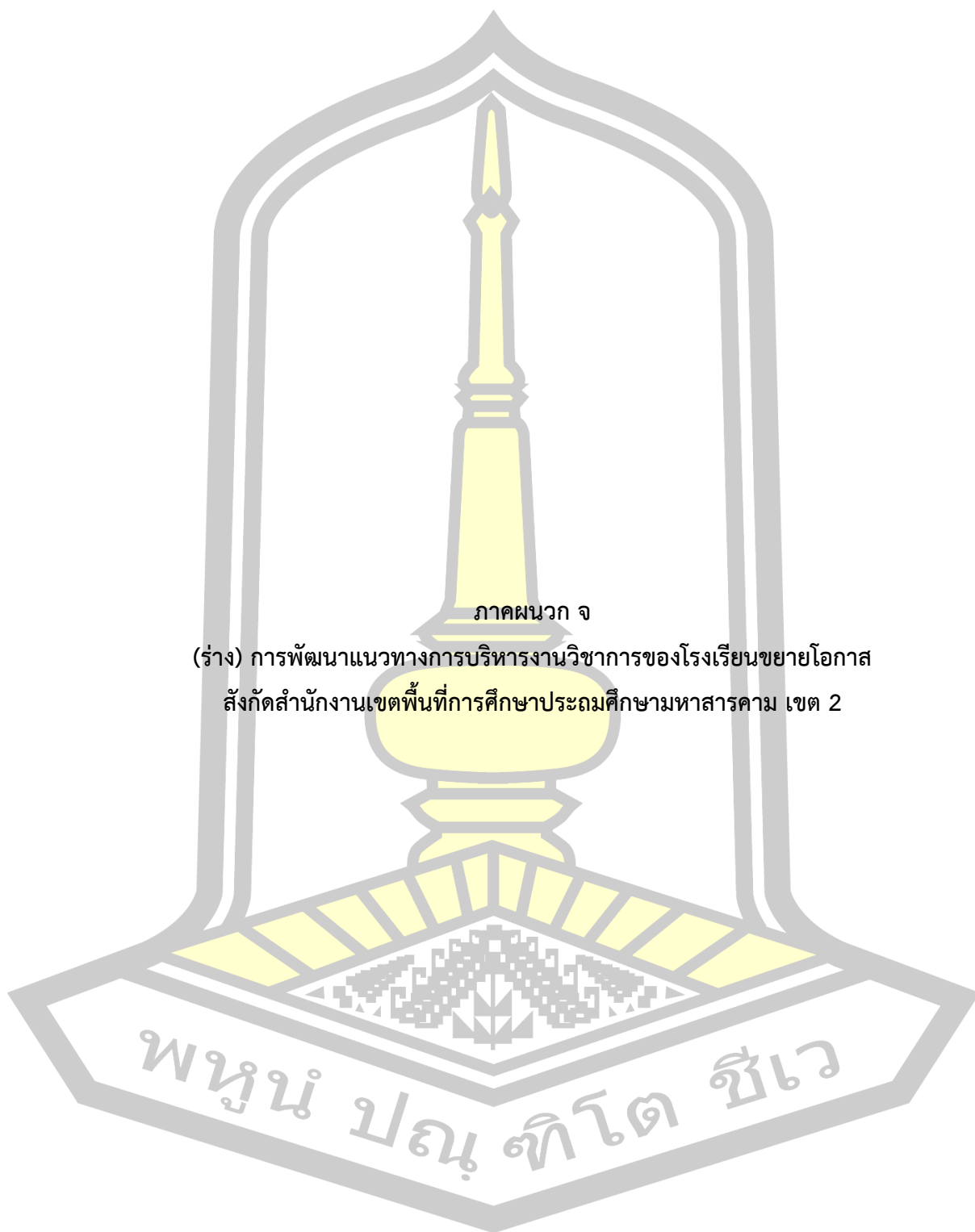
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ภาคผนวก จ

(ร่าง) การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

พูน ปณ ทิโต ชีเว

การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ผู้นำต้องมีวิสัยทัศน์ ออกแบบหลักสูตรให้เหมาะสม ตอบสนองความต้องการของ
ผู้เรียน เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วม ใช้ข้อมูลประเมินผลปรับปรุงหลักสูตร

2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ออกแบบแผนการสอนที่ยืดหยุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้
ที่หลากหลาย ใช้ข้อมูลสารสนเทศพัฒนาการเรียนรู้

3 การวัดผลและประเมินผล

ใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลาย กำหนดมาตรฐานที่ชัดเจน นำผลการประเมิน
ไปพัฒนาการเรียนรู้

4 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

สร้างแหล่งเรียนรู้ที่เข้าถึงง่าย ใช้เทคโนโลยีเป็นศูนย์กลางการศึกษา ส่งเสริม
การเรียนรู้นอกห้องเรียน

5 การนิเทศการศึกษา

ใช้หลักกัลยาณมิตร พัฒนาคุณภาพการสอนของครู มีการติดตามและประเมินผล

6 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี

สนับสนุนการฝึกอบรมด้านเทคโนโลยี พัฒนาสื่อการสอนที่ทันสมัย
ใช้เทคโนโลยีสร้างสรรค์การเรียนรู้

(ร่าง) การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางมิถุชกาญจน์ ลาญาติ
วันเกิด	วันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2528
สถานที่เกิด	อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 15 หมู่ที่ 17 ตำบลก้ามปู อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44110
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านสระแคน เลขที่ 6 หมู่ที่ 9 ตำบลราษฎร์พัฒนา อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44110
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2546 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2551 ปริญญาโทศึกษาศาสตร์บัณฑิต (นท.บ.) สาขาวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ พ.ศ. 2552 ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู (ป.วค.) มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พ.ศ. 2556 ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พ.ศ. 2568 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนุ ปรณ ทิโต ชีเว